

Prologus in Iohanne C. I.

Ang⁹. Omnis diuinæ scripturæ pagi nis euangelii excellit. qd̄ lex p̄p̄t̄ fuit h̄d̄xerunt hoc cōpletum dicit euangelium. Inter ipsos autem euangelioꝝ scriptores iohannes eminet in diuinorum mysteriis p̄fūnditate. qd̄ a tempore domini nasci ascensionis p̄ annos lxv. verbum dei absq; amminiculō scribendi vñ ad ultima dominicā p̄dicauit tēp̄ta. Sed oculo dominoꝝ cum p̄mittente nera. de exilio rediſc̄ ep̄fēlū; ap̄p̄lū ab ep̄scopis alie: de coeterna patri dimittente christi scriptis aduersus h̄ḡreticos. qd̄ eo absente irruperat in eius ecclesia. qd̄ christi ante mariam fuisse negabant. Unde merito in figura quatuor animalium aquile volantia cōparat qd̄ volat altius cetera animalibus. et solis radios irrenverberatis aspicit lumenib⁹. Leteri quippe euangelistæ qd̄ t̄p̄alem christi natuitate et tēp̄p̄aliam eius facta que gessit in homine sufficienter exponunt. vt de diminitate pauca dixerit quasi animalia gressib⁹ cū domo ambulant in terra. Hic autem pauca te t̄p̄alib⁹ eius gestis edisserēs. sed diminitatis potentia sublimis p̄templans: cū dōno ad celum volat. Qui enī supra pectus domini i cena recubuit. cœlestis hanc sapiens ceteris excellētius te ipso dñi pectoris fote potuit. Legeras siquidē euangeliū et approbauerat fidē eoz et renitatē i quibus tecē vidit aliqua gestarū rex historie. et ea maxime qd̄ dominus gessit p̄mo p̄dicationis suę tempore. s. anteq̄ iohannes baptista clauderet in carcere. Hec ergo qd̄ iohannes dimissa ab illis scribit iohannes qd̄ fecit ihesus anteq̄ iohannes tradidit maxime diuinitatē christi et trinitatis mysteriū p̄medare curavit. Tres siquidē

Prologus in Euangelium Joannis.

Icest iohānes euangelista unus ex discipulis domini qui virgo electus a deo ē quē de nuptiis volentē nubere vocauit deus. Lui virginitatis in hoc duplex testimoniū in euangelio dāt. qd̄ t̄ p̄t̄. ^{h̄c ecce vñ} ceteris dilectus a deo dicit. et huic matrē suam pendēs in cruce p̄mēdauit dominus. vt virginē virgo fuaret. Deniq; manifestas in euā gelio qd̄ erat ipse incorruptibilis ^{h̄c solis. et verbis} verbī opus inchoās. solus verbū verbū caro. carnē factum esse. nec lumen a tenebris p̄phēnsum fuisse testat. Primum signū ponēs. qd̄ in nuptiis tēp̄t̄ vñ nouū quo inebriat de calice preclaro. domino a se inuitato fecit dñs ostēdens qd̄ ipse erat. vt legentibus demonstraret. qd̄ vbi dominus inuitatus ē deficere. nuptiis vñ nouū quo inebriat de calice preclaro. ^{h̄c p̄t̄} Et hic iohānes qui sciens supue nisse diem recessus sui: p̄uocatis discipulis suis in epheso. p̄ multa signoꝝ expimenta. p̄mens christū descendens in defossum sepulture sue locū. facta oratione positus ē ^{h̄c angelos} ad patres suos: tam extraneus a dolore mortis qd̄ a corruptiōe carnis inuenit alienus. Tamen post omes euangelii scriptis. et hoc virginē debebat. Quoꝝ tamē vel scri

ptoꝝ t̄pis dispositio vel libroꝝ or dinatio. ideo a nobis p̄ singula nō p̄p̄t̄. s. vel ut nescientib⁹ desideriū esse vñ datur. exponit ut sciendi desiderio colatō. et querentibus fructus laboris et deo magisterij doctrina fuerit

alij euangeliste dicta et facta dñi t̄p̄alia. que ad informacōes mores virgē p̄sentis maxime valēt. circa actiū vitaꝝ sunt versati. In qua laborat ut cor mundetur ad videndū tēp̄t̄. Jobānes vero paucā domini facta dicit verba vero dñi que trini tatis vnitatē et vite ēterne felicitatē insinuat. diligentius p̄scribit. et sic in contemplativa vita virtute p̄mēdāda intentionē suam et p̄dicationē tenuit. In qua p̄t̄platiua vacat ut te vñ dicat. H̄ste siqdē ē iohānes quē dñs de fluctuaga nuptiarū tēp̄estate vocanit et cui matrē virginē p̄gini p̄mēdānit. **Nuptiarū vñ** z̄. Vñnum aliud ē nuptiale aliud spūale. Nuptiale vñnum ad litterā p̄ollūmus dicere. qd̄ de aqua substitutū ē. Spūale p̄ vñnum qd̄ defecit in nuptiis. p̄ollūmus legē p̄ingū intelligere. qd̄ ante aduentū christi fere ab omnib⁹ custodiebat. qd̄ tūc dicebat crescere et multiplicamini. et steriles qd̄ nō pariebāt. magno obp̄brio custodiebāt. Sed veniente christo iam in quibusdā cepit vñnum illud deficere et alind vñnum. s. virginitatis crescere. sicut in maria. iohāne. stephano et plurib⁹ alijs. Ideo qd̄ dicitur vñnum p̄ingale ipsa lex p̄ingū. qd̄ sicut vñnum inebriat hominē. et a statu suuētis alienat. sic lex p̄ingū alienat hominē ab his qd̄ dei sūt. et sollicitū eū facit circa mūdanās res quib⁹ se et p̄ingū et prolem nutrire qd̄at. Castitas vero dicitur vñnum spūale. qd̄ istud facit seculo. illud facit deo. qd̄ facit postponere mūdanā. et cœlestib⁹ inbiq; Et ideo posuit hoc ut demonstraret. qd̄ rbi dñs est inuitatus. id est. in mentib⁹ illorum ad quos inuitatus vñit vñnum nuptiarū. i. veteris p̄uetudis debet deficere. et veterib⁹ inuitatis. i. dimissis omnia appareat noua qd̄ a christo nouo hoīe p̄stituuntur.

Et hic iohānes. Jobes interpretat gratia dei siue in quo ē gratia. vel cui donatū ē. Lui qd̄ theologorū donatū ē ita abscondita. s. boni mysteria penetrare et sic bñanis mētibus intimare.

C. I.

In principio erat verbu z̄. Cōtra eos qd̄ p̄pter t̄p̄alez christi natuitatē dicebant christū nō semp̄ fuisse incipit tēp̄t̄ eternitate verbi dicens. In principio erat verbum verbum dicit. vel qd̄ perfertur et trāsit. vt qd̄ dicitur deus vel aliquid huiusmodi. vel cogitatio seu p̄ceptio mentis

que ex mente nata cū ipsa mente p̄manet. vt quādō cogitas vel diuinā substantiā vel aliam rem. Hac similitudine ratio et sapientia dei qd̄ ex deo nata oīa p̄prehendit verbum dicit. Hoc dicit ēē in principio p̄tra eos. qui quia ex tempore dicit nasci ex virginē. dicunt nō semp̄ fuisse. In principio. i. patre qd̄ ē principium nō te principio. ipse cū eo ē principiū te principio. In quo solum nota eternitas verbi qua omnia p̄cedit. Sed qd̄ alij dicebat qd̄ idem deus. aliquādō ē pater. aliquādō filius. vt alter notet in psōna. subdit et verbum e. a. d. vt aliis apud alium. Sed qd̄ alij p̄cederent. et semp̄ alij fuisse sed nō deum esse. subdit. et deus erat verbum. Sed qd̄ iterū alij etiā deum p̄cederent sed factum deū. vt ex hominib⁹ fuit dī. cōtra eos addit. hoc. i. verbum erat apud deū in principio. i. ante oīa natus ex deo. in quo et coom̄ptens et cōsubstantialis et coeterus indicatur. Postq; aut̄ dixit de natura filii. de operatione ipsius supponit. omnia p̄ ipsum facta sunt. omnia. i. qd̄ quid ē siue in substantia siue in aliqua naturali p̄p̄riate. Ecce auctor bonorum. Et sine ip. f. ē. n. qd̄ nō ab eo ē qd̄ non est naturaliter. sed qd̄ ē p̄uersio naturae. vt in alij siue ydolum. Ecce nō ē auctor malorum. Sed ne qd̄ ista facta sunt inutilia. ipsa voluntas et ratio et sapientia dei videret esse inutilis. addit qd̄ factū ē in tempore et ē mutabile. erat vivens et p̄manens in ipso. et archa facta in ope. mutat et p̄jst. archa in mēte artificis p̄manet. ita vt ex ea alia et alia fieri possit illa prius facta peunte. et ita p̄stat qd̄ creatura nō ē coetera creatori. sed ars et ratio et sapientia ex qua sit ē coetera deo. Dicte que sit natura verbi. qd̄ etiā eius opatio supponit qd̄ faciat bñanū rationali creaturę. et hec vita. i. sapientia dei in qua vivit omnia. erat lux quantū in se ē et

Si nō sentiūt lux, i. illuminatio hominē nō pēcoꝝ vel aliaꝝ rerum. **E**t sī quidē lux lucet quantū in se ē in tenebris. sicut sol sup̄ cœcum. et tamen illi mali ut ceci nō sentiūt solem. **S**i enī p̄prehenderēt tenebre non essent. Ut autē et ipse tenebre possent p̄prehendere p̄missus ē homo in testimoniuꝝ huiꝝ lucis. **E**t ipsa lux, i. verbuꝝ factum ē caro. quasi mutat̄ in lac ppter p̄nulos. **I**n forma enī dicitur posset nosci a p̄nulis.

Calij euangeliste describunt christum natum ex tempore. Johannes asseruit eū fuisse in p̄re

ve in principio. Non

fuit ante pater q̄d filiꝝ.

Ecce filius alia p̄sona a patre. vna substātia cū patre.

Erat. Sum verbum substantiū du plicem habet significatiōne. aliquā enī t̄pales motus secundū analo giam alioꝝ verboꝝ te clarat. aliquando sub stātiāz vniuersitatisq̄ rei de qua p̄dicat nō vlio t̄pali motu t̄esi gnat. id est sub stātiūnum vocat. tale ē qd dicitur. In principio erat verbuꝝ. quasi in patre subsistit filius. Non ei p̄tēpore sed p̄ substātia ponit erat.

Cquare ponit erat substātiūnum verbum. ut intelligas omnia tē pora p̄uenisse cogētū patri verbum.

Verbuꝝ. Vel q̄ p̄ eum pater mūdo innotuit. vel q̄ ipsum dicendo. i. generando deo pater oia creauit. verbum dicit.

Et verbuꝝ erat. Alij subito iter homines apparnisse. Johānes dicit apud deum semp fuisse. Alij veruꝝ hominē. Johānes verum tē assert dicens deus erat verbuꝝ. Alij hominē inter homines p̄uerlat̄. Johānes apud tē manentē dicit. hoc erat i. principio.

a.d. Alij dicit miracula q̄ fecit homo in mūdo. Johānes p̄ ipsum oia facta testat. Omnia p̄ ipsum facta sūt. Ecce auctor bonorum. Sine ipso f. ē. n. Non ē auctor malorum.

Dicit per ip. Aug. Non ē creatura p̄ quē omnis creatura facta ē. Ma lū nō ē factus p̄ ipsum. nec ipsum ydolum q̄ nihil sūt. nulla sua natura sub sūt. Tamen qdqd mente p̄cipitur dicit esse. hoc mō peccati potest esse.

Cla q̄ sunt p̄ ipsum facta sunt. Illa autē sunt quz a natura. p̄pria nō rece dunt. i. q̄ p̄cordant cunctipotētē diuinitatis.

Et sine ipso. Origenes ita distinguit. Et sine ipso factū ē nihil qd factū ē. Ordo. nihil qd factū est. factū ē. i.

Aug. Qd factū ē erat vita in ipso. Iohes cristo. et sine ipso factū est nihil qd factū ē. Hilarius. sine ipso f. ē. n. qd factū ē in ipso.

Quod factū est z̄c. Aug. Si audis mutabile creaturā p̄ filium factam nō tamen credas mutabile eius voluntatē. q̄ nō subito aliquā voluntate facere. sed oia ab eterno fecit. Qd factū ē tēpore. transit. qd in sapiētia immutabili ē. transire nō potest. Faber enī archā p̄p. facit in mēte. post in ope

qd in mente est viuit cū artifice. qd fit mutat̄ cū tēpore.

Snota cōsubstantialitatis. t̄ filiū qui ē p̄ncipium de principio. t̄ filius. verbuꝝ nō platiū sed semp apud eū manēs. sapientia: quia uel de cōadū omnia sciebat vel de se. t̄ vt alia p̄sona. nō tamē alia substātia.

Erat t̄ verbuꝝ et verbuꝝ erat apud ipse filius erat deo. sicut dicitur esse cū deo et non deus. hoc idē verbuꝝ nō ē nonus deus. sed erat a p̄ud deum in principio. i. in patre existens p̄met p̄ omnia cū patre.

Deum et deus erat verbum. Hoc fūa erat vnu cū patre. vt om̄ principiū creaturem sua p̄iret essentia. i. om̄s creature uisibilis et inuisibilis oia forma oia cōpago omnis cō cordia partū.

Erat in principio apud deū. Om̄ nulla res substātia sine ipso ē facta.

Natura p̄ ipsum facta sunt et sine ipso et omne tū tēpore t̄ spūali factoris ratione sem. p̄ viuit et virit.

Factum ē nūbil. Qd factū ē in ip̄t̄ hec vita. i. sapientia dei. t̄ nō aliaꝝ rerum

So vita erat. t̄ vita erat lux. Homi teamē a tenebris nō cernebat

Num: t̄ lux i tenebris lucet. t̄ tenebrā ante incarnationē. sicut nec cē p̄prehēderēt lux se lucentē. sed vt etiā tenebre p̄prehēderēt bre eam. t̄ nō p̄prehēderūt. Fuit

Hprecursor humani verbi. t̄ nō ab homib⁹. t̄ nō ab hoīe impositū sed a deo quasi substātialiter datū.

Homo missus a deo: cui nomen. t̄ i. gratia qui totū a gratia habet. et gratia p̄dicat. sicut missus t̄ agens libera uolūtate. hic missus ē hic venit in testimoniuꝝ. sicut rei erat iohanes. Dic venit in testi

Squicq̄ p̄adiceret moniū ut testimoniuꝝ p̄hiberet de

T. i. christo nato. sicut nomē verbi mutauit in lu men. t̄ quare. t̄ lumē christi esse. t̄ testimonium q̄ deū nō vidit unq̄.

Lumie. t̄ vt om̄s crederēt p̄ illū. magnus quidē erat iste. nō tamē ex se lucēs sunt tamē sancti lux illuminata. missus erat.

Non erat ille lux. sicut vt testimoniuꝝ de quo. tāt̄. t̄ christus. t̄ q̄ ē nō vera lux. s. que nō ē ex se sed aliudē lucet.

Phiberet de lumie. Erat lux. Ha t̄ nō q̄ om̄. sed q̄ nullū sine illo illuminat̄. vt etiā ipsū iohanne. i. qui a deo recedēs et cadēs in mundū cecatas ē altoquin nō indigere illūari. t̄ q̄ illuminat̄ om̄ne hoīez. veniente

Fuit hō missus. Post̄ sublimi volatu ultra om̄ne naturā i altitu dīne theologie ascendit q̄ verbum apud patrē sp̄ fuisse contemplat̄ ē. mor ad humilitatem humanę naturez specialiter p̄cursoris verbi descedit contra illos. qui dicebāt humanam naturā: in primo parente ex toto p̄ditam et ad nibilum redactam.

Momo missus. Homo nō angelus ut heretici volūt missus a deo. Ideo potuit dicere de teo.

Erat lux vera.

Om̄is hō dicē illa na turā in hoīe q̄ ad ima ginē et similitudinē dei facta ē. Alia om̄ia

Sunt in homine inse

Rtolectores mūdi. q̄ omnē sensum et intellectū di

Tuna lux excedit in humanā naturā. i. in mun

Dum qui suis ē.

Imundus eū nō cognouit. In p̄t̄ hec lux preservat̄ om̄bus preservat̄ in deo quos oībus preterit. Iohes cognati fūi non

Gnullū q̄ aliqui sed rāt̄. et quoiquot receptorē

Prius venit et sui eū nō receperūt

Hic iudei sue gētēles sper fidem

Duoquot autē receptorēt eū:

Tper spiritūsanctū nō tantū reformari. sed. t̄ ad

Opīos. s. vt sint fratres eius et coheredes p̄ gra

Ecclā sicut et ipse filius unigenitus p̄ naturā ut iam

Nō sit solus

Dedit eis potestate filios dei fieri

S. i. deū esse et hominē. i. ure eius noīs

Emanuel q̄ interpretat̄ nobiscū deus.

Bis qui credūt in nomine eius.

Tplūlitter et significet maris et femine mace

Rriaz sunt nati de materia patris et matris. hic

Mūtua p̄dūlō apponit et cōcupiscentia carnis. i. fe

Mūtua q̄ ē caro ade et regitur

TQui nō ex sanguinib⁹ neq̄ ex vo

Lluntate carnis neq̄ ex voluntate

Tvir dicitur spūs qui regit et operat̄ p̄ baptismū

Thoīes ex deo et deus ex hoīe

T. i. filiū

Tviri; sed ex deo nati sūt. Et ver

Tus dei. s. hoīus habitu inventus ut hoī

Tbum caro factū ē: et habitavit i no

Tet per hoc sanati. s. nos quos elegit

T. i. cognouimus deū esse gloriosum. t̄ maiestatē

Teius per humanitatem in qua docuit et miracula

Tfecit. in qua trāfiguratus ē in qua surrexit. s. vel

Taltitudinem

Tbis. Erit vidimus gloriā eius: glo

Tīnō vt cuiuslibet sancti. vidimus illū homines

Triam quasi unigeniti a patre. t̄ ple

Tsecundū humanitatē. secundū deitatem. t̄ non

Tsoli ego dico. sed etiā

Tbaptista

Tgratia et veritatis. Jōhānes

T. s. q̄ verbuꝝ caro f. e. q̄ ipse p̄imissus ei cōfatur

Tidipsum. s. cōfutat̄ hūanitatis et eternitatis dī

Tuītatis. t̄ s. christo. t̄ operat̄. s. obscure vi lex

Ttestimoniuꝝ p̄hibet de ipso et clā

Tverbū substātiale. s. ab eterno. t̄ vobis querenti

Tbus. an essem chūstus

Tmat dicens. hīc erat quē dixi. qui

Tfieri et hīc ex verbū caro factū ē. Qd supīus erat. inferi. descedit. Quid mirū

Tsi q̄ erat inferius in id q̄ supīus ē ascēdit. Nec mirū si hoīes nascunt et

Tdeo q̄ deus et hominē ē natus.

Tplenū gratia. Homo chūstus plenus fuit gratia. q̄ nullis p̄cedē

Ttibus meritis ex q̄ p̄ceptus ē fuit deitas in eo ip̄ens hoīem illū om̄ni plenī

Ttuītate. redundatē in om̄es sanctos. vñ. t̄ mater eius non tm̄ dī mater hoīis

Tsed et mater dei nec mirū si dicit̄ hīc deus cū deus dicas etiā homo. hīc

Taut̄ gratia dicit̄ et veritas. q̄ sic oīlī p̄missum ē. et mō exhibuit̄. s. vt dē sit

Tin homine implens eū om̄ni bono. et p̄ eū suos.

Thīc erat. Per demonstratiū. p̄nomē innuit̄ chūstū affuisse in illo lo

Tco. Sepe enī ip̄le dīns adhuc ignotus anq̄ p̄baptizat̄ et p̄dicaret ad iohā

Tnem solitus erat venire.

TQui post me z̄c. Qui post me natus. post me p̄dicatur. p̄baptizatur.

Tmoritur. Non q̄ iam nō esset natus qñ hīc dixit. q̄ etiā baptizatus. Sed

Tvenit uīrus in p̄dicatione. in morte. sed nō in resurrectione.

Johannes

C.

I.

Ante me factus est. Ex greco coram me factus est. et apparuit mihi: quid est qui prior me erat.

Et de plenitudine. Exposito testimonio precursoris redit evangelista ad testimonium suum assertionis: quasi verbum c. f. e. vidimus gloriam eius plenum gratiae et veritate et de plenitudine eius n. o. a. gratiam ut ipsius credamus?

et veritate qua illum intelligimus.

Accepimus. Aug. Non solum gratiam quam plane gratis datur non per me

rito ut fidem quam per dilectiones operatur ex qua iustus vivit. sed et pro ista gratia. et beatitudinem eternam quam meritis uultus dicit et eni gratia: qui meritum ei gratia.

Bratia per gratiam. Gratia in acceptio ne boni per gratiam datur. Gratia simpliciter que non est meriti: si posse cum illa operari. et bonis quae sunt? et in ceteris?

Per moysen. Per moysen ieruum pugnatio per dominum Jesum salutis ipletio.

Deum nemo videt. Et de nullus purus homo vivens in hoc corpe videt teum regnum. non dictum est moy si. Non videbit me homo et vincit. et nemo vivens in corpe videbit divinitatem meam. vnde deuicta adiecit rex moy si. Sit in foramine petre et cum patrero videt debis posteriora mea.

Petra. et christus formam crucis patibiliter transiiero et transiero te mundo ad patrem. Posteriora omnia ei passio resurreccio ascensione per gratiam credita ad eius beatitudinem et visionem precium.

Limis sacerdotes et levitas ad eum. Et in confessione ipsius iohannis scirent quis esset.

Veritas. Et interrogaret eum. Tu quis es? Ecce humilitas iohannis qua nihil maius est eum posset credi christus qui non est christus. et ergo erat per curios.

Fessus est: et non negauit. Et confessus est quod non sum ego christus.

Et interrogauerunt eum. Quid ergo es? Et soluam eius corrigiam calciamenti.

Hec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat iohannes baptizans.

Sicut in multis spirituali creatura facte sunt quibus deum vidisse probantur.

Unigenitus filius est. Quis sit summa gratiae et veritatis: breuiter subdit: cognito ipsius trinitatis. non hec est vita eterna: ut cognoscatur te unum regnum dei et quem in Christum. quoniam in hac vita non plene est. quod nemo in carne videt regnum et est unde nec ipse moyses ne dum per eum data sit gratia. sicut etiam ipse post omnia visa in typi deo dixit. Ostende mihi te ipsum: sed filius qui est in secreto patris narravit: quod nemo nouit patrem nisi filius. et cuius est frater. Ioseph narrat suis quod de trinitate deitatis sentiendu sit: quomodo ad eam perveniret dum ad ipsam introduxit.

Et hoc et cetera sequentia testimonia iohannis exhibita sunt post baptismum christum cum iam Ihesus veniret invitare discipulos quos iohannes suis testimoniis mittit ad eum.

Testimonium contra hoc quod occultus christus occultus quod humilius et possit sperni et occidi ut redimeret mundum.

Tu quis es? Putabat iudei iohannes esse Christum: qui in lege promittebat Alii putabant eum esse helyam: propter nimiam abstinentiam et castitatem et solitariam vitam et asperniam delictorum reprehensionem et durissimam future vindictam. Alii dicebant eum esse unum de prophetis resuscitatum: propter pro-

phetice gratiam.

Confessus est ut pollea dicit quod non erat christus: non negauit quod erat: quod esset precursor: ut post interrogatus dicit. Ego vox est. Ordine verborum et confessus est non negauit quod miserunt.

Delia es tu Christus. Cum omnes scriberent nomem christi: sciebant etiam quod helias et iohannes figuraliter helias cum de indicandis: ut sint duo personae sicut duo aduentus eiusdem. non non sum helias: et non haec: potentiam indicans led in quam offendit ostendit humilitatem: quod seruite humili: anteque excelsus iudicet. Ecce nec ego christus: nec a propter potentiam inder.

Ego vox. Non dicit ego sum homo: vel iohannes: vel filius zacharie. Non considerat humanam substatiam vel generationem sed ultra hec omnia ex altatus precursor verbi deserit omnia quod intra mundum pertinetur.

Dirigitur ergo ei. Quis es? ut respondit sponsum demus his qui miserunt nos? Quid dicas de te ipso? ait. Non sum filius homini ut erat promissa moysen data est. sed gratia et veritas qui est dominus liberans. que nunc moyses habet gratiam per christum oibus est data: sicut videtur deus qui nunc visus est.

Ihesum christum facta est. Neum haec non est sed.

Nemo vidit unigenitum filium in secreto et eum nouit. et per manifestationem sue carnationis deum inuisibile demonstrauit sed fidelibus qui est in sinu patris. et ipse enarrat.

Iterum haec non est sed ipsum iohannem et hoc est quod non esse christum in lacrime.

Et hoc est testimonium iohannis secundum excellitatem moueretur quod ausus est baptizare quod miserunt inde ab hierosolima sapientes in lege.

Limitis sacerdotes et levitas ad eum. et in confessione ipsius iohannis scirent quis esset.

Veritas. Et interrogaret eum. Tu quis es? Ecce humilitas iohannis qua nihil maius est eum posset credi christus qui non est christus. et ergo erat per curios.

Fessus est: et non negauit. Et confessus est quod non sum ego christus.

Et interrogauerunt eum. Quid ergo es? Et soluam eius corrigiam calciamenti.

Hec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat iohannes baptizans.

Sicut in multis christo presentiuntur. Paulus quoque apostolus in multis audierunt.

Quid ergo baptizas. Audierat pharisei in prophetis christum retinendum et baptizatorem. iacites iordanem figuram baptismi gessisse: enim heliam et helissem siccis redibit transfiguratus baptismi in helia et helissem non dubitabat gessisse. non et nunc eos surrexisse putabat et baptizasse. non nec interrogant est in unus propheta: ille videlicet qui prefigurauit baptisimum.

Ego baptizo in aqua. Non impetraverat audacie quod ago: quod corpora abluto aqua non autero peccata. ut sicut nascendo et predicando precursor sum sic et baptizando sed iste medius inter vos est qui peccata tollit.

Cuius non sum dignus. Non ait non soluam. Soluit enim quod miserunt ipsum manifestauit et de divinitate et humanitate ipsius multa apuit: sed non sum dignus: quod indignum ad hoc agendum se reputat: in quo simpliciter indicat humilitas. **M**ystice ligatura mysterii incarnati verbi non sum dignus penetrare vel nomine sponsi mibi usurpare.

Hec in bethania. Due sunt bethania: una trans iordanem: altera circa non longe a hierusalem ubi lazarus suscitatus est. Illa quod trans iordanem est significat humanam naturam sub lege naturali ante fluentem gratiam: qua gratia

post incarnationem Christi abundas huius natura ad hoc creata erat ut legem naturae obediret in qua Iohannes baptizatus est a peccato non liberatus. Baptizatus ultra fluens diuinorum donorum quod nondum in Christo inchoauerat in humam naturam descendere. Illa quod est citra Iordanem significat eandem humanam naturam obedientem sub lege gratiae quod est prima Hierusaleni visioni pacis per caritatem in qua Christus mortuum suscitatus est a peccato liberatus.

Altera die. Typice. Iohannes i. populus gratie altera die i. post legem cognoscit agnum quo redimitur.

Veniente. Non solum gressibus corporis sed etiam interioris sine contemplationis accessibus quia dignatus est a Iohanne cognosci secundum divinitatem et humanitatem.

Ecce agnus. Tria ministrat agnus possidentibus se lacrimis plenis doctrine quoque puluis nutruntur. lanam i. incrementa virtutum eum carnis sue.

Decata mundi. Peccatum mundi dicitur originale peccatum quod est in mundo totius mundi quo tota humana natura simili et semel condita leges divinas per obedienciam transgressa est in paradiiso quod originale singulariter paditur: gratia relaxata.

Post me venit vir. Christus est vir in quo nobis regnabit et per nos solvit et filius dei in quo patri regnabit et peccata dimittenda recesserat nos ei.

Et manifestetur. Hic est agnus qui tollit peccata. quod non ego quem etiam melius modo non. sed propterea baptizo ut manifestetur Israeli. Ne enim propter insolentiam suam baptizarent a Christo in spiritu: vsu baptizandi ei viam pavuit. unde postquam ad ipsum quod via est ventus est baptismus eius cessat.

In baptismo etiam Iohannes manifestat humilitas Christi quod est impletio totius iustitiae sicut enim opus est Christum nasci et mori sic et baptizari. Si enim ipse quod non egredit a seruo baptizatur non rediguntur quantumcunq; lapientes et sancti a domino baptizari sine quo permaneant in peccatis.

Baptizans. Christus a Iohanne baptizatus ut indicet omnis humilitas.

quod est omnis iustitia sed non solus ne baptisma Iohannes sanctus et manus in

quo deus homo baptizatus est videret baptismum Christi in quo homines bap-

tizantur. Baptizantur autem alii a Iohanne. ut usus baptizandi prepararet viam baptismo Christi.

Et testimonium. Sicut dixit se venisse ut manifestaret Christum ita probavit testimonium. I. vidi spiritum in quo didicisti quod prins nesciebas. veneratus etiam predicare penitentiem. i. facere preparationem predicationis Christi. sed tantum te per preparationem baptismi ponit singulariter quia baptismus Christi est summum sacramentum inter alia.

Spiritu descendente. Non quod modo primus descendenter sed ut per hoc descendere ostendatur et manere in baptizatis aqua et non aliter. et ut Iohannes per eum te Christo excellentius intelligeretur.

Ego nesciebam. Aug. Vida columba dicit se per eam didicisse quod prins nesciebat. Sciebat quidem quod erat dominus. quod agnus tollens peccata quod ab eo debet baptizari sicut et professus erat. sed nesciebat quod sibi esset retentus et nulli traditurus potestate baptisimi et ministerium quod post stat veritas ecclesie ne sint toti baptisimi quot baptiste. Dicitur autem dominus potestate baptisimi aliqui seruo vice sua tradere. ut tanta esset vis in servi baptismo quam

ta in domini sed volunt ut spes baptizatorum tantum sit in domino non in homine et volunt in eo. ut sit una columba et non dividatur per homines. non nihil differt baptisma domini sive per bonum sive per malum tradere ministerum nec iterat quia semper est baptismus domini. Baptismus Iohannis iterat quod non domini est sed hominis et si ex deo. Baptismus inde non inde sed domini est nec iterat. ut autem unitas et fraternitatis pax sine laminatione in omnibus baptizatis fuaretur. quasi in una columba quod gemit in erumpvis mundi; et ramus qui extra est in fructum habet fert ad archam: ideo spiritus in quo baptizatus est columba ostendit ut autem habita unitate et pace in se feruatur contra mala: post in igne datus est apostolis et in linguis diversis secundum diversitatem gentium quod modo unitum olim de una unitate in tumidis edificatoribus. Nota quod in sacramento baptismatis sicut in aliis solus Christus operatur alij vero sunt ministri unde aplaus in labore et mente sunt differentes in operatione indifferentes.

Jeronymus. Ostendit Iohanne non scire per baptismum Christi id est mundum esse redemptum non sciebat enim filius dei esse in natu carnem. Huic Gustinus dicit Iohannes non ignorasse hoc in spiritu sibi retinetur vim baptizandi an alicui suorum tribuat.

Et manente super eum. Aug. Specialiter dicit spiritum manere in Christo a quo nunquam per peccatum recessit. in quo spiritus mirabiliter vixit et mirabiliter operatus est in sanctos venit et per peccatum recedit. manet tamen spiritus eius ad aliquid ut Christus eius pmiuit. s. ut bonis semper insistant. ad aliquid non manet. s. ut ex eo prebeat et miracula faciat. et ideo hoc quod dicit est primus signum agnoscendi Christum.

Qui baptizat. Baptizat Christus in spiritu non solum remittendo peccata aqua sed et post purgando et amore accedendo et donis splendo.

Hic est filius. Hic testifilius dei quem superius virum vocabat. ut ab eo habeat testimonium virtusq; nature.

Altera die. Typice. Stat Iohannes cessat lex. tunc testimonium probabis Christum. Ambulat Iohannes i. erga hinc inde colligens.

Secuti sunt Iohannes. Secuti sunt ut eum iam potius quam Iohannem audirent non tamen adhuc ei penitus adheteres sed ut videantur ibi habitat ut assidue ad eum veniant et ab eo erudiantur: et postea profecte sunt secuti quando eos de nomine vocauit. Duo sequuntur quod qui sequuntur gemina charitate debent accendi.

Conuersus. Quasi a tergo viderat sed quasi facie probuit illis. dicit te maiestate telescedit ut posset videri. dicit per umbra legis evangelij lucis exhibuit.

Quid queritis. Interrogat non ignorans. sed ut incedere habeant respondentes: quid rem non gloriam. quod non quem. ne le videat ostendere. illi personam respondent.

Oubi habitas. Mystice. Voluit ostendere sibi in quod Christus habitet ut se illis assimilaret. vel quod carnatus videt pie gloriam ostendere sibi eternam mansionem quoniam sit apud patrem.

Venite. Quasi sermone non potest explicari. sed ut ope remonstrat. venite redito et operando et intelligitis. venite testimonio Iohannes et a legere cedite et gratiam recipietis.

Die illo. Ostendit novum testamentum sive presentem vitam.

Hora autem erat. Quia ex lege veneratur. decalogus ad Christum misse

Ihōs dēcā grūnt ab eo docēt q̄ nō alius docet legem nisi qui tēdit eam. Docet autē cum misericordia et implēt⁹ que impleri nō poterant. vel hōs. x. vesp̄ram mādi indicat.

Frater simonis. Frater iunior natu prior credit. nō enim ē ordo si dicit in annis. forē ad dignitatē andreas dicit esse frater petri. sup̄ quē. i. sup̄ cuius fidē. fundāda erat ecclēsia.

Inuenit hic. Vera pietas statim innentū t̄hesaurū nunciāt fratri. ut sicut ē lingue lit⁹ ger manus in fide.

Inuenimus messiam z̄. Chriſtus grec. meſias hebreo. vñctus latine. vere enī vñctus ē a sp̄ tulancio ſpecialiter. a qua vñctio christia ni appellane. & iacob erexit lapidē post vñſi onem in titulum queſi olei ſup̄ficio vñxit. iā diuinus p̄ illā petrā. futuram petrā. & chriſtum ſp̄ulancio vñgē. dum ſigualiter intellexit iā quā petra ſiclini ta ecclēſiam fundari. & figurabat z̄.

Tu es ſimon filius. Doms dicit no men qđ habet a parentibus. vt ſignificet mu tatio. dum de ſimone petruſ facit. In muta tione autē notaꝝ vñua citas myſterij. ſed nec prius nomen caret vir tute. Et enim ſimou ſobediens filius gratiæ vel columbe. dum re nit ad ihesum. ſequens fratrem. vnde a petra chroſto dicit petrus fir muſ in illo. in figura ecclēſie qđ in petra fun datur.

Silius iohanna z̄. Iona dicitur. & iohanna indiferenter iona columba. Jobā na gratia interpretat.

In galileā z̄. Galilea dicit transmigratio vel reuelatio. Transmi grāt enim homo de vijs ad virtutes & post de virtute. in virtutē & ſic fit ei reuelatio. vt videat deus deo in ſion. Vocatur ergo diſcipulū ad ſequē diuin. i. ad imitandū. exi in galileam. ipſo loco innuens. vt ſicut ipſe pſiciebat ſapiencia & ſicut p̄ paſſiones intrauit in gloriā ſic & ſequaces.

Abethſaida ciui. Non fruſtra nominal ciuitas. Nec fruſtra dicit philippi petri & andree. nonat enim domus venatoꝝ. in quo notaꝝ animus & officium iſtorum. ſunt enim venatoꝝ in capiēdīſ alabuſ. vñ philippi an teſ ſiat apluſ ſponte vocat nathanaelē.

Inuenit philippus z̄. Nathanael pitiflissimus ſcripturā intelli git qđ non aliꝝ a nazareth exire ſingularem nazarenum. Quia autē do cuſſimus nō eſt in apſtoli electus. omnes enim apſtoli primū de ydiotis. vñ pſfundantur ſapientes.

Quē ſcripsit moy. Ut canticus venator multis rationib⁹ veritatem frati aſtruit. l. qđ ihesuſ eſt qui p̄nunciatur in lege & p̄p̄b̄tis. filius iοſeph qđ ē de domo dauid. vt p̄ cum nō qđ de eo natuſ. cū maria matre eius quā ſcie bat ex p̄p̄b̄tis virginem p̄p̄iſſe. noteſ eſſe ex dauid.

Et dixit ei nathā. z̄. Vel dubitando interrogat. vel affirmat. vt le gilp̄tus. a ciuitate tanti uoniſ poſſe eſſe aliquē bonum. vel eximiū doctore vel ſummum ſaluatorē. Dicit enim nazareth. filos vel germeſ inuidicig vñ ſanctitas. vñqđ autē p̄nunciationi p̄grue ſubdit. vñ. & z̄.

Ecce vere iſraelita. Dolus. i. ſimulatio. ſi enim habet peccata. pſi tur. Non ergo negat peccatoꝝ. ſed in eo laudat p̄fessionē. Pharizei autē ſunt dolosi qui ſe bonos p̄dicant cū ſint mali.

Unde me noſti. Lognoſcēs dñm loqui de ſua pſcientia. nō ex indi gnatione querit. ſed admirādo. vñ & ex qua virtute.

Sub ſicu vidi te. Myſtice nathanael. i. donum dei. ē verus popu luſ iſrael dono dei qđ erat ſub ſicu abdūtus. i. ſubditus ſub pſuetudine peccā

di vñbra mortis. vt primi parētes ſub ſici folijs ſe teixerunt. rbi prius viſus eſſet a dōmino & q̄ſitus qđ dñm videret & greret. & ante etiā qđ per apſtolos vocaret.

Rabi tu es z̄.

Quia cogouit na thanael chriſtū abſen tem viſiſſe que ipſe in alio loco gesserat. i. qđ modo & rbi vocatus ſit a philippo. qđ ē in diū ſeitatis. ſatetur nō ſolym magiſtrum ſed & dei filium & regē iſrael. i. chriſtū in quo pbaſt eſſe iſraelita vt dicit. i. videns deum.

Videbitis ce lu. Nathanael iſraelita. dicit viſurus ap tum celum & angelos a. & d. vt olim patiar cha iacob vidi ſcalaz & angelos a. & d. qui p benedictionem vocat e iſrael.

Aug. Qđ dicitū

ē nathanaeli modo i pletur in chriſtianis. quia poſteq̄ homo de ascendit. credentib⁹ in eum apitur adiutus celi. Et viſent angelos. i. p̄dicatores ſup̄ eum a ſcēdentes. dum archa na deitatis pſiderant & p̄dicant. & deſcendē tes dum iñſimis ſe cō tempant. & hūana de co p̄dicant. Et mains

ē eis celiū apiri & vtrāq̄ in eo cognoscere naturā p̄ angelos qđ viſos. i. pſcitos eſſe. dum eſſent ſub vñbra mortis. Si enī ibi manerent quid p̄nuiſ ſet ibi videri.

Angelos deſcēdentes. Sepe hoc miraculū appuit p̄ angeli aſcē debant & deſcēdebāt ſup̄ chriſtū.

Super filiuſ hois. Chriſtus dicit ſe filiuſ hominiſ affirmans qđ mi nus ē. i. humanitatē. nathanael & petrus filiuſ dei qđ maius ē. affirmantes diuinitatē. Ecce pſfirmatio vtrūq̄ natura in chriſto iſti pſtentis teitatis merent' aſcendere. ille aſſerens humanitatē teſtāt ſe ad redimendū veniſſe.

Sup filiuſ z̄. Conſiſmat ſe eſſe hominē ne aliqui errarēt credētes ip ſum tantuſ eſſe deum. vt etiā petrus cū dixit. abſit a te domine. C. II.

At die tercio. Aug. Post oſtensionē chriſti p̄ teſtimonia iohannis ipſe ſe miraculo oſtendit.

Et die tercio. Significat tercio die. i. t̄p̄e gratiæ. poſt tēp̄us. i. ante legē & ſub lege chriſtū ad nuptias ecclēſie p̄ carnē veniſſe.

Vocatus ē autē. In quo oſtendit nō deſpiciēdas nuptias quas fecit & ſacramentū nuptiarū iñſinuat.

Deſciētē vino. Unum deficit vñ mirabiliter vino de aqua facto: vñtus latētis deitatis apparet.

Aug. Maior virtus ē in creatiōe & gubernatione celi & terre. & qđ quod tūc aqua pluie p̄ vites in vñtū vertit. & qđ ex quo ſemiario fruges creant

sed q̄ hec naturaliter sunt iam et v̄su vñuerūt; et ideo quedā et si minorā p̄ter solū naturę sibi tēns seruanit; q̄ que virtus q̄ in maioribꝫ etiā opatur ad memoriam reducit.

Quid mihi et tibi ē mulier. Aug. In his non negat matrē vt he retici dicunt; nec inhonorat eam qui pārētes honorare p̄cepit; sed illa exigē te-miraculum facturus nō agnoscit ea z̄ quasi. d. Ex eo q̄ genuisti nō oport hoc agnoscam aut te pēndes in cruce cū vt filius curā tuū discipulo p̄mittā sed nondum venit hora mea; i. oportunitas. q̄ nō debet esse passio nisi p̄dicato euāgeliō nisi virtute deitatis ostensa mundo; tūc erit hora; nou necessitatis vt heretici calumnian tur sed voluntatis. vñ. Potestatē b.p.a.m. z.i.s.c. Non enim an actor tempoz fato rēpos regie.

Chana galilez. Id ē zelus transmigratio nis ibi nuptie; quia hi sunt digni christo qui ferore tenuoris de vitiis ad virtutes; de terra ad celos transmigrant. Vater ibi cui v̄tens thalamus fuit de quo sponsus p̄cessit. Vocatus ē autem ihesus desiderio p̄cedenti um patruz et discipuli ut ministri. In nuptiis vñ defecit; quia sensus legis p̄ carnalē ex positionez pharizeoz a sua prisca virtute ce perat p̄ficerere. Sed xps aquā in vñuz pñertit dum q̄ carnalia videbantur spūlia ostendit; et supficiem litterez plenā virtute celesti ui deri fecit. Christus enim in p̄phetis nondum manifestatus; quasi vñum in aqua latuit; sed cū apuit eis sensum vt intelligerent scripturas; ipsos vi no iēbūt et mētes a carne alienauit. Scriptura sūt lex et p̄phetez et psalmi hec omnes secundū litterā aqua insipida; secundū spiritū vñum sunt. Sec ydrie sex etates; quarū nulli tñstūt p̄pheta. Incepit enim ab exordio mundi. Et est prima etas ab adā vñz ad noe. Secunda vñz ad abraā. Tercia vñz ad dāvid. Quarta vñz ad transmigrationē babilonis. Quinta vñz ad iohannem baptistam. Sexta vñz ad finē mundi. In his ergo etiab̄ erant ydrie; i. corda hominū recepta scripturarū dei parata; posita in exemplū viuendi et credendi; lapidea; i. fortia in christo lapide; secundū purificationē indeoz; i. quia illi populo indeoz lex data ē; gratia p̄ christum omnibꝫ facta est. Videamus q̄ in singulis etatibꝫ quasi ydrijs aqua fuerit; et quomō in vñum mutat. In prima abel a fratre occidit; et hic p̄gam ille laudem accipit. In hoc si quis innocentia abel sequit̄ et malitiam ebam fugit; aquā abluentē et reficiēt̄ bilit. Si vero in eodē christum a iudeis occisum intelligit; de aqua vñum bibit; sic in alijs omnibꝫ huic etatis. In sech da noī archa; ppter iusticiā saluat. Undū diluvio perit. Si quis hoc exemplo a vīcijs se corrigit; aquā salutare bibit; sed si in archa; ecclēsā que cuncta animalia; i. omnes gentes recipit in aqua baptismū; intelligit et cetera huicmodi; vñum bibit. In tercia; abraā obediens; p̄ filio offert arictem. q̄ hic discit obediētā; bibit de tercia ydria aquā; si quis in ysac deitatis; in ariete christi carnē intelligit; vñum bibit. In quarta; dāvid humilis regnat. Saul supbus abiicit; in hoc si quis discit humiliari; aquāz bibit; si regnum christi intelligit; vñum bibit. In quinta peccans populis captiuitat; post rediuit; hinc si quis discit penitētā corrigi; aquā bibit. Si quis de captiuitate peccati; populū dei p̄ ihesum liberari intelligit; vñum bibit. In sexta christus circuncidit; offert. In quo si quis discit suis sacramētis subiici sicut christus ille a quā bibit. Si in vera octava; depositionē totius mortalitatis et iatrationem ad deum intelligit; vñum bibit.

Ihesu ad eum. vñum non habent Aug. quid ē p̄mune deitati mee et tibi matrē secundū carnem
Et dicit ei ihesus. **Quid mihi et tibi ē sexus?** i. oportunitas ostendit
Homo primum bonū vñuz ponit sūt naturā quā ex te habeo; sed ostenta diuina p̄ mira
et cum inebriati fuerint: tūc id q̄d tñz et oīm bonū et si in figuris quasi in aqua oc
etiam in chana galilez. et tñz autē au
signoz ihesus in chana galilez. et
Et impleuerunt eas slatētē deitatis
vñz ad summū: et dicit eis ihesus derūt in eum discipuli eius: Post
Vñz ad summū: et dicit eis ihesus villa pulcherrima vel ager cōsolationis
et tulerūt: Ut aut gustauit architri hec descendit capernaum ipse et
clinus aquā vñuz factam et nō scie cognati magis fratres q̄ discipuli qui nō frēs
bat, vnde esset; ministri autē sciebat mater eius et fratres ei et discipu
- li eius et ibi manserunt nō multis
diebus. Et p̄pe erat pascha iudeo diebus. Et docet nos servare instituta illius ecclesie
ad quā venimus; si nō fuerit cōtra fidem ad quā venimus; si nō fuerit cōtra fidem
rum et ascēdit hierosolimā ihesus. et in sacrificiis offeretur; et erat auraria sacer
et inenit i templo vendētes boues et dotum.
oues et columbas. et numularios et in sacrificiis offeretur; et
et inenit i templo vendētes boues et qñ post resurrectionē
oues et columbas. et numularios apuit illis sensum ut i
et inenit i templo vendētes boues et telligerent scripturas.
et inenit i templo vendētes oues et columbas. et numularios

Binas vel ternas Aug. Estimantis ē hoc dicere vt ipsas diceret binas quas et ternas. Sunt ergo tria mensuræ in scripturis; dum pater et filius nominat; et sp̄us qui necessario ē omnis patri et filio intelligit; vt omnia in sapietia fecisti dñe; i. in filio; et ego et pater vnum sumus. Terme; dum nominato spiritu trinitas manifestius intelligit; vt verbo domini q̄d firma ti sunt et s.o.e.o.v.e. et baptizat̄es in nomine p̄ f. et s.s.a. Altera bine vel terne mensuræ sunt oēs gētes ad q̄s p̄tinēt scripte; bine; ppter sp̄utū et circuacionē. Ipse etiā trinē; a trib⁹ filiis noe disseminate.

Et impleuerūt Q̄ iussu eius imple sunt ydrie; significat q̄ etiā illa scriptura a domino ē sed dñ in ea sub velamē; id est; ad operatione littere latet christus sapit aquā in lipidam. **Cuz** autē afer velamē; ē vñum inebriās; potuit quidē vacuas iplere vno q̄ cūcta creat ex nihilo; et maluit de aqua vñum facere vt doceret se nō soluere legē sed iplere nec in euāgeliō alia facere vel docere q̄d q̄ p̄p̄tia p̄dit. **Cuz autē gustauit** Tricliniū; i. tres ordines discipulentium altitudine distantes iter se i. doctores; p̄tinentes pingati. Architri aliq̄s legispitus; q̄ bibit spirituale sensum legis. Unde sp̄ualem sensum in scripturis aperire discipulis ē aḡ in vñum querere; vt qñ post resurrectionē apuit illis sensum ut i

Aquā vñuz factā. Jero. Per aquā baptismus iohis; p̄ vñum p̄silio christi. vñ et vñu p̄p̄tēt architri. i. iohi q̄ an bibit passionē q̄ xps. **Hoc fecit initiuū zc.** Jero. In initio signoz q̄ mortalibus erat daturus; aquā vertit in vñu; sicut iam mortalibus discipulis apuit sensum vt in lege et p̄p̄tēt intelligeret christi; ita carnales mētes prius sapientē imbut; postea resuscitatos maiori gloria p̄pleturus. **Post hec zc.** Post initiuū signoz te vño subdit aliud indicū dimic maiestatis in electione vendentū te templo. **Typice.** Filius tēi vt humilis; descēdit capernaū; i. in mundū secundū q̄ habet matrē et fratres. **Et prope erat zc.** Pascha agim; dum a vīcijs a virtutes transm̄ ad hoc ihesus venit; dñ ecclesiā quotidie visitat et actus cuīs p̄siderat et eos ejicit q̄ inter sanctos; vel facte bona vel apte mala faciunt. Per boues q̄ arant p̄dicatores doctrine celestis significantur; hos vendunt qui nō amore dei vel sed p̄ questu tpali p̄dicant. Dues innocētēs sua vellera vestiendis p̄bent; p̄ bas signant opa misericordie et pietatis q̄ vēdunt; dum p̄ bñana laude gerunt; spiritus vt columba apparet; vñ p̄ columbam sp̄us accipit; q̄ vēdunt simoniaci; Quimmos dant mutuo in ecclesia q̄ nō simulante celestibꝫ sed apte terrenis seruit; bi omēs ejicunt de pte sortis sanctoz; qui vel facte bona vel apte mala faciunt; et funiculus peccato p̄ mō flagellant ad correctionem; qui si in correcti p̄manserit; in fine ligabunt. Dues quoq̄ et boues ejicunt; q̄ talium vita et doctrinā offēdit reprobā. Et mensas subnētit; q̄ in seip̄e res quas d̄ixerūt; destruunt.

Et ascēdit zc. Si ipse qui tedit decreta dei custodit; docet quāta cura boibus debet esse vacare orationibꝫ et dei sollēnitatibus. Bis legit ad pascha ascēdit; semel primo anno p̄dicationis; nōdum in carcērato iohan ne; vnde hic agit. Secundo cū ad passionem iret; et in vñroq̄ vendētes eicit de templo.

Et inuenit in templo. Si in figurali templo qđ ē domus orationis dñbile negotiacionē q̄ honesta putat cū sit de his q̄ in templo offerunt;

Jobannes

C. III.

quantomagis phibet potationes & cetera graniora.
De funiculis. Funiculi quibus ejiciuntur sunt incrementa actionum malorum
vnde clavis. ve qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Et salomon.

Funiculus peccator suo quisque pstringitur.

Qui columbas. Non solum vendentes columbas sed etiam alii domum dei

faciunt domum negationis. i. omnes qui querunt que sua sunt. non quod ihesu christi

Zelus domus tecum. Bonus zelus est fervor animi. quo mens abiecta

humano timore. p de

fensione veritatis accedit. ab eo p meditur
dicitur. qd est pna qd videtur
corrigere satagit. si ne

quit tolerare gemit.

Quod signum ostendis. Quia signum queritur quare solita cō

merita te templo eicit? z ait. Soluite. quasi.

Quia hoc templum significat templum corporis

in quo nulla est macula & merito hoc figurale

purgio. qd illud ab homine morte soluit diuinum po-

tentia suscitare quo.

Solute templum. Qd te p pno corpore

qd est templum dei dicit ihesus. Excitabo illud

z. Judei non intellexerant. Liceat ignorantes

divinitus respondent dicentes. Quadraginta

sex annis edificatum est. qd non venit lapidi. b

hominis suscitatio. Naz

ixi. diebus corpus christi vi cuiuslibet hominis

in ventre matris organis. b testum a iudeo

de morte die tertio suscitatus. Qd ecce dictum nec apli intellexerant. do-

nec die tertio suscitatus eis agnitus. b qd intelligere

re non poterat. patienter tolerabant quisque spu

santo rebatur. refar

rexit eum viderunt. Unde exemplum accipi

mus ut qd intelligimus. supbiendo ne amittamus. qdqz intelligere

subito non valens. vultu pedentes ne despiciamus. b humilius expectemus

orantes ac exercentes mentes nostras donec intelligamus. Nam is sermo

num dei p prophetarum mos est. vt que videntur in eis nobis apta. clausa latentie

ne cito intellecta lactantia generaret. et exercitio acquisita. corrigendo tele-

clarerat. Nam carnali sensu claudunt. spu aliter aut laboranti et diligenter at-

tendenti dant. vt ne margarite pycide sint ante porcos ne pculcent.

Dixerunt ergo. Carnales carnaliter sapiebat. ille spu aliter loquebat.

qd euangelista nobis apit. ille autem dicebat de te. c. s.

Quadraginta est. Anachore greci oriens. v. occidet artos septem

trio. Vellit enim meritorum. Primum littere horum. iiii. nominum. i. alpha. delta.

Item alpha mi. continentur in nomine qd est obis terrarum. et alpha significat

vnum. delta. iiii. Item alpha. vnu. my. xl. et sunt simul. cl. vi.

Edificatum est. Aug. Edificatio salomonis. vii. annis perfecta est. regedi-

catio sub zorobabel impedientibus inimicis. xlvi. annis. Hic numerus pruenie-

psitioni dominici corporis. qd ut dicunt physici. tot diebus forma humani cor-

poris perficit. Hic numerus in litteris adeq. inuenit. cuius nomen ex quatuor

primis litteris climatu pstat. que littere significat adam dispersum p qua-

tuo. ptes mudi in filiis suis. Hoc numero corpus christi qd est ex adam. te-

quo dicitur. Soluite templum hoc. sicut et illi dicit. terra es et in terra ibis in

vtero matris edificat. vt significet illi adam qui dispersus erat. colligendum esse te illi qui tuus pribus in unum corpus christi qd est ecclesia. unde de electos esse congregandos a quatuor ventis.

Cum esset hiero. Commentus adibat ut verbis et signis plures con-

uerteret et qd aliqui solis signis moti credebat in eum. vere quidem sed tamen ita ut possent postea in passione eius scandalizari. et quia nondum erant renati ex

aqua et spiritu. non erat

digni quibus se crederet

ibelius et familiariter co-

habitaret. Siebat ei

quid esset in illis. meli-

us qd ipse homo de se.

Hec fides conuenit ca-

thecumini qui credunt

in eum. sed quia non

sunt renati. non credit

eis p munio corporis et

sanguinis christi. de ta-

libus erat nicodemus

qui credens dicit eum

a deo venisse propter

signa que viderat. sed

nondum renatus erat

et ideo nocte venit non

die. qd nondum illumina-

tus celesti lumine.

C. III.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

bet potestate ponendi animam suam. Et. sed qd occul-

ta in eius nouitate. scilicet eos non firmiter credere-

bat. Ipse autem ihesus non credebat

semetipm eis. eo qd ipse nosset om-

nia nostra et a nullo quicquam accipit cum scilicet de homine qd non ipse homo de se

nes. et quia opus ei non erat ut quis

testimonium p haberet de homine.

Ipse enim sciebat quid esset in ho-

mine.

C. III.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

bet potestate ponendi animam suam. Et. sed qd occul-

ta in eius nouitate. scilicet eos non firmiter credere-

bat. Ipse autem ihesus non credebat

semetipm eis. eo qd ipse nosset om-

nia nostra et a nullo quicquam accipit cum scilicet de homine qd non ipse homo de se

nes. et quia opus ei non erat ut quis

testimonium p haberet de homine.

Ipse enim sciebat quid esset in ho-

mine.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

bet potestate ponendi animam suam. Et. sed qd occul-

ta in eius nouitate. scilicet eos non firmiter credere-

bat. Ipse autem ihesus non credebat

semetipm eis. eo qd ipse nosset om-

nia nostra et a nullo quicquam accipit cum scilicet de homine qd non ipse homo de se

nes. et quia opus ei non erat ut quis

testimonium p haberet de homine.

Ipse enim sciebat quid esset in ho-

mine.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

bet potestate ponendi animam suam. Et. sed qd occul-

ta in eius nouitate. scilicet eos non firmiter credere-

bat. Ipse autem ihesus non credebat

semetipm eis. eo qd ipse nosset om-

nia nostra et a nullo quicquam accipit cum scilicet de homine qd non ipse homo de se

nes. et quia opus ei non erat ut quis

testimonium p haberet de homine.

Ipse enim sciebat quid esset in ho-

mine.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

bet potestate ponendi animam suam. Et. sed qd occul-

ta in eius nouitate. scilicet eos non firmiter credere-

bat. Ipse autem ihesus non credebat

semetipm eis. eo qd ipse nosset om-

nia nostra et a nullo quicquam accipit cum scilicet de homine qd non ipse homo de se

nes. et quia opus ei non erat ut quis

testimonium p haberet de homine.

Ipse enim sciebat quid esset in ho-

mine.

Cum esset hiero. Autem scilicet ihesus. C. cur

autem esset hierosolimis in pascha i-

die festo. multi crediderunt in no-

te. scilicet ppter signa

eius videntes signa eius que facie-

ntur. qd essent aliquid facturi nolenti qui ha-

Nisi quis. Necessariū ē visibile sacramētū qđ ad ablutionē visibilis corporis. sicut ē necessaria doctrina īvisibilis fidei ad sanctificationē aīc īvisibilis.

Ex aqua et spiritu. Ex aqua visibili sacramēto. et spiritu īvisibili ī intellectu vt simboli baptismi visibiliter accipiat. et spiritualē intellectum ipsius simboli pficiat. Vnde ex aqua visibili et spiritu sancto.

Quod natū. Hanc spiritualē natūritatē distinguit a carnali dicens qđ natū est xc.

Et carne. Id est

ex primo homine p carnis successionē; carnales ē. Nomine carnis. non solū carnem b̄ totū carnalē hominem significat. sic ecōtra totus homo spūalis. aīa z corpe spūs dicit.

Et qđ natū ē ex spiriu. spūs ē. Verbo et sacramento spiritū īvisibiliter ad est. quo natus ex adā ad mortē nascit. filius dei ad vitā. qui nō tā tum spūalis dicit. sed spiritū. qđ sicut substātia spūs est īvisibilis ita īvisibiliter p visibili le sacramētū efficitur dei filius.

Spiritus ē. Nō autē mireris si sic natū dico spiriti. qđ sicut spūs ubi vult spirat et nescis vñ. venit aut quo vadat. sic ē omnis qui natū ē ex spiritu.

Spiritus vbi. Quia in potestate habet cuius cor illustrat. Vocē ei⁹ audis in scripturis. vel dum loquitur aliqua plenus spiritu. que et si audis nescis vnde venit. i. qđ modo cor illius intravit vel quomō redierit quia natura eius ē īvisibilis. sic ē omnis qui natus ē ex spūlante. qđ ipse īvisibiliter agere spiritu. cipit esse qđ non erat. ita ut infidelis nesciat vnde veniat et quo vadat. i. qua gratia venit in adoptionem filij et vadit in regnum dei. qđ quia incognita sunt carnali: item qđ quomō possunt h. f. nō habēs spūalem intellectū in littera legis impossibile putat qđ de natūrā p spūm. vñ redarguit a dño. Tu es magister xc.

Et vocē eius xc. Vox spiritus ē vox christi. quā audiuit nicodemus. sed qđ nondum ē natus de spiritu nescit vnde veniat aut quo vadat. i. quā occasione velit nasci hominē in spiritu. aut quo vadat. i. ad quā pfectioē ducat ipsum nascētē ex se. Nam qui ex eo nascit. vñus cū ipso spiritū per gratiā efficit. sicut etiā ipse spūs vñus ē p naturā.

Tu es magister in is. Non insultat ei ut supior eo habeat qui omnibus pfect. led quia vult eum nasci ex spiritu qđ nequit nisi humiliat. tumidum ex magisterio humiliat. qđ. Supbus princeps. nil nosti. humiliare vt ille qui seipsum exinanit et natus ē ex spiritu. scies qđ mō nescis.

Qd scimus lo. Id ē. qđ ipse ē scītia. locutio et sermo patris. et qđ vñdimus testamur. qđ ipse vñlo et verum testimonium et veritas patris. Qd plurilater: mysterium trinitatis innuit.

Si terrena dixi. Aug. Et qđ nō accipitis terrena. quomō potestis cogere celestia. i. celestē spiritus natūritatē. cū nō solum nō creditis. b̄ nec intellegatis terrena. qđ te templo corporis mei qđ te terra accepi dixi a vobis solue-

do: a me suscitando.

Et nemo ascēdit. Postqđ increpauit et ad humilitatē invitauit. qđ iste diligenter his qđ audiuit attendit. instruit abhuc de celestib⁹ et terrenis. Celestis ē eius ascensio ad vitā terrena eius exaltatio in cruce ad mortem: quasi intellige celestia qđ nō carnales et idem intellige de ascensione. Renati enim spūaliter ascēdent in celum. sed nō nisi sint membra coherētia illi qui in vna glosa ē homo et dei filius. vt sciat iste nullū ex se sed p christum posse ascēdere. Et ideo non dicit homines ascēdere. sed filium hominis totū cum corpe. qui se cunctū deitatem descēdit de celo. et ē in celo nō secundū qđ ē homo.

Et quia hec ascensio nō potest esse nisi redēptis p passionem ideo subdit.]

Nisi qui desēdit. Hoc panet ad secundū natūritatem in spiritu qđ nemo in christo ad patrem ascēdit nisi qui ex spiriti nascit. Nemo saluat p mortem christi. nisi qui ex spiriti nascit. Nemo nascit ex spiriti nisi in morte christi. Ecum dicit filius hominis. dat nobis certitudinem ascēden di cū filii hominum sumus.

Et sicut moyses Supponit de morte sua qđ ē origo et causa habendi p̄dicta in cuius fide eum instruit. et qđ carnalis erat et nō in lege ideo quandam legis p̄te addidit. quā ostendit esse figuraz et mortis sue significatiūm et etiā sic pateat de alijs p̄tib⁹ legis p̄fint in figura. Et quia mors intelligit p̄ serpē tem. et christus mortuus serpens dicit. quē qui fide intuetur liberatur sic intuitu illi⁹ in figura ab ignitis serpentibus liberant qui significant in cetera vicorū.

Ita exaltari z. Magistrum legis ad significationē legis inuitat. et qđ dixerat de filio bone hoc solum putet nicodemus. subdit eundem etiam esse filium dei d. Sic enim tens.

Sic enim xc. Ap̄it causam humanę salutis. s. dilectionē dei patris. et quo oīs restauratio ē p̄ filium suum in spūlante.

Mundum. Colim̄os grecē qđ latine mūdus interpretat. ornatū dicitur. Per mundū ligat̄ humana natura significat. nō qđ secundū corpus et quattuor elemētū p̄st. sed qđ secundū animā adeo ē ornata et ad ymaginē dei ē facta. quā ad hoc diligit tens ut ea eternā faciat.

Cit filium Sece idem dicit de filio dei qđ supra de filio hominis. et per quem in deitatem p̄dicti sumus. p̄pende in hōe restaurēmur.

Cit iudicet xc. Nondū apparuit indicū. sed iam factū ē iudicū. Non ut dominus qui sunt eius. Nihil enim alius ē indicū. i. eterna damnatio. qđ nō cognoscere et nō credere in filium dei. sicut nihil alius ē beatitudo et vita: nisi credere et cognoscere filium dei. vñ dicit. hec ē vita eterna. et cognoscant t. u. z. d. et quē misisti ihesum christū.

Sed ut saluet xc. Ex eo saluat homo. non iudicat. sed si iudicat et se habuit. qđ nō creditit.

Hoc est autem iudicium. Qui qui non credit iudicat? Quia si uenit quis etiam homines et amonent cognoscere sua mala. in quibus omnes sunt. sed alii oderunt amonent lucem et fugiunt ne arguant eorum mala quod diligunt. Alii amonunt per lucem accusant sua mala quod est facere veritatem et sic illuminantur.

Erat enim eorum. Qui est in tenebris et diligit lucem non est malus. sed ille dicit malum et opera eius mala quod postquam uenit odit lucem et diligit mala. Et hoc est quod dicit. Erat enim opera eorum mala. Opera ipsius et credulitas et odiu-

tem lucis et nolle eam aspicere sed velle in tenebras petere et remanere.

Qui autem facit. Ostendo qua iustitia damnet qui non credit ostendit iusticia salutis qui credit.

Qui autem facit re. Id est cui displaceat mala sua et accusat non sibi ignorat. non sibi pertinet. sed venit ad lucem. Et incipit agere cum doctriina mala accusat: quia initium boni est accusatio mali. Et opera eius. hec scilicet quod se accusat sicut lucis. et non venit ad lucem ut non arguit deus accusat manifestat quia in deo sunt facta nisi enim dei lux sibi luceret: sibi non displiceret.

Nostis hec. Non omnino post disputatum est quod in nicodemo quod facta est in berosolimis. sed pacto spacio regis de galilea in iudea rediit. **In iudea.** Moratur ubi est pessimo peccator vel diuinorum laudi illuc uenit ihesus et discipuli eius. id est in iudea. doctrina et illuminatio eius. ubi moraliter purgando a delictis. unde sequitur et ibi morabatur et baptizabatur.

Et baptizabat. Quantu[m] cathecumis non dum baptizatis predicta doctrina fidei. tandem p[ro]ficiens baptisma iohannis ante baptismum christi. quia sicut ille predicabat penitentiam et baptismum christi proficiabat et etiam in cognitione veritatis. quod mundo apparuit attrahens sic ministri ecclesie primo eruditu[m] uenientes ad fidem. post peccata eorum redarguntur. deinde remissionem in baptismo christi. promittunt et sic in dilectionem et cognitionem veritatis attrahunt.

Erat autem. Christo iam baptizante adhuc baptizat iohannes. quod adhuc permanet. umbra. Nec debet cursor cessare donec manifestetur veritas. Mysterio conendum erat illuminatio litterarum legis.

In ennon. Ennos grecos aqua latine. unde quasi nomis interpretationem apens subdit quod aqua multe est. sed et regnauit.

Iuxta salim. Salim oppidum est ultra iordanem situm. ubi olim melchis.

No[n] enim. Ecce apte notat facta christi ante iohannem in carcera-

mento. quod cessante baptismu[m] cursoris apte incepit baptismus christi.

Facta est autem. Num iohannes predicit et scola eius durat. christus late-

ter predicit et operatur. sed palma baptizat ut orietur quod de baptismis iobis et te-

baptismo christi. et illa solua est testimonij iobis.

Et uenerunt ad. Volentes accusare christum quem paulo ante uiderat a iohanne baptizatum.

Respondit iohannes. Quia ultra suetudinem humanae nature sum natus ex parentibus puerus etatis. putatis me esse ultra homines. Sed licet quia purus sum homo. ille deus. a quo habeo quicquid habeo. Ex me infirmitas. ex illo gratia libertas. Putatis ut aliquid dicam contra meum testimonium ego non baptizo in remissione peccatorum. sed ille

No[n] potest ho-

Qui ego purus homo. nil habeo nisi quod datum est a deo. id est baptizare in penitentiâ non in remissionem. quia non ego christus. sed ille ut scitis me testatum fuisse vobis. ideo ad illum carrie.

Non sum chris-

tus. Non sum uinculus a patre plenius sed te plenius dñe illius accepi. ut illum percurrem.

Doc ergo gaudiu[m]. In hoc gaudiu[m] men est plenus quod factus sum amicus sponsi. et quod asto et audio.

Gillum oportet

crescere. Handeo ad vocem sponsi. Ille sponsus crescat. et inueniet esse christus quod putabat prophetam. Ego minuar. quod eius prophetam inueniar. qui chartus putabat.

Gillum oportet cre-

scere. id est exaltari. id est dum peccata dimittit gratiam dat in quo gloria eius que in se semper perfecta crescit. id est huius et iohannes super omnes est. Qui est de terra?

Terrenus est ipse secundum terram sapit et dicit.

De terra est et de terra loquitur.

Si vero diuina ex illuminante est hoc est quod ante desumus.

Christus

Qui de celo uenit super omnes est. Sapientia patris ha[bit]a a patre. hoc dicitate sua et quod vidit et audiuit hoc testatur et de populo sinistre testimonium eius nemo accipit.

Qui autem acceperit ei testimonium

figura legis est. christus veritas. lex ministris apparet veritate.

Qui desursum. Id est de altitudine humanae nature ante peccatum primi parentis. quod te illa altitudine assumpsit verbum dei humanam naturam. et non assumpsit culpam cuius assumpsit pugnam. Qui enim de celo. id est patre uenit duabus modis super omnia est. Primum super omnem humanitatem qui de ipsa principiis peccaret uenit. Secundo iuxta altitudinem patris cui est equalis.

Peterra. Id est qui est de terrenis parentibus natu[m] a quibus peccatum et peccatum traxit ex se nihil est nisi terra.

Et quod vidit. Cum ipse filius dei sit verbum patris. non aliud verbum

patris audit vel hoib[us] testat. sed se verbum quod pater locutus est. id est edidit et genuit ex se. scit et indicat hoib[us] eum ex patre. Hoc euangelista dicit ut potuit. quod p[ro]le dicit et intelligi nequit.

Signauit. Hoc signum posuit in corde suo; quod si speale aliquid. scilicet hoc et

Venit deus qui missus est ad salutem hominum.
Cleric. Deus hoc ex semetipso dicitur: non enim vera dicere potest nisi illuminat a deo.
Quem enim misit deus pater verba dei loquitur: quod est: quem misit deus: deo est: ideo verba dei loquitur. Ergo verba filii de se testimonium probantur quod deus noster: verba dei sunt.

Clerica dei loquitur. In hoc se distinguit a christo sed quod missus et verba dei loquitur: aptius addit. Non enim ad mensuram.

Non enim ad

mensuram. Dominus dat

ad mensuram: filio non

dat ad mensuram: sed si

cum totum ex se ipso toto

genitum filium suum: ita in

carnato filio suo totum

spiritum suum tedit: non

particulariter: non per

subdivisiones sed generaliter

et universaliter: et in universaliter

et non ob aliud dat:

nisi quod propter diligit filium.

Qui credit. As if

diceret: qui credit in si-

lius habet ipsum filium.

et pro hoc habet vitam.

Sed ira dei.

Ira cum qua natura est

permanet: et ideo non ait

venit sed manet: quia per

filium missum: quod est vi-

ta non tollit effectus il-

luis ire. sed mors corru-

ptio est: quod omnia ma-

nent.

C. III.

Cleric. Ut ergo. Siebat ihesus scientiam eorum et inuidiam: quod non ideo dicerant de eo ut eum segregarent: sed presequebantur: et ideo fugit: docens suos cedere malis: non timens: vel evadere eos impotens.

Et baptizat.

Et vere dicit. Ipse enim semper mundat in spiritu inservit et domino: sed eius baptismus fit etiam in corpore: qui est in duobus secundum in aqua et verbo vita vnde paulus. Mundans eam lavacro aquae et verbo vite.

Sed discipuli

eius. In quo baptismo dabantur spiritus sicut non ita manifeste ut post ascensionem datus est ineffabiliter et inexcitabiliter modo.

Reliquit iudea. Id est phariseos incredulos qui cogitabant eum perseguiri: quod post baptismum ipsius quod crescebat: et quia per doctrinam eius legem eam cuari intelligebant.

Et abiit. Postquam paucos de iudaico populo suscepit: reliquit incredulos legis litteras sequentes: quod neminem ad pectum dicit: et abiit in galileam. et in spirituali ipsius litteris intelligentiam.

In galileam. In galilea transformatio domini credit facta per quam significatur tramutatio humanae nature in pristinam gloriam. In galilea dedit discipulis in monte doctrinam: per quam ad vitam transitum sunt credentes.

Opportebat. Inter iudeam et galileam samaria est: et inter leges litteras que per indeam et diuinam leges circa deum renoluntas: quarum figura est galilea: est lex naturalis in medio constituta: quod ergo ex lege scriptum fundamenta ecclesie: operabat eum ad gentes trahire: constitutas sub lege nature: et cum utrilibet in galileam eternam beatitudinem rediret.

Tlenit ergo. Ut agnoscere et quererentur ad eum samaritanis: vendicantes sibi hereditatem patriarchae israel.

Que dicit sibar. Sibar, id est ramus: et genitilis populorum con-

clusus sub peccato: quod est ramus de oleastro excisus et olive insertus.

Frat autem tu. Quia naturalis ratio non aliunde surgit: nisi a causa omnium bonorum. Ideo pulchre dicit ibi fons esse iacob: et ratio infinita patris aeterni.

Ihesus ergo alleluia. Iter ihesu carnis assumptio in qua est fatigatio: infirmitas: relenas hominem quem creauit potentia: sessio est humilitas. Sexta hora: sexta etas: qua venit putens profunditatis huic seculi. Samaritana: eccllesia venit non iam iusta: sed iustificanda. Aqua putet: voluntas huic seculi quod quasi de profundo extrahitur submissus et inclinatus ad eam homibus: prius saepe cupiditate quasi ydria.

Sedebat. Quasi in figuram christi quod est legitimus heres patriarchae habebat hereditatem in gentibus.

Dedit iacob ioseph filio suo. Frat

naturalis intellectus.

autem ibi fons iacob. Ihesus ergo

suscipit enim oia que sunt nostre firmitatis sine

peccato. Hoc christi incarnatione

fatigatus ex itinere sedebat sic super

qua fides marianorum

pra fonte: hora autem erat quasi sexta.

venit autem mulier samaritana

baurire aquam. Dicit ei ihesus. Da

michi bibere: discipuli enim eius abi

erant in civitate ut cibos emerent

Dicit ei mulier illa samaritana.

Quomodo tu cum iudeus sis. bibe

rea me poscis quod sum mulier sama-

maritanus qui maxime fuerunt de phariseis

et unde magis inuidabant

runt pharisei quod ihesus plures dis-

cipulos facit et baptizat quam iohan-

nes. quamquam ihesus non baptizaret

sed discipuli eius. Reliquit iudea

quod de galilea venit in iudeam ostendit quod sicut predi-
cavat iudeis: predi-
cavat et in gentibus

et abiit iterum in galileam. Oportebat

autem eum trahere per mediem samaria-

et in collectionem fideli ex gentibus

Venit ergo in civitate samarie quam

scilicet iudea: et in loco orationis discrepabat

ritana. Non enim contumelie iudei sa-

maritanis. Respondit ihesus et di-

xit ei. Si scires donum dei. et quis

est datus: spissus. et petit a te fidei

est qui dicit tibi da mihi bibere.

Subiectus acque viua. et spissum quez

daret etiam fides. Merito fidei

tu forsitan petisses ab eo. et dedis-

set tibi aquam viuam. Dicit ei mulier.

Domine neque in quo baurias ha-

bes et putens altus est. unde ergo

Greg. Vel mulier.

i. Imagina que re-

nit baurire aquam. i. di-

scere hystoriam litteralem

glossam fidei petit ihesus.

Potens altus per

funditas mysteria per le-

gis. v. viri. v. libri. mo-

lyli que nunc habes. i.

librum iohue. Reliq-

ydriam. i. pristinam con-

uersationem. abiit in ci-

vitate. i. primitivam ec-

clesiam.

Da mihi bi. Ihes-

us sedes in ipsa fonte

petit a primitiva ecclasia

qua de genibus elegerat

potum fidei qua in eum

credatur. petit a natu-

ra potum rationis qua-

piditor et redemptor inuestiget. Apostoli missi in civitatem. i. in mundum. eme-

responiales escas. i. fidem et cognitionem per magistrum satianum eccliesie

Da mihi bi. Licet ihesus post fatigationem sitire possit. Nam hunc potum

non exigit sed ut cor ecclie getum per laboris eius cognitio per eius officia desiderat

Discipuli enim. In civitate discipuli abiuerunt. s. ad iudeos quod legis valle

muniti et plerique telis sunt armati. ut cibos emerent. ipsis. s. corda perdicione

fidei deo preparantes.

Dicit ei mulier. Nescies quod potum petit ab ea. putas quod de aqua op-

ponit se esse de alienigenis vasculis quod etiam pueratione non retinet iudei

sed ihesus qui fidei petebat. ei spissum dare cupiebat. et ea ammonet ut petat

spiritus est autem et donum dei et viua aqua.

Non enim contumelie samaritanos iudei execravit et suplatatores vo-

cant quod eos hereditate pristini iacob punierunt. abstinentia et cibis et viasis eoz

Respondebat ihesus. Pederetur et simpliciter verbis instruit ut tan-

dem donum dei. i. spissum possit accipere.

Dicit ei mulier. Aqua viua de non alia nisi quod ubi ouit. exceptio de qua

mulier carnaliter lapies dixit. Cum bauritorum non habetas et putens altus

sit quomodo habetas aquam viua. Sed ne forte alia fonte. p. mittere videtur. sub-

dit. Nunquid tu melior es. i. potes melior esse iacob qui cum suis viis est?

Contra quod ergo agere christus ostendit se non carnaliter sed spiritualiter loquitur dices.

non sicut enim qui suam aquam hiberit.

Nunquid tu? Alienigena iacob patrem suum vocat. quod ipsa sub lege

moysi niverat; et hec quod iacob filio suo vederat, possidebat.

Et ideo ex eo. De puto bibunt homines et pecora. similiter te ratione. que

quali depraedata et obscurata magno labore sodit et exercet. Bibunt autem

quidam ut homines qui ea ratione ad bonum vivunt ut sancti. quidam ut pecora

qui vivunt ea ad malum

et philosophi.

Qui autem bibet?

Mulier. Quicunque me per

dicationem cor accommodaverit et gratia donum

cognoverit. fides quae

et dilectionem operatur

in eo nascitur et sic tendetur

in vitam transibit eternam.

Aque salientis

Aqua corporalis deo;

sum fluit aqua spiritualis

surgit salutis et secum eos

qui eam bibunt in eternam gloriam subuenient.

Dicit adeo mulier. Electata primis

lione domini: volens

non sicut ut exoneraret

bis labiibus; adhuc

carnaliter putat primis

ti sibi sicut belus datum est.

et diebus non elunire

neque sicut sed volens

ibes ut illa iam telligat dicit. Vade voca

vix et veni huc. ut eo

duce ad contemplationem

spiritualis intelligentie

ascendas.

Vade voca vix.

Lu sensualis voca ratione intellectus quo

ut viro regari. tu que

modo carnaliter sapiens

bunc; ego lux et caput

viri illuminatio: quasi

hunc quod dico non carnali

ter ut animalis facies sed spiritualiter sunt intelligenda et puncta ra-

tionis accipienda. et inde

tu para intellectus mihi et tibi intelligendo

be spiritualia quod dico.

Respondit mulier. Neueras huc mu-

lier tu non habebat virum sed vtebat quodam non legitimo. de quo respondet

adhuc carnaliter sapiens. qui nondum vocauerat virum. et intellectum.

Dicit ei ihesus. Bene. Paulatum eam attollere adhuc mysteria locum ut paulatum posceret eam ad cognoscendum quis cum ea loqueretur. Et non

opus bonum. non prudente mulieris laudat responsum. sed veritatis laudat confessionem.

Quinq[ue] enim viros. Quinq[ue] viros sunt quinq[ue] leges humanae nature

date. Prima in paradiiso ante peccatum in probatione ligni. Secunda post

probationem et expunctionem de padiso. de multiplicatione humanae propaginis.

Tertia noe ante diluvium de fabricanda arca. Quarta post diluvium

de divisione gentium. Quinta abraham de circumcisione et immolatione filii

hunc. vel legibus quasi. vel viris: humana anima ab initio mundi usque ad mortem

subiecta fuit. Post data est lex litterarum. que nullam salutem promulgit. unde dicitur

Quem nunc habes. non est tu. Omitte litteram vade ad spiritum litterarum. ad nouum testamentum. a quo spirituali virtutum plena accipias.

Augustus. Quinq[ue] viros. v. sensus corporis te rexerunt. nunc in tempore discep-

tions non te regit viri. i. intellectus sapientie sed adulteri. i. erroris corruptio-

dum carnaliter quod dico accipis et ideo voca virum. ut sicut dico spiritualiter interligas. Ideo. v. sensus in minori etate dicunt viri quod sunt legitimi. Post lapsum enim homines ex decreto dei naturaliter regit illa etas non ad eternam sed ad ista tristitia appetenda si mulcent. vitanda si offendunt.

Quia propheta es tu. Mulier exauditis. preciosus iam ceperat aliquatus habere intellectum. unde et prophetam vocat. sed non plenus quod non credit versus Christum,

Datres nostri

Propheta es tu vero

indica te hac presentem

que me mouet. Iudei

se preberant samaritanis

in templo quod edificauit

Salomonem in quo adorabant. Ecce sa-

maritani aduersi in

deos pro mōte in quo

et non in templo patres

adorauerunt qui deo

placuerunt. Et sic patri

arche in montibus inde

in templo adorauerunt

figurantes modum be-

ne orandi.

Mulier. In hoc

loco dominus iactan-

ti samaritanorum repri-

mit. quod putabat se non

minoris religionis filius

se quod iudeos loquuntur

ego in persona prophetarum

et omnium qui in christum

credunt. unde ait. Vos

adoratis patrem quem ne

scitis. quod nullus adorat

patrem nisi filium adoret.

quod ad notitiam prius

venit. sed nos scimus

filium et per filium patrem

unde sequitur. quod salus

ex iudeis est. et quod christus

est salus ex iudeis est.

non solus origine carnis

sed etiam ex eis orta est

fides et primitiva ecclasia.

Crede mihi.

Quia iam e in te vir

qui potest credere. et vero

crede quia nisi credide

ris non intelliges.

Quando negas in

monte. Ecce pariter

mons vester et templum

indecorum reprobabitur. sed

in hoc estis impares quod vos samaritani adoratis quod nescitis. sed nos indeo non omnes electi: adoramus quod scimus. quod nobis cognitio dei. testamentum. prophetia promissa. de nobis christus. et hoc est quod salus ex iudeis est. sed quis ita simus differentes: non per fieri locum iudeorum loco samaritanorum. et hoc est sed vere in hora et nunc.

Quando veri adorabis. Primum venire in carne nemo potuit adorare patrem in luce et veritate propter patriarchas et prophetas. quibus mea incarnatione reuelata fuit. sed per meam presentiam in carne fuit veri adoratores.

In spiritu et veritate. Non in templo. non in monte. sed iterius in intimo templo cordis et in veritate cognitionis. patrem est adorandum.

Spiritus est deus. Cum deus sit spiritus et non corpus. non continet corporis

locum. montem vel templum in quo oretur. Sed spiritus purus est et templum in quo oretur non de visibiliter quam transiens est de gemitis quam veritas sunt.

Socio quod. Nam per verba doctoris amplius praedicta scit a quod profecte tebeat in.

Ecce annus. Qualiter spiritu vel monte in spiritu et veritate adorabimur?

Ego sum qui loqui. Quem reverentur expectas venisse cognosce. et adducto

Ecum viro q̄ te regat: q̄ fidei sunt necessaria discere labora. **E**t quia scribat iam quis eam possit docere: cū eum iam docentē non agnoscet digna erat cui ipse se manifestaret. vnde dicit. ego sum messias; qua manifestatione accepta nō habet quid ultra grat. vnde sequit. Reliquit ergo ydriā zc. Sed euangelista interierit de discipulis.

Et mirabantur. Non mirant q̄ cum muliere loquitur cum quibus loqui pluererat. sed quia cum alienigena, ignorantes mysteriū ecclesie de gentib⁹ futur⁹. Et non malum suspicant. sed clementiam mirant. quia gentilem erroneā docet sicut q̄ venit querere qd̄ perierat.

Reliquit ergo. Audito ego sum. iam habes in intellectu mulier christum caput vti: reliquit ydriā. i. cupiditate et cucurrit quā gelizare. **D**ic videntur euangelizaturi prius expōne curā. et onus huīus seculi.

Clenite et vide te. Edetentim idū cit ad veritatem illos rudes. nec statim affirmat christum ne irascere et indignarentur.

Nunquid attulit. Non auli sunt interrogare dominum timentes ne ab eo reprehendantur. si incante interrogauerint.

Deus ē cibus. Non intellexerat esca sicut mulier supra nō intellectu aquā: vñ magister eos instruit non per circuitū vt illam. sed iam aperte dicens. Deus ē cibus v. f. v. e. q. m. m.

Voluntatē patris. Voluntas prisē vt credat in eum. i. filium quem ipse misit opus patri ē nostra salus. christi ergo cibus nostra fides et nr̄a sal⁹. Facit ergo voluntatē docendo credere in se. facit opus maturādo mysteriū redēptionis.

Nonne vos dicitis. Aum gratidē et salutem populoꝝ feruet in opus et oparios mittere disponit.

Leuate oculos. Intellectu mentis considerate q̄ trāfacta hene. i. infidelitate. ad est calor fidei et parata sunt corda. vt opa iusticie ex eis colligatis. quasi diceret. leuate ad impletum voluntatē patris et bene potestis. quia pata ē messis. i. videte gentes facile credentes.

Et qui metit. Putatis quattuor menses esse usq; ad messem. sed ego altam messem ostēdo vobis albam et paratā. vnde et eos quos mittit exhibetur. et hoc ē. et qui metit merac.

Cui et qui se. Utroq; opus erat seminatore et messore. quia in hoc apparet. probabile verbum. qz aliis seminat. aliis metit. nisi enim parati essent p-

ppletas nō audirent aplos.

Ego misi. Vos facio messores ibi. vbi ali⁹ seminaverunt. i. in iudea. vbi prima leges collecta ē. vnde aliqui exentes in toto mundo seminaverūt vnde alia messis quasi de granis surgit colligēda in fine seculi messis omnibus angelis.

Laborauerūt. Multe enim labores fuerūt patriarchis et prophetis. in quibus omnib⁹ erat p̄petua christi. et multa passi sunt q̄s in frigore semiatōis.

Cum venissent

D̄i⁹s audierunt famam. post p̄spererunt presentem. nec latius ē eis sed apud se manere faciunt ut ipsius verbis instruerent q̄ p̄fēre verbis mulieris. In quibus omnib⁹ eōtrā arguit duricia iudeorum. qui nec miraculis credunt.

Et mansit ibi. Moꝝ. Sic quot die apud illos qui foris sunt nuncias christi. sicut p̄ mulierem. i. ecclasiā et credunt p̄ istā famā. Inde apud eos manet p̄ duos dies. si ne mentione noctis et lux eoz duob⁹ p̄cep̄tis caritatis instruat.

Et mulieri dicebat. Postq; dñs carnis plentia iudeis sp̄nūliter edocis. gratiam suę cognitionis studit. mulieri. i. legi dicebant. Quia iam nō propter tuam loquēlam credimus. Ipsi enim audiūmus et scimus quia hic vere est salvator mundi. Post duos quib⁹ morar⁹ ē in iudea. i. in patrā suā vbi nutritus fuerat. sicut aut dies exiit inde et abiit ē galilæa affirmauit.

Ipse enim ihesus testimoniu phibuit. quia propheta in sua patria honorem nō habet. Cum ergo venisset in galilæa. exceperūt eum gaūlī. quasi proprie miracula alioquin nō curarent eū recipere.

Illei. cum omnia vidissent q̄ fecerat bierosolimis ē die festo. Eteni ipsi curiositate miraculoꝝ nō voluntate audiendi p̄dicationē. sicut nūc credant.

Venerat ad diē festum. Cenit ergo tunc tamē ibi crediderūt ei nisi pauci discipuli iterum in chana galilee. vbi fecit p̄p̄ter paritatem vel regni vel fidei aquā vinū. Et erat quida regulus

Cuius filius iſirmabat capharnaū. sicut regulus ē figura iudeo: um difficile ad fidem venientium.

Dic cum audisset quia ihesus ad

multi solo verbo p̄dicationis. illi p̄ miracula et pauci. Ecce cur venit ideo revertit: quia testatus ē p̄ prophetā nō habet honorē in patria. alioquin videt non debuisse ad hos reverti. vbi honorē non habet. sed manere apud illos vbi bene receptus ē.

Et erat quida regulus. Iste regulus p̄ figurare aliquē gentis in daice doctore. qui stante post plenā ecclēsē gentiū p̄uerionē. ad quā comitans a iudeis expulsus p̄ discipulos trāmigravit. pro filio. i. in daico populo quē nō nisi in fine seculi fidem accepturū agnoscat. orat. et te longa

pside infirmitate sanet.
Et rogabat eum. Jam credes quod posset sanare filium eius. sed quia
per teitate quod vobis non credit filio adesse. rogas ut descendatur et prospers cor
pos sanaret. unde infidelitatis arguitur. Nisi signa et prodigia vobis crede. Ecce

quod dicitur. dic verbo et scilicet per me. Unde non inveni tantam fidem in Israele
vel fonsitan cupiebat temptare quod esset Christus. unde arguitur. nisi
signa et prodigia. Propterea ait aperte salutem filii creditur ipse et domus eius tota.

Nisi signa. In hoc redarguit de incredulitate quod non vobis creditur eu esse. et per huius durioria significatur durioria iudeorum qui nec vobis miraculis credunt. Vere ecclae psalmariam significat fides gentium. Solo vero credidit. Hoc autem quantum ad allegoriam a primo Christi aduentu vobis post regnum antebasti in fidibus indecisis durabit.

Et prodigia. Prodigiis quasi porto dictis. quasi quod aliquid significat. Vel prodigiis quasi pauli a dito quod figurat aliquod remorum futurorum.

Descende. Quasi alter non posset sanare nisi prospers esset. unde dominus indicans se non resesse ubi iunctus solo in Israele. Unde vade.

Vade filius tuus.

Ad filium regulino vadite divinitas honorare videat. ad seruum certioris ire permittit. qui naturam hominis non respicit. in quo superbiam testitur. que in hominibus non pensat naturamque extra partem.

Creditur ipse. Non aliud cuius in quo paucitas fidei indecorum signatur quamvis signa viderint. unde infert hoc iterum. scilicet supra. Multitudo gentium solo verbo conuerteretur in Samaritanis signabat.

Hoc iterum secundum. De omnibus miraculis que fecit Jesus in anno anno mortis Iohannis mentionem nisi de istis et de disputacione Christi cum iudeis quod supra ponitur. Ceteri enim quoniam signa que hic retinetur dicerentur plane. Est autem Hierosolimis probatica piscina que agnominatur hebraice Bethsaida quod porticus habet. In his iacebat multitudo magna languentium cecorum. claudorum. aridorum ex

quinque porticibus. i. lege quod in quinque libris est innuitur. Ibi multi infirmi. quod non sanantur sed perditur infirmos. ut aliquando querunt medicum. Ceteri sunt qui non habent lumen fidei. Claudi qui quod vident non possunt operari. Aridi qui quidquid agunt sunt sine pinguedine caritatis. Expectabant aquae motus. in quo sanitas fiebat per angelum. quod legi puncti gratiam redemptoris considerabant.

Angelus filius dei latens in carne inter iudeos. quod motus sunt doctrinis eius ad preceptum. cuius morte sanatus. vnde dicitur sanatus. Et qui prius descendisset in piscinam post motionem aquae. sanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam homo ibi. significat multis et magnis peccatis oppresum. triginta et octo annos habens in infirmitate sua. hunc autem cum vidisset Jesus iacentem. et cognovisset quia iam multum tempore haberet. dicit ei. Incitat eum ad fidem quod non nisi volens debet fieri sanus.

Unis sanus fieri? Respondit ei languidus. Domine hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua mitat me in piscinam. Dum venio enim ego. alius ante me descendit. Hoc a vicino dicit ei Jesus. Surge tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo ille et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in illa die. Dicebat ergo iudei illi qui sanatus fuerat. Sabbathum est: non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis: qui me sanatus fecit ille mihi dixit. Tolle grabatum tuum et ambula. Interrogauerunt ergo eum. Quis est ille homo qui dixit tibi tolle grabatum tuum et ambula? Is autem qui sanatus fuerat effectus nesciebat quis esset.

Jesus autem declinavit a turba

Angelus autem domini. Ecce duo miracula. unum inuisibiliter per angelum in piscina. alterum visibiliter a domino. In vitro enim sanatus et unitas promedium datur. Alioquin nec in potestate adeo magni et in benignitate parum fuit. unum de totis sanari ab eo. quod omnes uno poterat enigere verbo. Sed in his corporib[us] plus intendit eternam salvatorem animarum.

Trigitu[m] et octo Id est duobus minus quadriginta. qui numerus constat ex quater decem et significat perfectionem operum in decemceptis legis et quattuor evangelij. a quo duo minor habent quod caritate dei et primi caret.

Unis sanus fieri Non nescit quod velit sed accedit ad amorem sanitatis. te qua iactus desperabat. non habet quod eum mitteret in aquam.

Colle grabatum Dilige proximum inimicum ei tolerando. quod te inferi munus patienter tulit et non soli letare de tua eret. et hoc est etiam de proximo. sollicitus esto salute. Ecce angelus magni pulchritudines in carne turbata aqua iudeorum sanatus fecit unum.

Et ambula. diligendo teum festina vobis ad visionem eius. nec fratre propter amorem eius

ad quem pugnas. nec propter fratrem ab illo gredio cessans.

Dicebat ergo. Iudei obseruatorum legi nescientes gratiam quod lex impletum habebant ope. et a peccato cessare intebat. vnde hic dicitur. tol. gra. et. et am.

Non licet calumniant te salute quod in sabbato curat a malitia te deportant.

Redit eis. Non credit obijiciens te sanatoris mandatis obediens auctoritate ianationis sine obijicit calumniantibus.

Nesciebat quis es. In turba positus non agnouit eum. sed post eum

templo in quo docemur: ut quisquis vult ad visionem dei pervenire: fugiat turbam suorum affectuum et nequam hominum: et a deo templo interne orationis.
Con templo. Non in turba sed in templo. quod si gratia auctoris agnoscere volumus. oportet ut quentcula fugiamus et templi efficiamur.

Noli peccare. Inquit propter peccata languebat. sed ipse ihesus illum sicut exterius ita intus sanavit. unde promonet. ne iterum peccando gravius iudicetur.

Quia hec faciebat in sabbato.

Quali solutor legis agens pro deum. qui requieuit in sabbato. sex diebus primo operatus. Contra quod ait ihesus. Non sex diebus tantum ut putatis operatus est deus sed vobis non operatur. quia qui sex diebus perdidit noua. a quibus requieuit die septimo: postea operatur vobis. quod in fine gubernando sustentando: renouando: propagando. ut permaneant condita. Et cum semper operatur deus. post sacramentum esse quod de requie sabbati legitur.

Ihesus autem respondit. Quia ego in lege cur mihi inuidetis si hominem in sabbato sano. qui deus cum patre semper operatur.

Droptere ergo. Si prius per opere sabbati nunc magis insidiantur. quia patre suum deum dicit cum eum tantummodo hominem putarent. Ergo impununt quod se facit equaliter deo quod esset facere rationabilem: sed ipse natus est equalis.

Respondit itaque ihesus et dicit eis. Amen amen dico vobis. non enim filius secundum hoc est homo nihil potest nisi quod pater dat et docet.

Non enim illus fecerit. hec et similiter filius facit. Pater enim dili-

git loco. Postea uenit enim ihesus in templo. et dixit illi. Ecce manus factae es. iam noli peccare. ne innotescas in amittendo deterius tibi aliquid contingat. Abiit siste nunc salutem ut sequatur. sed illi contra psequuntur ille homo et nunciauit inde quia ihesus esset qui fecit eum sanum. Propterea psequebantur inde ihesum quia hec faciebat in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pater sapientia per quam facit pater omnia meus vobis modo operatur. et ego operor. propterea ergo magis habebat eum inde interficere. quia non solum quantum ad opinionem eorum non ut nos qui patre eum vocamus. sed equaliter facies. scilicet deo soluebat sabbatum. sed et patre suorum dicebat deum: equaliter se faciens deo. Respondit itaque ihesus et dicit eis. Amen amen dico vobis. non enim filius secundum hoc est homo nihil potest nisi quod pater dat et docet.

Non enim illus fecerit. hec et similiter filius facit. Pater enim dili-

git causa reddidit. quia filius bonus est. Ut omnes honoraretur filius. honorat deum qui commendat creatorum omnipotenter eternum. Honorat patrem qui credit eni secundum litteram ut in hominibus fieret accipienda sunt. sed mystice. Illis autem hec secreta dicit ut perturbentur. vel ut forte turbati medicum querant. Propter nos etiam ut nobis scriberentur. quod non bene intellecta in errorem. bene intellecta in veritatem ducerent.

Amen amen dico. Agit hic de idoneitate sua cum patre. et minoritate sua secundum hominem et quid in his faciat. scilicet virans resurrectionem corporis scilicet et animae.

Non potest filius. Ita sum equalis patri. ut non ipse a me sed ego sum ab eo. Non facit a me: nec potest a se: sed ab eo facit et per a quem est.

Nisi quod viderit. Id est filio videre patrem vel audire quod est a patre. Videre ergo faciente et eadem cum patre operari. Non enim hic dicit quasi alia faciat pater. Alio imitans filius sicut solet in hominibus fieri: sed eadem sunt opera quod operatur pater per filium. unde addit. Non enim illus filius. et filius secundum hanc et simili.

Hec et similiter. Videretur corpus omne facere quod animus sed non similiter animus impetrare corpori. Pater vero et filius eadem et similiter operari una substantia patris et filii et una voluntas et una prius et una operatio.

Omnia demonstrat ei. Demonstrare patrem filio: est cuncta operari per filium. ut que habeant in fide nostra pater et filius. Et ne aliquo modo minus sentiat de filio. addit. Et maiora his deo. hoc est per eum maiora faciet. Quod Sicut enim per se. et uero. Hoc uero suscitare mortuos est languidum sanare. unde agebatur.

Maiora his. Suscitat pater alias per filium ut quinque vivent ex substantia patris et filii. et ei filio homini facto in tpe demonstrabit maiora. id est resurrectionem corporis. ut mirabiliter eam fieri per filium.

Sicut enim pater suscitat mortuos et in aliis. s. f. q. sunt digni vivificant. sic et filius quos vult vivificant. Sic et vere filius vivificant. quod enim iudicat.

Neque enim pater iudicat quem quod vult. Sicut supra ait riderit patrem facientem

Sed ostendere quod filius secundum corporis curatorem. dicitur quod est pater. sicut etiam a morte suscitatur. Et est prima resurrectio a mortuis. In sequenti vero ostenditur etiam resurrectionem mortuorum corporum. secundum quod filius hominis est et potest statim dedit ei. f. cur.

Sic et filius. Aug. Omnia pater et filius sunt eadem vita. Indicat autem et suscitator corpora. non pater sed filius secundum dispensationem humanitatis in qua minor patre nec honoratur sic pater. unde ait. Qui non honorificat filium missum. non. b. p. q. m.

Quod vult. Aug. non alios quod per sed eosdem. qui una voluntas et eadem potest et suscitator corpora. non pater sed filius secundum dispensationem humanitatis in qua minor patre nec honoratur sic pater. unde ait. Qui non honorificat filium missum. non. b. p. q. m.

Sicut enim pater habet vitam in cur.

Sed iudicium omne dedit filio. Aug. non ut minor. sed sicut homo. p. l. sunt eadem vita. Indicat autem et suscitator corpora. non pater sed filius secundum dispensationem humanitatis in qua minor patre nec honoratur sic pater. unde ait. Qui non honorificat filium missum. non. b. p. q. m.

Quod vult. Aug. non alios quod per sed eosdem. qui una voluntas et eadem potest et suscitator corpora. non pater sed filius secundum dispensationem humanitatis in qua minor patre nec honoratur sic pater. unde ait. Qui non honorificat filium missum. non. b. p. q. m.

Sicut enim pater habet vitam in cur.

Sed iudicium non venit. sed transit a morte in vita. Aug. Amen amem. apostolos. Noli expectare nouissimam. p. ipsum.

Dico vobis: quod venit hora et nunc sine fiducia petitis credendo.

Es quando mortui audient vocem filii dei. qui sicut enim pater. sicut enim filius dei. et qui audi erint vivent.

Sicut enim pater habet vitam in cur.

Hec causa reddidit. quia filius bonus est. Ut omnes honoraretur filius. honorat deum qui commendat creatorum omnipotenter eternum. Honorat patrem qui credit eni secundum litteram ut in hominibus fieret accipienda sunt. sed mystice. Illis autem hec secreta dicit ut perturbentur. vel forte turbati medicum querant. Propter nos etiam ut nobis scriberentur. quod non bene intellecta in errorem. bene intellecta in veritatem ducerent.

Amen amen dico. Audit verbum meum et credit. non mihi sed ei qui credit. quod verbum eius est in me. immo ego sum verbum eius. Qui ergo ei credit. credit verbo eius. i. michi.

Sed transit. Hic a morte infidelitatis ad vitam fidei et iustitiae. post et corruptio ad eternitatem. De prima autem resurrectio aptius subdit. Amem dico vobis. quod vobis et nunc est.

Quia venit hora. Dixi quod filius suscitatur et vivificant. quod vero est quod venit hora et ostello prius sui. hic enim de suscitatore ait. a patre agit.

Tlocem filii. Hoc solus iustus uenit. qui sic audiunt de incarnatione eius ut credant quod filius dei est.

Sicut enim pater. Aug. Vita est ipse pater et filius pertinet ad

sem et ipso sic dedit et filio vita ha
bere in semetipso. Et potestate de

dit ei iudicium facere: quia filius ho
mīus habet potestatē iudicij. ut et ma
tis possit vidērī mirū enim videtur cū hoc magis

pūnērī filio dei
minis ē. Nolite mirari hoc: quia

hūmāne secuti sūt boni q̄ mali
veniet hora in qua omnes qui in
scorpia nō animē sūt et rūnū sicut supra

monumētis sunt audiēt vocem si
hādūc indiscretio iudicij

lūc̄ dei: et procedēt qui bona fecerūt

in resurrectionē vīte: qui vero mā
la egerūt: in resurrectionē iudicij.

Non possum ego a meipso facere
quicq̄. Sicut audio iudico. et in

quo iudico cū patre. q̄ nō q̄ro. v. mā. i.
ppuam filii hoīs. sed q̄ cū patre filio eadē ē

iudicium mēū iustū ē. quia nō que
ro voluntatē meam sed voluntatē

s. s. dei pris homo
eiūs qui misit me. Si ego testimo
nium phibeo de me ipso testimoniū

hūmīus icredibile videbit̄ p̄pter. q̄o p̄
op̄et ibi. qui misit me pater

um mēū non ē verū. Alius ē qui
vt in baptismō et in mōre

testimoniū phibet de me: et scio q̄a
q̄. q̄. tēū videbūt.

Aug. Christus in
eo q̄ ē filius tēi ē vita
q̄ vivificat nūas: in eo
q̄ filius homīs iudex.

Dedit ergo ei pater nū
tām generando. et vi
uifit: dedit ei pātem
iudicij in carne mitte
do. p̄ verbū enim filii
tēi si animarū resur
rectio: p̄ verbū factū
in carne: filii hoīs: fit
corpoz resurrecio.

Qūia veniet ho
ra. Sicut supra ē au
tor de resurrectō mē
tis in vita z̄ eternā. ita
etīa hic ē auctor de re
surrectione carnis. ali
ter nō credet.

Non possum a
me ipso fa. Dedit
mībi potestatē iudicij.
nō tamē possum a me.

.i. qui non ē a se. nō fa
cit a se. z̄ita q̄ culpāt
eum te ope sabbati:

Operā enī q̄ dedit mībi pater. et p
ficiam. ea ipsa opa que ego facio
quia talia opa nō nisi a deo possunt fieri. qui
opa dedit

testimoniū phibent de me: quia

pater me misit. Et qui me misit pa

tēr ipse testimoniū phibuit de me
hūs vos. q̄ nō aure carnalē. tēm spūaliter capi

Neḡ vocem eius vñq̄ audistis.
s. quia substācia diuinitatis ē inuisibilis

q̄d erat ī p̄cipio

neḡ specie eius vidistis. Et verbū

eius nō habetis in vobis manēs:
q̄. bis q̄ auditis a me nō creditis nec amatis

quia quem misit ille. huic vos nō

creditis. Scrutamini scripturas:

quia vos putatis ī ipsis vīta ēter
nam habere. Et ille sunt q̄ testimo

nium phibent de me: et nō vultis

credere ī me s. quā in scr̄pturis q̄tis

venire ad me ut vītam habeatis.

s. humāna laudē nō q̄ro. nec honorem qui veni

dare spūalem.

Claritatē ab homīnibus non acci

s. ideo dico q̄

pio. sed cognoui. vos q̄a dilectio

nē dei nō habetis in vobis. Ego

veni in nomē patris mei. et non ac

s. vñ hec pena robis. qui di

cet se esse deum

s. vñ hec pena robis. qui di

cepistis me. Sialius yenerit ī no

mīne suo. illuz accipietis. Quomō

potestis vos credere qui gloriam

s. qui glo

abinuicez accipietis. et gloria que a

riatur ī deo glorietur

s. qui glo

solo deo est non queritis: Nolite

s. qui nō veni dānare sed soluare

putare quia ego accusaturus sim

s. q̄. voce eius nō creditis qua ait. pp̄betoz su

scitabūt robis deus. ip̄sum audietis s. m.

vos apud patrez. Et qui accusat

vos moyses ī quo vos speratis.

s. quomō

Si enīz crederetis moysi: credere

s. curis icredibili nō dubitatio dei

s. cur

tis forsitan et mībi. De me enim il

s. de me testātur

le scripsit. Si aut illius litteris nō

s. qui a lege pdictus sum

creditis: quomō verbis meis cre

detis.

z̄ corpora. Dico etī de

minoritate humanitatis in cordibus homīnū

ter ipse testimoniū phibuit de me

hūs vos. q̄ nō aure carnalē. tēm spūaliter capi

Neḡ vocem eius vñq̄ audistis.

s. quia substācia diuinitatis ē inuisibilis

q̄d erat ī p̄cipio

neḡ specie eius vidistis. Et verbū

eius nō habetis in vobis manēs:

q̄. bis q̄ auditis a me nō creditis nec amatis

quia quem misit ille. huic vos nō

creditis. Scrutamini scripturas:

quia vos putatis ī ipsis vīta ēter

nam habere. Et ille sunt q̄ testimo

nium phibent de me: et nō vultis

credere ī me s. quā in scr̄pturis q̄tis

venire ad me ut vītam habeatis.

s. humāna laudē nō q̄ro. nec honorem qui veni

dare spūalem.

Sed hēc dico.

Sed tamē testimoniū

iohānis induco. vt p̄

iohānē vos homīes

ad veritatē ipsam du

camini et credentes sal

uistis.

Elle erat lucer.

Qui me exterius oculi

homīnū visibile exhibuit interī corda

homīnū ad me cogno

scendū accedit. Tuā

omēs pp̄betez et aposto

li sunt lucernē. chūlūs

verū lumen. q̄d illumi

nāt oēm ho. v. b. m.

Ardens z̄. Hoc

ē in nocte ostendē se

qui sole. non ergo sup

flua. Remo tamē ī ea

remaneat q̄si ipsa suffi

ciat.

Neḡ vocē eiō

Et si in līna voce eius

audisse et specie vidisse

putetis.

Scrutamini.

Ecce aliud testimoniū

scripture. ī q̄ deus te

stat te filio: b̄ inde ī

ea spē ponentes ad

christū solē nō puenūt.

Et ille sunt z̄.

Vos q̄ putatis vīta

babere ī scripturis. et

me quasi p̄trā mōy

si repudiatis: p̄ ipsas

me dēū intelligēre pote

stis si diligēter aduer

tatis.

Claritatē ab.

Rec ideo hoc loquor

vt q̄ram gloriā mēā. b̄

robis errantibus con

doleo. q̄ nō habetis di

lectionem tēi. et qd vi

am veritatis reducere

volo.

Quia dilectionē. Dilectionē tēi ē ī robis q̄ me nō accipit̄is. i. nō

credit̄is. q̄. veni vt p̄ me pater gloriſicet.

Si ali⁹ ve. Antichrist⁹ q̄ p̄p̄ia gloriā q̄rit ī tēi. i. in oīe suo veniet. b̄

ē q̄d aplūs ait. vt credat mēdaciō q̄ nō crediderūt veritati.

Si enim cre. Cur aut nō credat subdit: n̄ q̄ nō ē apta vītas b̄ q̄ su

pbia eos exēcat et ambitio laudis. q̄ appetit te se existimari q̄d ī senō b̄z et

sup alios se efferre. Hūilitas xo soli⁹ tēi glām q̄rit eīḡ soli⁹ placere appetit.

Si autē illius. Ex hoc colliḡ. quia qui legis p̄cepta q̄ exteriora sūc

Implere negligit: quæangelica pfectioꝝ sunt et subtiliora multo minus implere valebit.

Post hec abiit. Post verba quibus deitatis sue et humanitatis arachana monstravit: miraculo quinque panum quis esset subdit. unde ait post hec abiit. Id est in uitata et visibili ad cognitionem inuisibilis tei ducit. Sed et mystica sunt. Mare enim est seculum galilee. i.e. rotetur quia hic est volubilitas non erectio ad teum. Hoc transit ibesus resurgendo. unde eum quem primum

vna gens iudeorum: iam sequitur multitudine gentium. cupientes instrui: sanari et satiari. Ihesus autem discipulis in modice spuialibz altiora committens: turbis inferioribus simpliciora; primo pascua loco agit docentes eos: quibus facit rebere transire de mundanis ad celestia. Quelli ihesu sunt dona spiritus: qui misericordia aperit. ne errant vires ad se. Ipse sciens temptat discipulum: ut ille tarditate fidei agnosceret qui presente creatore de paucis sufficientia multis posse fieri: dubitare non debuit. Et per eius ignorantiam significat spualem intelligentiam iudeos in lege ignorare.

Trans mare. Tyberiadis et capernaum in eodem littore ex parte nostra. ultra in alio littore opposito locus est ubi miraculum istud factum est. Nec propter vocat mare: sed quoddam magna iordanis refluxo.

Et sequebatur. Vido hoc miraculo gentium magna turba sequitur: quia sicut eos quos a corpore infirmitate sanabat: intus spiritus re integrabat sic ipsos a morbo incredulitatis sanabat.

Ium subleuasset. Exemplo suo nos ammonet levare oculos cordis nostri. ut si forte eo ducente ad altitudinem actionis et scientie ascendere permittamus. Turba sequentia carnalium cogitationum nos non perturbet: nec ab altitudine contemplationis deuiciat: sed ea spuialibus escis quantu[m] capere possit pascere curremus.

Respodit ei philippus. Adhuc philippus lacte doctrina nutritus solidus fidei et cognitionis cibum capere non valens: intra suæ virtutis facultatem respodit: impossibile existimans tot paucis posse refici. Et eruditur deo nihil esse impossibile. Philipus etiam qui interpretatus lampadis figuram gerit prædicantium: quibus in altitudine cum christo pascitur de carnaliu[m] hominiu[m] cogitatione turba pascenda dominus quotidie loquitur.

Ducentorum. Centenarius duplicatus significat pfectioꝝ bone actionis et rationalis scientie: qui erudiendis in fide non sufficiunt: nisi eis altitudo theologie addatur: quia animas per bonam operationem purgatas et p[ro]scientiam rerum creaturarum illuminatas: ad plenitatem spuialium refractionum plenitudinem perducit.

Est puer unus. Hic puer est moyses legislator: cuius lex neminez ad p[ro]fectum duxit. Unus quia unitate ecclesie futuram p[re]figurabat. Hic a. in veteri. t. quod tunc nouo claresceat iam vilescit: adhuc in oculo non recessit.

Post hec abiit. Ihesus trax mare galilee quod est tyberiadis. Et sequebat eum multitudine magna: quia videbant signum faciebat super his qui affirmabantur. Subiit ergo in montem ihesus: et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem primum pascua dies festi iudeorum. Quod subleuasset ergo oculos ihesus: et vidisset quia multitudine maxima venit ad eum: dicit ad philippum. Unde ememus panes ut ignorantes discipuli demissaretur. Ut madecet hi? Hoc autem dicebat secundum illius de futuro miraculo prophetans eum. Ipse enim sciebat quod esset facturus. Respedit ei philippus. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis: ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius: andreas frater puer hic vel unus de discipulis fuit regi aliquis de turba. Simonis petri. Est puer unus hic qui habet quinque panes ordinarie: neque iste adhuc pfectus in fide. Doctores non pfecte intelligentes legem: dicunt quod coferat rex saluos et duos pisces. sed hec quid

Quicquid. Quinque panes sunt regi? Ier 5. v. libris moysi. Ordinatio: quod cibis ordinis. Dedulla orde tenacissima palea et vix separabilis tegit: sic spuialis sensus hebreus populus puerili sensu legem portat quasi onus nec clavis pascit nec alios pascit. Duo pisces: p[ro]p[ter]e et psalmi: iam p[ro]stantes auferunt saporem legis. Tercio duo pisces: duae plone constitute in regumine populi: regia et sacerdotalis: qui inter turbas fluctuantis populi qualitas nec deficit: in quibus vero chrisius significat rex et sacerdos. Fons: quia carnaliter sapienter i carnis quiescebat.

Quibus vero venit christus rex et sacerdos carnem calcant et spinam alteri reficiunt. Quinque milia populus qui sub legem: ut languida in quibus participibus. Sed viri et pfectioꝝ qui sunt digni numero p[ro]firant et fragiliter sexum: sunt quinque militia. i.e. pfecte. v. sensibus corporis dominante et bi reficiunt a christo. Acceptis panes: non nos creavit: quia antiqua scriptura non soluit sed impluit et docuit. Gratias agit docentes nos de omnibus beneficis gratias agere: et intimas de nostra refectione se gaudere et salutem. Multiplicantur quia de paucis illis tot scriptura emanaverunt. Fragmenta sunt sacrae litterae: qui omnes non capit populus: hec colligunt apostoli et contundunt abiectis mundi et corde pfectis. Vide tes prophetam vocant forsan ideo: quia ad hinc in feno resident. Sed et vere prophetam dicunt: qui ad hunc in feno resident. Raperent eum et facerent eum in regem qui post occurrit crucifixorum: ta quo defecit rat pacere turbas doces protinus mundi fugere et contra ea orare. Fugit iterum in montem ipse solus. Ut autem factum est sero: descendebat

Sed hec quid sunt inter. Quasi legis littera: qui corpori sensus quid plente ad multitudinem in te creditur: qui spualia alimenta sunt petituri qui omnem litteram omnem corporum sensum suscipiant.

Facite homines discumbere. Magister veritatis prius in simplicitate litterarum quasi in infinitis locis et in simplicitate visibilis creature auditores eruditur: ut sic in altitudinem contemplationis erigantur.

Illi ergo homines. Illi non dum plena fide p[ro]ficiuntur: qui hunc te dicere nesciebant. Nos certiores illis dicimus: hic est verbum sine quo non est prophetam vel angelus.

Jhesus ergo. Qui volunt rapere et regem facere significant discipulos et alios credentes: qui volunt permanere tempore regni eius: putantes cum sic venisse ut iam regnaret: sed hoc tempore colligit regnum quod in fine erit manifestum: cum dicet: Percepit regnum quod vobis p[ro]p[ter]e. Fugit ergo non timens temere: qui postea eisdem colloquitur: sed signare volens quod altitudo eius non potest intelligi. Fugit in montem: i.e. ascendit celos: solus sacerdos interpellans per populo foris ostentato qui interim iactat fluctibus: unde subdit. Ut autem factum est

Altum factum est. Seruo mundi est post ascensionem christi: i.e. quo discipuli descendunt ad labores mundi et regunt nationem i.e. ecclesiam. Et tenebre iam facte sunt: quando accedit finis mundi tantum agis frigescit caritas: credunt erroris:

Johannes

crebident mala; et tamē nauis non perit. sed ihesus ad portū tendit.
Cum remigassent. Non sine causa estimatiue dicit. xxv. aut. xix.
 et non affirmatiue alterum. Quinque quicq; sunt. xxv. et ē quadratus qui
 nauis significat liberos legi cui debeat pfectio. In senario autē qui pstat
 eribus suis nota pfectio. Unde. vi. diebus fecit omia te: quinq; ergo
 pfect multiplicantur lex q; euangelii adimpleat. His ergo qui legez seruat

incipit apparere ihesus
 sed q; euangeli grati

am. primus fit et calcet

stacut. i. omnes tumo

res mundi sub pedib;
 et cū habundantia ma

li qui remigant: timet
 ne deficiat sed eos co

solutur ihesus. Ego su

qui hoc pdixi: qui hēc
 facio q; necesse est fieri: et

ideo nolite timere: q;

ecce ego primo fluit
 qui vobis s. v.a.c.s.

Cum fuerunt. Q

discipuli qui omnī i
 ecclisia futuroz signu
 ram gerebat viso dñi
 sup fluctū maris ad se
 veniente timuerunt: et
 ut alius euangelista ap
 tius dicit fantasma cre
 diderunt eum: mysterio
 non vacat. Quia ad
 huc dōne multi in ec
 clisia: cum audiūt sibi
 p̄suaderi ut p̄sentia
 bona et caduca p̄gter
 nis quādōq; habēdū
 dimittāt: timet et se re
 ceptos credunt: quib⁹
 dominus ait. Nolite
 ti. c. s.

Altera die. Ins
 tnatūz et turbē doc mi
 raculuz: q; sup aquas
 ihesus ambulasset: q;
 non fuerit ibi nisi na
 uis sua z in ea non in
 travit ihesus cum disci
 pulis. vnde ergo fact⁹
 esset transitus nisi sup
 aquas ambulasset.

Alleg. Altera die
 id ē post ostensionem
 christi: stabat in bonis
 opibus: non iacebat i
 terrenis: expectans ih
 esum: una nauis: catho
 lica ecclisia: alie naues
 p̄tus eo p; qui nō sin
 cere querunt ihesum: vñ
 eis dicit. Queritis me
 non ppter me: b; ppter
 terrena. Et docetur q
 modo debeat ḡtere.

Et cū inuenis
sent. Ecce plens ē eis
 quos fugerat: ne eum
 regem facerent. Cur er
 go fugerat: n̄i p̄dicto sacramento: iterum p̄sens loquit̄ eis: vt quoru
 satiuit ventres: eoz satiet et mentes: dicēs. Amen amē dico vobis: docens
 eos quos doctores instituit: fugere laudē et terrenū imperium: sed tamen ī
 sistere h̄dicationē.

Amen amē dico. Postq; de diuinitate sua qua idem ē cum patre
 tractauit et codē honore honorandus: et te humanitate sua qua te morte
 liberat et suscit grandi honore dignus: vult tractare te abo v. t. i. vero

dei et hec p̄tinuato quantū ad sententiā. Ad litterā vero sic. **V**os ḡritis me
 nō ppter me: sed ppter panes qui peunt. Ergo opamini. i. querite me ppter
 me: non ppter aliud. Ipse enim cibus ille: qui pmanet in vitam eternā ut
 post apte dicet. Similiter quotidianē querunt multi ihesum: nō ppter ihesum
 sed ut bene sit eis in tēpore.

Signauit. Quasi p̄prio signo a ceteris discrevit: quia qui ē filius ho
 minis: ē et filius dei: et ideo me nolite contem
 nere filium hominis: b; petite a me cibum spi
 ritualem.

Hoc est opus
dei. Fides p̄ dilectio
 nem opans: est opus
 quia et si desit facultas
 non querit nisi volun
 tas. Merito etiam fi
 des que p̄ dilectionez
 operat opus dicitur q̄
 est initium et finis ton⁹
 boni.

Quod ergo tu
facis. Aducent chri
 stum p̄mittentem ma
 tora: i. cibū qui permā
 net in vitā eternā: q̄
 moysen qui p̄misit ter
 ram fluentē lac et mel et
 huīsimodi tēporalia:
 et nondū vident ab eo
 signa nisi mīora. Mo
 yes enim dedit de celo
 panē: iste panes or
 deaceos. Quasi ergo
 pro minimo habentes
 qđ fecerat qui maiora
 p̄mittebat: q̄runt.
 Qđ ergo. s. f.

Signum. Quia
 ad fidem suā eos inni
 tabat querunt signa q̄
 bus inducent ad cre
 dendū. vnde apostol⁹
 est. **D**anem de celo dedit eis man
 ducale. **D**ixit ergo eis ihesu. Amē
 datis in eum quē misit ille. **D**ixerūt
 ergo ei. Qđ ergo tu facis signum
 illud.

vt videam⁹ et credam⁹ tibi. **Q**uid
 ibic agit ostendit se p̄parare miraculū moysi mi
 raculo christi quasi minori
 oparis. **P**rés nostri manducae
 rūt manna in deserto: sicut scriptū
 huī pūum quid putes manna qđ psalmus vo
 rat panem celi
 est. **D**anem de celo dedit eis man
 ducale. **D**ixit ergo eis ihesu. Amē
 amen dico vobis: non moyses de
 sī si de aere non tamē illuz de quo
 viuent angelī

dit vobis panē de celo: sed pater
 t. i. verbi qđ verti in lac dū descendit in carnem
 meus dabit vobis panē de celo
 cor iustificans
 verum. **D**anis enim verus ē qui
 dum homo sit sī qđ nō manna
 de celo descēdit et dat vitā mundo
Dixerunt ergo ad eū. Domine sp

da nobis panē hunc. **D**ixit autem
 eis ihesus. Ego sum panis vite: q̄

hoc ē qui credit in me et comedit me ē nō

lit reuictus ē significatur eterna saties

venit ad me ē n̄i esuriet: et qui credit

non gustaretur.

Domine semper da. Sicut mulier samaritana audieſ: qui biberit
 de hac aqua nō iacet in eternū: secundū corpus accepit: et tamē labore et indi
 gentia carere volens dixit. Da mibi hanc aquā: sic illi q̄runt panē qui eos
 reficiat et nunq; deficit: ppter qđ eum regem facere voluerūt. **S**ed ihesus
 ad seruocat et quē panem dixit: euidentius apit. **E**go sum p. v. Potero
 dare vitam quia sum panis iustificans: igne spiritus sancti in cibano vici
 b

virginalis coc^o & formis^o: i^mndo ad pellendā famē ignorati^e dei: donat^o

Sed dixi vobis. Quasi nō dixi te hoc pane: quo sciam nos esse sa-

ciandos s^o ad imperium vestre infidelitatis q^d videtis & nō creditis.

Domine q^d dat mihi p.^r Id ē. q^cq^s pater trahit ad me pater dat fi-

lio: pater trahit ad filium i^m os qui ideo credit in filium quia credit eum pa-

trem batere deum.

Tamen. Dibi vni^m humilis humili; & ideo nō foras ejus t^o q^d ē tantū

supbi q^mbil habet in

bono iterio*rum*; neq^s hic

neq^s in futuro.

Et eum qui z.

Non ejus iam fo^r sed in-
tus invenit in lecero
beatitudis. vnde dicit^r

Intra in gaudiū d.^d.

Ideo nō ejus foras

mihi herent^e humilez

quia veni facere volū-

tate nō meam. s^o pⁱs

Supbus suaz voluntate facit nō te^r humi-

lis te^r; non suā q^d ē q^s

humilis sum to^r es hu-

militatez: ideo q^d mihi

heret humili sit & fa-

ciet nō suam voluntate-

tem s^o te^r; i^m nō est ei

us foras ejus si supbi

Nec ē aut. Dici-

tur. Non est voluntas

te^r ut pareat vnu^m te

puffillis. te^r tumenib^o

pit. te^r puffillis nibil.

Non perdā sed

relinquabo hēc ē

aut v. Id ē. quia vi-

det me & credit in me.

qui sunta vita sicut & p^r

& ideo modo habet vi-

ta m^o nō ē ei sola s^o

& reliquit ab eo.

Cut omnis qui

videt. Supra dice-

bat. Qui andit verbū

meum & credit ei q^d me

misit. hic dicit q^d videt

filium & credit in eum:

non dicit qui credit in

patrē. q^d hoc ē credere

in filium q^d & in patrē

quia sicut pater habet

vita in semetipso sic

& filius habet vi. in se-

metipso.

Murmurabat.

Nelcetes bunc panē

neq^s patrē eius celestē :

q^d inflati de sua insti-

cia in qua te viribus su-

is psumunt: insticam

te^r q^d te celo venit: non esurunt.

Nolite murmurare.

Quasi nō sim panis qui. d. c. d. quia vere sū

sed nemo potest. v. a. m. nūl a patre tracius & ideo vos non creditis me esse

panem: quia nō estis traci a patre.

Nemo potest z.

Alii dicit: nemo cognoscit patrē nisi p^r filium: q^d

ptarrium vide huic dicio. Nemo potest venire ad me z. sed nō ē. q^d pater

reuelat trahit z. p^r filium.

Nisi pater qui.

Ille pater trahit ad filium qui ideo credit in filiū

q^d cogitat patrē eius esse teū. i. qui credit equalē patri genitū. Tractio hec

non ē violenti^e nec necessitatis: nec ē iniuiti. sed voluntatis & desiderij. vnde

dicit. Trahit vnum quemq^s sua voluntas. Si ergo in his in quib^o non ē ve-

ra dilectio: trahit homo amore & desiderio. quātū magis trahit aliquis ve-

hemētū delectatione cui pater reuelat panē qui ē vita & beatitudo. & omne

bonum: in quo commendatur magna gratia.

Et ego refus. z. Ego equalē patri facia eum videre q^d credit: man-

dicare q^d esurit: habere q^d amavit & desideravit: q^d nō potest esse i^m p^senti

vbi tantum trahitur.

Est scriptū. Vnde nemo venit ad mensū pater docuerit: quia ita testa-

tur p^r p^seu^m. omnes homines regni illi. i. xpiane fidei: erunt docibiles dei;

q^d si voles foris loquunt: tamē deus solus intus sensum agit: intus instru-

it veritatis cognitione & amore. ita q^mq^s au-

dit & discit a patre. w-

nit ad me. Et ne q^s et

cu^rset se. d. Nunc vi-

di patrē: quoniam disce

ab eo: Subdit nō q^d

pater visibilis sit ali-

cui: & tū nō credit ni-

si ip^e docuerit: quoniam

ergo docet: Nunc au-

dis verbū eius. i. mei

dum ego homo verbū

eius coeternū: fac^r bo-

mo robis loquor: z. b.

ē. Is qui ē a teo. i. fili

us vidit patrē. i. nouit

z. vos docet & ideo me

audite.

In prophetis

Prophetus dicit plu-

raliter: q^d oes p^r p^seu^m

z codē spiritu re-

pleti-licz diuersa p^r p^seu^m

parent: tamē ad idēē

deabant: quicq^s p^r p^seu^m

alio: sed moe spūali

z. i. in hoc loco pa-

nus vel demonstrat uic^r dicit.

serto & mortui sunt. Hic est panis

z quē manna significauit.

de celo descendes: vt si quis ex ip-

z intus in corde intelligēdo et amando

z spiritu

so manducauerit nō moriat^r. Ego

z et iō viu^r z de celo descedi

sum panis viu^r qui de celo descedi

Si quis manducauerit ex hoc pa-

z nō tantum in p^senti g^r iusticiam

ne viuet in eternū. Et panis quē

ego dabo caro mea est: pro mundi

vita. Litigabat ergo iudici adinui-

z q^d vīc mō nō feci mentionēde

cez dicētes. Nuomō potest hic no-

sumptione sacramenti altaris.

bis carnē suam dare ad manduca-

dum: Dixit ergo eis ihesus. Amē

z et si ignoratis q^d mod^r sit dādi uel mā

amē dico vobis nisi māducaueritis

z quē manna te quo

supbitis; patrib^o mutu-

muratoib^o quoz elis

filiū murmurādo: non

fit panis uite: q^d non

intellexerit in eo spāia

lem cibū: sic & vos qui

me auditis: nō scānū

ter intelligitis. Virit autē moyses & alii electi te manna: q^d spiritualiter man-

ducauerū: sic & q^d mō verbā mea spiritualiter accipiūt.

Ego sum panis z. Ecce sacramēntū verbis tegit: vt iudici z etiā aliq^s vī-

scipuli nō credētes verbis illi^r magis scādaliserit: z humilei apostoli humili-

ter credētes p^r p^seu^m. vnde petrus. verba vite eternē hates.

Et panis q. e. d. Quoniam sit panis determinat: nō solū secundū verbū

quo vivit omnia: s^o etiā secundū carnē assumptā p^r mundi vita. Mūana em-

caro q^d erat peccato obnoxia & iō mortua: carni c^r mūnde vīta: inc^rata

vīta cū illo effecta: vivit te spiritu ei^r sicut vivit corpus te suo spū qui xō

nō ē te corpe xpī: nō vīvit te spū xpī. Qui autē iudici nō erat bu^r vītādīs

litigabat: nec talib^o exponit quoniam dñs carnē suā vītē ad māducaundū: sed

audiūt, vnde magis moueant. Nisi mādu

Johannes**C. VII.**

intelligere corporis et me-
bro; suorum quod est ecclae-
sia in predictis qd iam factu-
e et iustificati qd factu-
e: et si fieri in glorifi-
catione: quod nunc est in spe
fieri in re. **I**hesus rei sa-
cramentum. i. unitatis
corpis Christi: alibi quoti-
die: alibi certis diebus
fit et sumi: alijs in vi-
tam: alijs in mortem.
Res vero huius sacra-
menti omnibus est in vi-
tam summetibus nulli ad
mortem. i. unitas sancto-
rum. Unde corpus et
sanguis in his rebus co-
mendatur: quod ex multis
in manu rediguntur: ut ex
multis granis: in pa-
nis fit et ex multis aci-
nis vina profluit.

Qui manducat
e. m. Exponit qui
dā sancti de comestio
ne altaris et bene dicunt
h. quod quoniam fiat in
vitam eternam: cū qui-
dam ad mortem. Unde
dicit apostolus. Si quis
comedit in altari cum
hoc comestio te qua-
agit hic. s. cō fide ope-
rante et dilectione: hic
comedit in vitam eter-
nā. Si quis hoc aliter
in mortem.

Caro enim mea.
Vere vivet anima et
corpus ex hoc cibo: quod
caro mea vere est cibus
qui solus facit imorta-
les ut neque elutient ne-
que sicut: alijs cibus
hoc non prestat etiam si in
eo hoc appetat.

Qui manducat
has exponit quoniam si
at quod dicitur et quod sit ma-
nducare et bibere. s. h.
est manere in Christo et
Christus habere in se ma-
nentem. Qui vero non
manet in Christo: non in
quo manet Christus: non
manducat spiritualiter et
sacramentum sibi su-
mit in indicu corporis.
Sicut me mis-
sit. De equalitate sibi
misit: i. dominum fecit et
inde est ut ad eum referat
vitam meam quasi ad maiorem.

Et ipse. Ut vivam ex patre: mea exinanitio facit: ut homo vivat ex
me participatio facit quia me manducat.

Dicē pat. Et ita post quod hic est vere panis de celo: non manna: quod illud
manducantes patres vobis similes: mortui sunt in eternum: hunc panem homo
qui vita non habebat manducans: vivet in eternum.

Tupia dixerat ego sum panis qui de celo dicitur: hic dicitur: hic i. filius hominis
ad quem cuius carnis invitato: est ille panis quod de c. d. ergo id est filius hominis
et filius dei.

Sin se et spiritualiter sunt intelligenda
et vniuersaliter sunt credenda
et subdit. sed sunt quidam c. v. qui n. c.
Vita et uita sunt. Sed sunt quidam
ex vobis qui non credunt. Sciebat
apostoli qui non sunt scandalizati
ei ab initio ibus queent credentes
et quis traditurus esset eum. Et di-
cere. quod quidam non credunt
cebat. propterea dixi vobis: quia
nemo potest venire ad me nisi sue-
rite ei datum a patre meo. **E**x hoc
non pauci qui videbant et non vere fuerat disci-
puli. tñ post rpm h. post satanam
multi discipulorum eius abierunt tre-
t. ut pali. non iam cum illo erat nec
ultra redirentur. et iam non cum illo ambulabant
t. quod iudas corpore remansit: quod autem iam sciebat
dominus alijs post apparuit.
Dixit ergo ihesus ad duodecim.
Nunquid et vos vultis abire? Re-
sponsus p. oibus filiis tibi
spondit ergo symon petrus. Domi-
nus tu es et tu es tecundus. h. quod in ministerio
corpis et sanguinis tui primis vitam.
ne ad quem ibimus? Verba vites eter-
ni prius est credere post cognoscere
ne habes et nos credimus et cognos-
cimus. quia tu es christus filius dei
causa p. bandi eos.
Respondit eis ihesus. Nonne ego
vocauis electos illa qua-
dict. multi vocati pauci electi.
vos duodeci elegi: et ex vobis unus
s. i. d. coram fluis.
Dyabolus est. Dicebat autem de iuda
filio. h. interpratur memoria sanguinis
symonis scarothis. Dic enim tra-
diturus eum cum esset unus ex duo
decim.

C. VII.
Dicit hec autem
abulabat ihesus in galilea
h. non tam timens quod habet potestate: h. infirmis
dat exemplum. ne eis obijiciat latibulum.
Non enim volebat in iudeam am-
bulare quia querebat eum iudei in
terficerem. Erat autem in proximo

Multi ergo.
Multi carnaliter sapi-
entes quasi perticulatim
carnem qua indutus erat
se eis distributurum pro-
mitteret pro naturam
esse putat: ut ab eo ho-
minum humana carne
daret.

Durus est hic.
Sic oportebat dici ut
ab h. non intellige-
tur: h. secretum dei ver-
bis tegeret: secretum dei
intertos debet facere: non
aduersos.

Si ergo vide-
ritis. Suspendit ora-
to quasi tunc intellige-
tis quod non eodem modo
quo putatis ero ergo cor-
pus et quod hec gratia mor-
ibus non pluit: sed
spiritu gratia me illis
dando: ipsos in corpore
mei perfero. hinc pla-
ne soluit quod ipsos mo-
uerat. Putabat enim
quod corpus distribueret
ille dicit in celo se ascen-
sorum vites integrum.
Quid ergo tenetur
sit apte subdit. Spus
est qui v. **C**aro sicut in-
telligitis: sicut quod in ma-
cello emitur sicut alijs ci-
bus non p. dest: ipsa tñ
vitas spiritus quod in ea sa-
lutem operat: multum pro-
dest: sicut sola scia in-
flat: ipsa tñ non est ma-
la h. p. caritate edificat.

Verba. Quibus
diti manducandum me
esse: manere i me et me
in ipso. ut autem aliquis
maneat in christo ut
menstru. et christus i ip-
so ut i templu: unitas
facit. Unitas autem: et
caritate est: caritas autem
et spiritus: ergo spus qui vi-
tificat paginata mea
non separata.

Sed sunt qui
da prophetarum nisi cre-
dideritis non intellige-
tis. p. fidei copulamur
p. intellectus vitiifica-
mur.

Et quis t. e. e.
Quia iudas inter scâ-
dalizatos recedit: sed
manet ad insidiandas

quem nec silet nec apte ostendit: ut omnes timeant: dum unus pit.
Quia nemo. Causam quare quidam non credunt subdit. Quia non est s. t.
deo datus: fidei enim non est hoibz a se q. p. p. h. a deo g. t. q. s.
Ex hoc mul. Rota e. caute loquitur h. si tñ ex h. b. t. t. suis aliquis scâdali-
zabit h. b. p. solatõz i. eo ex c. dicto multi scâdali-
zanti sunt: quod hoc fecit ut tibi
Nonne ego. Duodecim n. s. sacra. est q. p. manet et si iudas (cet ex. p. l.).
inde pit. elegit. x. ad p. maned. elegit. i. i. d. vt p. e. d. disp. s. at. m. s. d. i. e.
i. salutem mundi ipseret: vt res malo ad bonum: ut mali vt bonis dei ad malum
Post hec autem. Ihesus in carne manens frequenter in galilea ambulabat.

Johannes

C. VII.

Vtcū imitari volentes
te vici ad virtutes
transligrare discant.
qd illa figurabat. vel
ut illius tgis sancti te
indea ad g̃etes verbi
dei transitū expectaret
Dies se. Non q
vnus sunt enī. viij. sed
more eoz quotq̃ luct
quasi vnus dicunt p,
pter vnā festinatatem.
Scenophegia festivitas
tabernaculorum qua
mense. vij. indei babi
tabat in tabernaculis.
in memorā illoꝝ in q
bus patres eoz babi
tauerūt in deserto.
Ut discipuli.
Opera q̃ veni discipu
li sciebāt: isti nesciebāt
landibꝫ diuinis et non
populari fauore effere
da.
Nemo quippe
Glorie eius p̃salunt.
quasi mira facis. s. in
abscōdito: b̃ innotescet
re ut ab oībꝫ laudetis
Tempus meum.
Ideo nō ē nunc tēpus
meum b̃ vestrū: q̃ non
sum amator mundi ut
vos sed accusator. Et
ideo nō odit vos mū
dus suos falsos testes
qui dicitis bona mala
et mala bona.
Ego nō ascen.
Ang. Quidam dicūt
hoc ad passionē p̃tine
re q̃ non in festivitate
scenophegie. sed in pa
schali qua agnus occi
di solet: crucē ascendit
Non manifeste
Typice xps occultus
ascēdit in festivitatem
q̃ in omnibꝫ illis figu
ralibꝫ latuit qui modo
ē manifest⁹ nobis. Et
q̃ latuit exēplum ē vi
tandi malos. q̃ palaz
loquit⁹ et non tenet ab
bis qui q̃rebant: potes
tatis est.
Respondit eis
Mea doctrina homis
nō est mea sed dei: vel
quia nō ē verbum nul
lius sed alicui⁹: doctri
na eius. i. ipse verbum
doctrina eius nō ē sua
sed eius a quo ē qđ est
ego non sum a me ip
so. Et quis hoc p̃fun
dum vedit nō omnes
intellecturos: tedit p̃silium. Si vis intelligere: crede hoc ē. Si quis credit
me filium dei: cognoscet te doctrina. i. intelliget. q̃ doctrina mea nō ē mea.
Qui a semet. Antichristus nō ē verat et iniustitia in illo est. q̃ querit
gloriā suam: nō dei a quo nō ē missus b̃ venire p̃missus.
Qui aut̃. Id ē. ego qui licet equalis patri tamē in serui forma q̃ro glo

Propter diuinum modum glorias non honoremus.
Dicebat ergo. **Q**uia etsi occultus ad festum ascendit. palam loquitur.
 et apparet potestas: quod putabat timiditas. **M**irantur aliqui quod potentia non teneretur
 cuius mortis tantopere prebeat. et nondum plene intelligentes: eius esse poten-
 tiam putant esse scientiam principum quia cognoverunt eum esse christum. unde si
 his suis obiiciunt: non esse hunc christum: cum ne
 mo sciat. unde sit Christus
 quod si quis prophetas dicit
 locus nativitatis: et hu-
 in modo: tu eterna na-
 tivitas ei ex patre ne-
 scitur. **V**nus propheta. **H**e-
 generationem eius quis
 emar. **U**nde christus
 ad virum respondet et
 te infirmitate et te ma-
 iestate. **E**t me scitis. i.
 effigiem vultus mei et
 unde sim: natiuitate et
 parentes. quod est secundum
 canem me nos scitis: sed
 non secundum divinitatem
 quod a me ipso non veni.
 nesciebant enim te ipsum
 esse: nec a patre
 missum. nesciebat eti-
 am teum patrem quod verus
 est genitor ipsius verita-
 tis. **S**ed unde possunt
 scire subdit. **E**go scio
 eum quod a me gressus in me
 credite: quia nemo no-
 nit patrem nisi filium et
 cuius filius voluerit reue-
 lare.

Sed scio eum. **I**deo scio eum quod ab
 ipso sum: ipse me misit
 breuiter utrumque com-
 pletus ab ipso sum: quod
 filius te patre: pater
 non te alio: et in carne
 me videtis quod ipse me
 misit. in quo ei magna
 generantis autoritas
 et sibi promisit cu[m] ho[mo]bo
 natura.

Mora eius. **N**on
 quod necessitas sit facta sed
 oportunitas voluntatis
 Voluit enim oportuno
 tempore nasci. **H**uius lo-
 ga serie proponit simili-
 ter predicationem euangelio
 voluit oportuno tempo
 removi.

Adierunt phari-
 sei. **P**rincipes in la-
 turum murmurare
 a turba glorificabat:
 querunt occidere quem tam non volentem: apprehendere non potuerunt: sed
 docentes audierunt.

Adhuc modicum. Quasi quod modo vultis post facturi etsi sicut non mo-
 quod adhuc modicum est. **V**erum quod dispensationem meam implere tebeo. et tunc vado
 ad eum qui me misit: tunc pati tebeo. **E**t qui non vultis audire presentem
 et miracula faciente: quod tunc me post resurrectionem et ascensionem: cum tanta mi-
 racula sint quod apostoli mea virtute et cum tanta credet multitudine. **T**unc enim
 punctum te tanto scelere mortis christi dixerunt petro quod faciemus.

Vobiscum sum. Non ait ero: sed sum: quia et si secundum quod homo mu-
 tar loca: secundum quod deus non mutat cum ubiq[ue] sit. **U**nde alibi: filius hominis
 qui est in celo. quod dicit loquens in terra.

Non potest. Non ait poteris sed potestis. Tales enim tunc erant qui

non possent: sicut et alibi dicit petro. **N**on potes me sequi modo: seq[ue]teris
 autem postea: sic nec te istis dat desideratio.

Ad semetipos. **U**nde domino dicere nescierunt et tam illud quod fu-
 turum erat nescientes pronunciaverunt. **N**isi non presentia: per apostolos tam
 men iturus est ad gentes credituras.

Quis est hic. **C**um
 ignorates: probet alienum
 veritatem: replicates ea
 dem questionem ostendit
 se prophetasse ex ignorantia: ut potius ignorans
 se videant quod prophetasse

Femoris mee. **S**post autem cōpuncti de scle-
 fide vel corporaliter
 qui me misit. **Q**uæretis me et non in
 s quare **S**ic incomutabilis cum
 patre **S**ic uenietis: et ubi ego sum. vos non po-
 sunc **S**ic more suo verba domini carnaliter
 intelligentes. **T**estis venire. Dixerunt ergo inde
Sic non ad ipsum **S**ic ad semetipos. **Q**uo hic iturus est
 quia non inueniemus eum? **N**unquam
 ad gentes ad uana et diversa dispersas.
 in dispersione gentium iturus est
 et docturus gentes? **Q**uis est hic ser-
 bic replicat
 mo quem dixit. quæretis me et non in
 uenietis. et ubi sum ego vos non po-
 testis venire? **I**n nouissimo autem
 die magno festiuitatis stabat ihu-
 sus et clamabat dicens. **S**iquis
 interius crederet et diligenter uerba dei audi-
 re. **S**ed affectu amoris et passus fidei rece-
 dendo ab amo: et mudi et hoc est uenire ad eum
 sicut veniat ad me et bibat. **Q**ui cre-
 dit in me sicut dicit scriptura flu-
 mina de ventre eius fluent aquæ
 exponit ad quem uocasset potum scribito.

Vine. **H**oc autem dixit de spiritu quem
 post resurrectionem insufflauit: et post ascen-
 sionem in igne linguis dedit. **S**ed accepturi
 accepturi erat credentes in eum. **N**on
 dum enim erat spus datus: quia
 resurrectione et ascensione
 ihesus nondum erat glorificatus
 et hoc loqueretur et inuitaret credentes nata-
 est de illo in turba dissensio.

Ex illa ergo turba cum audissent hos
 aliqui **S**ibi ceperunt sermones eius dicebant. **H**ic est
 biberet.

Vere prophetas. **A**lii dicebant. **H**ic est
 si non incepit biberet nescientes
 hec esse impleta in christo quod prophetasse predixerat: quia
 erat in nazareth galilee nutritus.
Christus. **Q**uidam autem dicebant.

Nondum enim erat. **E**t si prophetæ acceperunt eundem spiritum et iobes inuitati.
 et alii ante resurrectionem christi: tu erat alius modus donationis futuræ: aptior
 et plenior. **P**ost resurrectionem enim quando primus apparuit apostolis: insufflauit in
 faciem eorum qui statu primo homini animam inuidit: et de limo erexit. **S**ignifi-
 cans ergo se esse eundem: insufflauit spiritum apostoli: ut de luto exureret. **D**einde
 post ascensionem plenus spiritu misit in igne linguis: ut omnes gentes
 vocerent: sicut illi tunc omnibus linguis sic nunc unitas ecclesie loquitur omnibus
 linguis a quo unitate perfilius non habet spiritum.

Quia ihesus. **P**ostquam autem baptizantur spiritu sancto et effundit gratia
 spiritus sancti in eis: tunc libere loquuntur ad principes iudeorum. **O**poret obedi-
 magis deo quod hominibus: mortuos suscitare: inter flagella letantur: sanguinem
 fundunt et alijs supplicijs coronantur. **N**ondum ergo erat spiritus in apostolis: nec
 b 5

de ventre eoz fluebat
g̃e sp̃iales; q̃ nō dūz
tuerat d̃ns glorificat̃
Quis sit aut̃ talis glo-
ria ipse in sequētibus
aperit dicens. Pater
clarifici me claritate
quā habui apud te q̃n
teq̃ mundus fieret.

Christus ñl̃ resu-
scitatus vt sua resurre-
ctione nostrā ostendēs
et vitam quā amemus
spiritū dare noluit; vt
in resurrectōne nostra
flagret caritas. et spre-
ta vita que nō ē vera
et omnib⁹ caducis que
sunt: eius caritatē mi-
gram⁹ ad veram vitā
Si ergo credimus in
eum q̃ resurrexit a mor-
tuis: et nobis d̃s sp̃us
a nouo homine: vt no-
vis simus.

Clenerunt ergo.
Vallis ad capiendū cū
redierunt immanes a
crimine; pleni ammira-
tione; dining doctrinę
testes.

Nunquid et̃.
Laudabiliter ledici-
erant qui dimisso ma-
lo infidelitatis: transi-
erant ad fidē.

Nunquid et̃.
Qui docent legē con-
temnūt eū qui misit le-
gem: q̃ qui nō nouerāt
legē credunt in eum
qui tedit legē: vt im-
pleat̃ q̃d dicitur. vt ñ
videntes videāt. et vi-
dentes ceci fiant.

Nunquid lex.
Quia illi pueri nole-
bant p̃i⁹ esse damna-
tores q̃ cognitores:
iste vero putabat q̃ si
patienter eū p̃sentē au-
dient: forsitan essent si-
miles ministris q̃ ma-
luerūt credere q̃ ten-
re. Auctoritate ergo le-
gis vult eos inducere
vt eum p̃i⁹ velint au-
dire.

Et enī et̃. Galile⁹
dicebat ihesus. qm̃ de
nazareth erāt parētes
ei. **C. VII.**

Ihesus antē
perrerit. Quia mos
ei erat die docere in templo r̃esp̃ere reuerti in bethaniā. que est in mon-
te oliveti. M̃ystice significat altitudinem misericordie. unde nobis crisma. id ē.
vñctio. Mane redit ad templū. mane ē oī⁹ none lucis post tenebras legis.
quo fideli⁹. i. in templo eius misericordia venit pandere et dare. H̃essio ē hu-
milis incarnationis. qua misereſ et docet. vnde libenti⁹ populus venit ad
eum. Sed inimici pharisei te iusticia temptant: an oī⁹ eam dicat. scibat
mansuetum et misericordie predicatorē. vnde placebat populo. vnde pu-
tabant dicturum dimittam esse adulteram et in hoc diceret hostis legis.

qui nouerāt in nazareth nutritū. nativitatis
locū nō attendūt.

Nunquid a galilea venit christus
Nonne scriptura dicit: quia ex se-
mine dāuid et de bethleem cast. **O**
vbi erat dāuid. venit christus. Dis-
senſio itaq̃ facta ē in turba ppter
verenolbāt. sc̃o p̃sequi volebāt.
eum. Quidaz aut̃ ex ipsis volebāt
apprehendere eum: sed nemo mi-
dum ip̃e voluit.

sit sup illum manus. Venerunt er-
go ministri ad pontifices et phari-
seos: et dixerunt eis illi. Quare nō
adduxistis eum? Responderunt mi-
nistri. Nunq̃ sic locutus ē homo.

qui erat de⁹ et b̃o. hoc testimoniū repellēt
sic hic loquit̃. Responderunt ergo
eis pharisei. Nunquid et vos sedu-
cti estis? Nunquid aliquis ex pri-
cipibus credidit ī eum: aut ex pha-
riseis? Sed turba hec que nō no-
uit legē: maledicti sunt. Dicit ñi-

codemus ad eos: ille qui venerat
timēs sciri. nō ta-
ad eum nocte: qui vñus erat ex ip-
mē incredulus.

Nunquid lex nostra iudicat ho-
minem: nisi prius audierit ab ipso
et cognoverit quid faciat? Respon-
derunt et dixerunt ei. Nunquid et
i. galile⁹ seduct⁹. cum sis legis doctor
tu galile⁹ es? Scrutare scripturas
et vide: quia a galilea ppheta non
domin⁹ ppheta in de surcepit: qui d̃ nazare⁹
in nullo pfecto negocio
surgit. Et reuersi sunt vñusquisq̃ ī
maliciā suā.
domum suam.

C VIII.
Ihesus aut̃ per
exit in montem oliveti. et

diluculo iterum venit in templum

et omnis populus venit ad eum. et
sedens docebat eos. Adducūt aut̃
scribz et pharisei mulierē in adul-
terio deprehensam. et statuerūt eam ī
medio et dixerūt ei. Magister hec
mulier modo deprehensa ē in adul-
terio. In lege autē moyses manda-
uit nobis huiusmodi lapidare.

Tu ergo quid dicas? Hoc autē di-
cebant temptātes eum: vt possent
accusare eum. Ihesus autē incli-
natus in monte ad reclināda
peccata humani generis p̃ctā corum
nans se deorsum: digito scribebat
in terrā. Cum autē p̃seuerarent in

qui inclinatus scripsit: cre-
ctus salua misericordia iudicat. Et erigat

illos qui in peccatis curvabant.

Averso vultum nō
designatur.

terrogantes: erexit se et dixit eis.

Qui sine peccato ē vestrum prim⁹
in illaz lapidē mittat. Et iterū se in-
clinās scribebat in terrā. Audien-
tes autē hec vñus post vnum exi-

bant: incipiētes a senioribus. et re-
stremant solus ihesus cū muliere in domo. i.
cum ecclesia ī mundo

misericordia miseria disci-

māsit ihesus solus. et mulier in me-

pulorū vel in dubio

dio stans. Erigens autē se ihesus

thos fugavit in dico iusticie.

dixit ei. Mulier vbi sunt qui te ac-

vel bant sc̃iēs se similiiter iniquitā-

cusauerunt? Nemo te p̃demnauit

que dixit. Nemo dñe. Dixit autē

ihesus. Nec ego te condemnabo.

Vade et iam amplius noli peccare

Iterum ergo locutus ē eis ihesus

dicens. Ego sum lux mundi. Qui

et fidem h̃is̃ exēplis obedit.

ignorantie vel peccatorū

sequiſ me nō ambulat in tenebris

Et iterū se m. s. i. Data suā iusticie q̃ illi p̃sc̃i malorū p̃culi sit. ier-
scribit ī trā ex more: vultū alio p̃tēs: vt illi sit liber p̃tēs. q̃s p̃uidebat cū
exituros q̃ p̃la iterrogaturos. Doc̃ aut̃ nos sic et aī̃ correctō alterō. ita
et post nosip̃los humiliter īvestigare: ne idē vel aliud simile ī nobis sit.

Dec ego. S̃ q̃ poterat timere ne iste q̃ sine p̃tēo ē ēa p̃uniz̃: dīc et vt
misericordia p̃terita p̃tēa dimit̃. Nec et p̃. vt inst: ne ēpli⁹ p̃ec̃s iterdič̃

Iterum ergo. Repullis p̃tentibus: sanata cū p̃a mulieris: ap̃i⁹

subdit quid possit ex diuinitate: ne ambigat de eo homīc: an possit peccata.

strarius moysi et deo
autori. et cuī adultera

reus mortis. Q̃ si secū

dum legem diceret la-

pidandā. teriderē q̃

si non bateret mansue-

tudinē quā p̃dicabat

p̃ qua amabat. Ip̃e

autē neutra capiē ca-

lumnia. s̃ seruata mā

suetudine m̃ndet q̃d est

vere iustig q̃ sine pec-

cato ē p̃. i. i. m̃. Non

autē statim indicat.

sed inclinās se digitō

scribit in terrā. digi-

to tei scripta fuit lex ī

lapide. p̃ duricā illius

populi. nūc īclī

natus ī h̃oīcēpse cu-

stos legis est ī latorē

g̃ desinū patris ī mundū ad reclināda

peccata humani generis

p̃ctā corum

nans se deorsum: digito scribebat

in terrā. Cum autē p̃seuerarent in

qui inclinatus scripsit: cre-

ctus salua misericordia iudicat. Et erigat

illos qui in peccatis curvabant.

Averso vultum nō
designatur.

e. v. Quasi pius suis

insti: vt post ream pu-

nitas. Si enī letiabet

puniri reos: nō tamē a

similiter puniēd̃. Et

ce plena iusticia vt in

stus mala puniat. Il

li ergo ṽl̃ reā dimit̃

vel cū ea pena beant.

Adducūt aut̃.

M̃ystice. Mulier ī d-

ulterio deph̃b̃a: signi-

ficat synagogā q̃ adul-

terā īt legez moysi se

quendo traditōes pa-

trū. Cūl̃ que dimissā

lege moysi. ī sequitur

fidei xp̃i. vñ iudeus īā

quasi adulteraz accu-

sat. īl̃ significat ecclē-

siā que reliquēs dō:

fomicata erat cū dōmo

nib⁹ quā iude⁹ accusat

q̃ ad xp̃i accedat. q̃ si

si nouū ydolatrie g̃s

reputata ē.

Ihesus aut̃. et̃

Quid scribz ī terra

sue p̃ba illoꝝ. sue q̃d

alind ñ ī diffinitū fm̃

q̃ se īdīat et̃ digitō soi-

bit. Doc̃ tūrē aī̃ ī

indicio: fiat: nos debe-

re īclīnare. i. d̃escēde

l̃ indicio. aut faciendo

vti discretionē.

dimittere. Ego sum. I.
m. que nube carnis te-
git; sic tolleranda ho-
bus efficit. unde et pec-
cata possim dimittere
et etiam hominem illuare
Cestimonium tu-
um. Ut autem non
credendum ei: quasi sol?
te te testaf oblitus pmi-
saturn lucernarum et ipse
ius iohannis baptiste q
de eo enidetur ostendit
Terum est testi-
monium. Deum testi-
monium ideo verum est ha-
bendum: quia scio unde ve-
ni. locum est quia testimo-
nio patris firmatur ve-
ni missus a patre: non
tamē eū deferens. et im-
plicto ministerio ad pa-
rem redeo: nec tamen
mundū relinquo.
Vos secundū
Quia illud nescitis
ideo nos secundū carnē
. hoc ē hominē puta-
tis cui in lande sua cre-
dendum nō sit. et etiā
damnatis.
Ego nō iudico
Ego nō in q. secundū
carnē vnde vos. vel peni-
tus nō iudico hoc pī-
mo adūētū. sed saluo-
sed q. sed adūētū in
dicabit: subdit. Et
si iudico ego.
Multa solus nō
s. Aug. Ideo verum.
q. nō sol. Ego et pa-
ter. Ecce ego dno in p
sonis licet vñ in sba.
qd. id verū ē iudicū
men. q. ver. d. fili. sū
vñ pī. q. fili. q. nō
solus sed pater meū.
Et in lege vñstra scriptū est: quia
duorū hominum testimonium verū
est. Ego sum qui testimonium phi-
ct si dissero iudicū: nō dissero testimonium
si duob⁹ hominib⁹ cresce-
qui possunt falli et mēriti: quare nō vñbi et pa-
tri. vbi ē stabilis veritas.
beo de meipso. et testimonium phi-
bet de me qui misit me pater. Dice
ban⁹ ergo ei. Ubi est pater iūs?
Respondit ihesus. Neq; me scitis
neq; patrē meum. Si me sciretis
forstitan et patrem meū sciretis.
magna cōfidentia intrepid⁹ verba diuinita-
tis cora immici apte loquit et docet.
Hec verba locutus ē ihesus in ga-
zophilatio docens in templo. et ne-
mo apprehendit eum: quia necdū
nō natalis. s. oportuna et voluntaria
venerat. hora eius. Dicit ergo itez
loquit s. de futuro quasi de pī
eis ihesus. Ego vado et queretis
in qua pītua veritas
Si ergo vis habere bonam causam habre duos vel tres testes: patres et filii
simil vel patrē et filium et spiritū sanctum. vt accusata susanna habuit.
Dicebat. Secundum carnē indicantes. patrē xpī carnaliter accepunt
sed erat hō in agto verbū patris in occulto.
Ubi ep. t. Quasi. te videmus sed non patrē tecum. quibus ecōtra vi-
citur. sed nec me scitis: quia si hominē quē videris: nō qd in occulto sum sci-
tis. et ideo nec patrē scitis. Sed si me sciretis. qd ē prius me cognoscite et sic
patrē scietis quia vnum sumus.
Forstitan. Non dubitat sed dubitantes quasi irridet et increpat: vt et
Hec verba locutus. Haze diuitig philarē. seruare. Typice gazo
philarē ē mysteria scripturarū. que sunt i templō. i. i xpō. Hec secreta post re-
surrectionem apuit apostolis. sed in his modo loquit per parabolās non
intelligentib⁹ iudeis.

Et nūc et in futuro s. qz deū se significauit
s. qz habebit lumē vitē. Dixerūt ergo
ei pharisei. Tu de teipso testimoniū
um phibes: testimoniuū tuū non ē
ostendens se et patrē cui gloriā dat
verum. Respondit ihesus et dixit
eis. Et si ego testimonium phibebo
de me ipso. verum ē testimonium
meum: quia scio unde veni et quo
vado. Vos autē nescitis unde ve-
ni aut quo vadam. Vos sene-
dum carnē iudicatis: ego nō iudi-
co quenq;. Et si iudico ego: iudici
t. i. et si homo patrē nō deseruit: et si missus p cat
nem. tamē ego et pater simul p deitatem
um meum verū est. quia solus nō
sum: sed ego et qui me misit pater.
Vobis a deo data.
Et in lege vñstra scriptū est: quia
duorū hominum testimonium verū
est. Ego sum qui testimonium phi-
ct si dissero iudicū: nō dissero testimonium
si duob⁹ hominib⁹ cresce-
qui possunt falli et mēriti: quare nō vñbi et pa-
tri. vbi ē stabilis veritas.
beo de meipso. et testimonium phi-
bet de me qui misit me pater. Dice
ban⁹ ergo ei. Ubi est pater iūs?
Respondit ihesus. Principiū qui et lo-
s. facit bō ppter vos. vt possitis me intelligere.
quoz vobis. Multa habeo de vo-
bis loqui. et iudicare: s. qui me mi-
sit verax ē. et ego audiui quē ab eo
s. i. veritatē
hec loquor in mūdo. Et nō cogno-
uerunt quia patrē eius dicebat de
um. Dicit ergo eis ihesus. Cum ex
ē passio implenda p manus uias. post et uobis
aliqui credent. ne quis ergo dñept de quātociū
q. scelere
s. qz dñept ego sum. et non
ad dñdissi. quid nūc ergo dñept eo et credam?
Dicebant ergo ei. Tu quis es? Di-
xit eis ihesus. Principiū qui et lo-
s. facit bō ppter vos. vt possitis me intelligere.
quoz vobis. Multa habeo de vo-
bis loqui. et iudicare: s. qui me mi-
sit verax ē. et ego audiui quē ab eo
s. i. veritatē
hec loquor in mūdo. Et nō cogno-
uerunt quia patrē eius dicebat de
um. Dicit ergo eis ihesus. Cum ex
ē passio implenda p manus uias. post et uobis
aliqui credent. ne quis ergo dñept de quātociū
q. scelere
s. qz dñept ego sum. et non
ad dñdissi. quid nūc ergo dñept eo et credam?
Dicebant ergo ei. Tu quis es? Di-
xit eis ihesus. Principiū qui et lo-
s. facit bō ppter vos. vt possitis me intelligere.
quoz vobis. Multa habeo de vo-
bis loqui. et iudicare: s. qui me mi-
sit verax ē. et ego audiui quē ab eo
s. i. veritatē
hec loquor in mūdo. Et nō cogno-
uerunt quia patrē eius dicebat de
um. Dicit ergo eis ihesus. Cum ex
ē passio implenda p manus uias. post et uobis
aliqui credent. ne quis ergo dñept de quātociū
q. scelere
s. qz dñept ego sum. et non
ad dñdissi. quid nūc ergo dñept eo et credam?
Dicebant ergo ei. Tu quis es? Di-

Et nemo. Id ē. lo-
quetez te uitate s. qz
nemo etiā si vellz apa-
bendit: qz ipse ne cdūz
voluit. Dicit ergo de
passione sua qz in sua
potestate ē: inde capre
re volentib⁹.
Ego vado. Quasi
spōte. video frustra la-
boratis. Vnde illo vñ
de venerat et vnde nō
discellerat. Queretis
odio psequentes assū
ptum in celis. nō vt a-
mici habere cupientes
vnde eis pgnaz pīdūt
In peccato vñstro mo-
riemini.
Dunquid in s.
S. multa verba qualis
si tē morte diceret non
possent euz seq ad mor-
tem. Dicebat ergo nō
te morte: sed te gloria
ad quā ibat p mortem
vnde illis carnalibus
subdit. Vos de deo
sum etiā. et ideo terraz
sapitis. sicut serpens:
terram comeditis.
Dixi ergo. Hic
exponit quid sit esse te
mūdo. i. esse peccatores
infideles terrena sapiē-
tes. vnde hoc eis expo-
nit. si em. nō. Sed eō
trario spēm dat credi-
turis.
Si enī nō cre-
deritis. Redi-
deritis dicit: nō pīpe-
ritis: qz nemo nunc ca-
pit immutabiliē essentiā.
Ego sum nō dicit qd
vel xp̄us. vel filius dei
vel aliud huiusmodi. s. qz
ad istos vñt pīo eter-
ne essentie. s. qz olim ad
moysen. quē mittebat
ad liberandū israel: q
si. Qui misi moysen
ad liberandū filios is-
rael. ego p me ipsū ve-
ni liberare pīdos. Ce-
tera vero omnia qz mit-
tātū nō vere sunt.
Principiū. Aug.
Credite me principiū et
ē greci feni generis.
Pater dī principiū
nō te principio. filius dī principiū a principio. i. a patre p quē omnia. om-
ia enim p filium pater opatus ē. ipse manus dextra. fortitudo. sapientia et
verbū est patri.
Aug. Ecce qd est esse quia principiū in se manet. innouat omnia et muta-
Loquor. Et habeo vobis multa loq. dñept si credideritis: accusādo si
nō credideritis. et qz mō nō iudico bī saluo. habeo pī indicare. habeo vico bī to-
tū ex pī q. verax ē: ex se: ex q. ego sū dñas quā genuit ex se. et iō vñ dico et iī
dico. Ecce qd dat glām pī cui eq̄līs ē. vt doceat nos mōres dare glās do-
Et non cogno. Cā dicit: q. misit me verax ē. nō itellecerūt q. de patrē
idceret: qz adhuc bēbant clausos oclos et iō subdit eis. Cā exaltauerit f.
vbi oñdit aliquis ibi ē. q. pī passionē suā cōnt creditur et cogituri q. ipse ē.
Mquia ego sum. Elle ē immutabile diuīngsubstātīe: sed ne ipse qu.

loquitur intelligeret esse pater subdit. Et a me ipso s.u. quia a me ipso non sum. sed a patre.

Cificio semper. Semper ipsa equalitas ē. Semp non ex quodā ini tio r. teinceps. led sine initio r. fine. te enim generatio nō habet initia tem poris: qd p. vngereū facta sunt tēpora.

Multi crediderunt. Iides ē credere qd nō vides. ve ritas ē videre qd credidisti: non cognoscamus vt credamus. S. credimus vt cognoscamus ideo xp̄s homo i terra fides facit. post se vidē dum dabit. qd ē mer ces fidei.

Vtere discipuli s. dī bāc altitudinem puenicitis ex fide. qd est humilis r. ptemnitur. r. granū sinapis.

Liberabit. Hoc verbū dñs posuit a libertate: nōt plēnq; latine dī solet: libera ri alīq; ab infirmitate. Et nō dixerat dñs liberi eritis. S. veritas li berabit nos. in quo m̄ rebo nō intellexerūt nisi libertatē carnalem.

Respōderūt ei Non illi qd crediderūt. sed alīj in turba qui n̄ crediderūt qui audito liberabit nos. indignati sunt se vocari seruos pūcates dixisse de car nali libertate.

Et nemini ser niūmūs. Mentiūt ioseph seruuit in egypto patres in egypto seruerūt in luto. isti ei dem tributis cesaris.

Amen. ame dī eo. Amē hebraice verum dīcī latīne qd nullus interpres mutauit ne yileceret munda tum. S. bonoē habeat se: retū. r. quasi iuramentū. Unde Jero. sup̄ yisaiam Jurat domi nūs p. semetipsum quoniā sententiā oris sui r. verbū qd semel p̄tulit nequāq; irritūz facit hoc ē p. semetiūm iuravit.

Seruus autē non. In hoc terruit nos. qd ergo spes ē liber tatis his qui nō sunt si ne pccato: filius m.i. e. qui solus liber ē a pec cato.

Scio qd filii. Ex polito a domino cōtra gloriantes de vana libertate carnis r. vera seru itate peccati r. vera libertate p. se filium: cōcedens istū sap̄ qd filii habere sunt p. carnem. tales liberos ostendit nō esse filios abrahe p. imitationē fidei r. in sticē: S. esse filios homicidi dyaboli. quērētes se occidere. r. ita esse vere fuos.

Aspud patrē vestrū. De dyabolo dicebat cuius filii sunt: non natu

ral sed imitationē. Occasione illoz verbō quidā dicerunt homines ex dyabolo nasci secundū carnē qd falsum ē.

Refert tamē pompeyns troyanus: demones cū mulieribus p̄cubuisse r. de illis homies ortos fuisse. Augustin⁹ hoc nō affirmat. sed dicit hoc quodā dicere quibus nō facile ē p. tradicere.

Potest quidē esse qd sicut assumunt aerea cōpora: ita r. cum illis assumant

semina. vnde homines nascant. hec tñ dicta nō sunt affirmāda.

Responderūt tē. Quia arguit eos facere mala patris: fatentes pa trem suum esse abrahā: puocant aliqua maledicere p̄tra abrahā vī sit cī occasio faciendi qd volebant sed dñs abrahā laudat: r. istos degenerē dā nat dicens. Si filij. a.

Nunc autē. Non dicit qd poterat se esse dñm abrahe ne sit occasio cōsumptio: nec filiū tē. S. qd inuidet r. qd possunt occidere.

Vlos facitis.

Jam innuit alius patrē qd abrahā: cui filii sunt nō natura s. imitatiōe. Dixerūt: Jam in telligētes nō te origie carnis b. te v̄ta dñm loqui. rex v̄su scriptu rari sc̄tētes fornicatio nem sp̄ualiter dīcī: aīz oīa falsis dñs subiect̄. Mutant responsonē r. tacēt iam te patre a brabā. ne eis dicatur cur te eo gloriam cu ins vitam nō imitami ni: r. dicāt patrē tēz volentes videre quid ad b. posset eis dicere.

Dixit ergo. Si cut postendū de abrahā: ita nūc ostendit dñm nō patrem eis el se eoz. quia nō cognoscūt filii quē misit: nec eum diligunt.

Ego enim. Pro cessio ex patre eterna ē in qua ē filius vñgeni tus patri equalis. ve nit homo faciūt i quo frater hoībus.

Quare loqua la. Ita res e v̄to: b. non potestis qd dico cognoscere: qd nō potestis audire sermonē meū. Vlos ex patre dyabolo estis.

r. dīsideria p̄fis vestri vultis facere qd dīsideria. ex quo fuit homo qui posset occidi. Ille homicida erat ab initio: r. in in qua fuit h̄i in eccl̄ia s. a qua lapsus ē quare veritate nō stetit. qd nō est veritas in eo. Cum loquīt mendacium ex propriis loquīt: qd mēdar est r. pa t. i. mē uerbū et ueritatē patrī coērē. mē ter eius. Ego autē si veritatē dico: huos qui eis ex patre mendaciū nō creditis mibi. Quis ex vobis

Et desideria. Ideo h̄i dyaboli q. d. p. u. f. r. occidere me i carne: qd nō potestis in mente.

Hille homicida. Nota homicidā nō solū qd ferro b. etiā qd dyabolo occidit ut dyabolus primos pentes. vii in psalmo. Lingua eoz gladius acumis.

Et in veritate nō ste. Quare nō stetit: qd nō ē in eo dītas. i. v̄tū r. lapidēt pris. Lū dī: i. xp̄o ē dītas: ita dī: r. ipse sit dītas. Si ergo dyabolus steriset in veritate: in x̄o sterisset: b. nō steriti ea: qd nō ē ipsa in eo.

Ex propriis loquīt. Quia mēdar r. hoc nō sufficit: qd r. bō mēdar ē qd h̄i de p̄prio b. ab alieno cepit. i. a dyabolo. i. o addidit: p̄ ip̄i. i. mē

Ex propriis. Quia nō aliūde h̄i: b. a se postq; cedidit dācī qd inuenit a veritate. vñ subdit ē p̄ mēdaciū qd ex se genuit r. de ex se veritatē.

Quis ex vobis. Non dedignat ex ratōe ondere se nō else peccatoē

Johannes

C. IX.

Nonne bene dicimus. Quia p̄t̄ci sunt n̄cē filii abrahā vel te. & dyaboli n̄ge ruit quidam q̄ nō poterant resistere.

Honorifico p. M. Non me ne aro gans vobis videar facio qd̄ tebo. & vos n̄ facitis qd̄ debetis q̄ n̄ honoratis me. quē si agnoscere; sicut ego honorifico patrem; sic vos me honoraretis.

Ego aut̄ nō ē. Audito p̄missio dēmo nūm bates. ecōtra te gloria sua hoc solū dic. Honorifico patrem oia tribuē ei. rego non q̄r̄ glam mā ut b̄ies q̄ illatis ptume līs aliquid reddit b̄ patr̄ responso. & q̄r̄. r̄ iudicet.

Est qui querit Vnde sunt p̄ficiōes vna p̄batōis de qua temat vos dēns. alia deceptions de q̄ dēus temptat. Sic & duo timores. vnuus q̄r̄ caritas foras mittit. Alter q̄ p̄manet in seculū sc̄uli. Sic & duo iudicia: vnuus dānationis q̄ non iudicat pater. sed omne iudicium tedit filio. Alterū discretiōis. Unde. Indica tens & discerne cām. Secūdum hoc dī. Est pater q̄r̄ glam mā. & di sc̄nat a gla vestra. q̄r̄ vos sc̄dm seculū glori amini. ego nō. b̄ ea gla. quā habui apud p̄r̄ antēq̄ māndas ēt̄: q̄r̄ ab humana iſlatione discreta.

Amē amen dico. Non ego b̄ pater querit gloriam mā. ego aut̄ dico. si vos dicitis dēmoniū bates. ego vos ad vitam vco. Hinc dicit b̄ lesus: n̄ malū b̄ bonū reddē.

Non videbit. Q̄r̄ videbit v̄l̄ gustabit ubil aliud ēt̄ expieci.

Nunc cognouimus. Dicte accepta ptumella bonū fit melior. ita malū de b̄ficio peior.

Quē teipsum f. Secundū illos se faciebat filiū tei: equales sibi. q̄s nō esset. b̄ nō faciebat immo vere erat. vii ap̄ls. Nō rapinā arbitrat̄ ē: facies equalē dēo. Ideo nō quis es b̄ quem te. i.f.

Respondit. Cōtra hoc qd̄ dicūt quē te facis. refer gloriam suā ad pa-

Est pater meus. Ap̄te dicit patr̄ suū esse teū. q̄ annūcial̄ ē iudicis non recentē dēū vobis annūcio. b̄ illū de cuius cognitōe soletis gloriantur.

Ex ego arguo vos et patrē v̄m. & cū nūl̄ posse arguere.

argueret me de peccato. Si veritatē tūsi q̄r̄ c̄tis filiū dyaboli. quia dico: quare vos nō creditis mihi: q̄ nō natura sed fide. & amat Qui ex deo est: verba dei audit. Sed p̄terca uos nō audistis: q̄r̄ ex non sunt ex deo. qui tamen q̄ naturā sunt et dō deo nō estis. Responderūt igit̄ ius dei & dixerūt ei. Nonne benedici?

t̄ hoc nō negādo recipit q̄ custos mus nos: q̄r̄ lamaritanus es tu: & t̄ hoc vt falsum negat. b̄ vt patēs cōvitum n̄ demoniū babes: Rēpōdit ihesus reddit. T̄ hoc solū de glā sua Ego dēmoniū nō habeo sed hono s̄ bono ēi debitum exhibedo. & p̄ falsa rifico patrē meū. & vos in honora ob p̄bria. Sicut simulatorē qui volunt videri qd̄ non sunt. Itis me. Ego aut̄ nō quero gloria s̄ pater & discernit pater a glā meam. Est qui q̄r̄at & iudicet. Amē boim gloria filij. quē vñxī p̄ principibus suis. amen dico vobis: si quis sermonē verā sed iudei uere mori. non intelligentes eam. putant dici: non quā meū seruauerit. moriē nō videbit moriē et rascientes dicunt abrahā m.c. in ēternū. Dixerūt ergo iudei. Nūc cognouimus qd̄ demoniū habes. & p̄uocāt ut aliquid dicere contra abrahā. & s̄z non illa morte qua dō dicit Abraham moriūs ēt̄ p̄phete. et tu dicas. si quis sermonē meū seruauerit: nō gustabit moriē in ēternum: cuīus sermone tu dicas non moriū. Nunqđ tu maior es t̄ patre nostro abrahā qui mortu⁹ ēt̄ profut dicas ex sermone tuo non mori cum scias il p̄phete mortui sunt. Quē teipsum los moriūs tantum facis: Rēpōdit ihesus. Si ego glorifico me ipsum: gloria mā nihil ēt̄.

Est pater me⁹ q̄r̄ glorificat me: quez t̄q̄ si cognouissent filium eius receperissent & non v̄dola vos dicitis: q̄r̄ de⁹ noster ē. & t̄ si co gnouistis eu. Ego aut̄ noui cū. & s̄ cum sciam dixerō q̄r̄ non scio eum. ero similis qui dicitis vos scire et nesciā. & sermo vobis mēdar. Sed scio eu & sermo nem patris ut filius loquebas. & ipse erat uerbum patris qui vobis loquebas. Autem nem ei⁹ seruo. Abraham pater ve-

s non timuit quia in eo caritas & non q̄r̄ vidit ster exultauit vt vicaret diez meū. Et in eo solā etiam carnis p̄sente non diuina naturā. Vidi & gauisus ē. Dixerunt ergo indei ad eū. Quinquaginta annos nondū habes. & abrahāz vidiisti? & abitu carnis ad diuinitatem trahens. Dixit eis ihesus. Amen amē dico t̄ non dicit esset sed fieret. quia creatura. t̄ non dicit fact⁹. sed sum. q̄r̄ creator vobis: anteq̄ abrahāz fieret. ego & q̄r̄ putat hoc esse blasphemā. t̄ ipi duri ut lapides sum. Tulerūt ergo lapides vt iaceat ut homo mulis & q̄r̄ cōmēdā a erat patientia non extēndā potentia rent in eum. Ihesus aut̄ abscondit & sic a duris corū cordis fugit se. & exiuit de tēplo.

C. IX.

E T preteriens i. misertus est ihesus vidi hominē cē cū a nātūitate: & interrogauerūt eū t̄ magistrum app̄llāt. quia sc̄it desiderante discipuli eius. Rabbi q̄s peccauit hic aut̄ parētes ei⁹ vt cecus nasceretur: Rēpōdit ihesus. Neq̄ bic peccauit neq̄ parētes eius: sed vt manif stentur opa dei in illo. De p̄dicare illuminare cecos t̄q̄ filius de illo ip̄ se de nullo. uñ glam dat illi & ecce ille missus in quo cecus oculos layit oportet opari opa t̄ eius qui misit s̄. i. dum sum i mundo t̄quā dum dies est t̄. i. p̄se. utio aplōrum. ucl p̄secutio antīp̄i & q̄ me donec dies ē. Vénit nox quā do nemo potest opari. Q̄ diu sum ecce q̄s est dies i co cecus lauat oculos et uideat dicim. & monachis bonos i mūndo: lux sum mūdi. Hec cū dicit terreni malos & ecce collirium quo unigēt genus humanum risset expuit i terrā & fecit lutum ex sputo: & linuit lutū sup oculos ei⁹ t̄. i. in pilicā q̄ dicit silo & dixit ei. Vade & laua si narratoria silo qd̄ interpretatur missus. Abiit

pm̄ boilez de simo t̄ḡ formavit: ita p̄ idē gen⁹ luti: gen⁹ hūani reformatu. De saliuā lutū fecit q̄r̄ b̄ co. f. ē. Saliuā ē sapia q̄ ex ore altissimi pdj̄t Terra ē caro xp̄i. Unxit oclōs. i. caibecumini fecit q̄ credit xp̄i carnē fa. Unct⁹ nōdū videt. b̄ mitte vt lauet. i. baptizet i missō. i. an xp̄o p̄pter q̄ no men piscine interpretat. Baptizatus a peccatis lumen recipit.

Vade & laua. Silo son s̄ ē ad radicem montis syon. qui nō ingib-

Qui glorificat Vox patris ḡ. o. i. catitas filiū in baptismo i mōte & alijs haunmodi.

Etenō cog. Non cognovit s̄ ipsaliter. dō p̄ terrenis fuitis. Ecce videt apte eos si bi resistere b̄ m̄ nō te sinet se cōsiderare.

Et si direro. Ne i boc arrogās videatur glā: addit & si dixerō Arrogātia sic caueat: vt veritas n̄ relinquit.

Abraham. Lēdes eralaut spādo ut videret intelligendo tactū mysteriū.

Diē meū. Aug. Incertū ē an die t̄pa. lem. q̄ erat vēturnus in carne: an diē eternitatis. b̄ vñq̄ abrahāz vidi, vñ ineffabile gaudiū illi fuit. Quāti emē viderē xp̄bū. ap̄d patrē. & q̄ ipsum caro factum ē.

Et exiuit. Exiēs tēplo. i. de figuris iudicior̄. videamus qd̄ fecerit in tēplo gentiū.

C. IX.

Et preteriens. Non stās in via peccator̄ b̄ secus viā nostrę mortalitatis.

Cecum. Lēd si gnificat humanū gen⁹ in q̄ cecitas naturalis q̄ peccate primo hoīe: viciū p̄pter naturā i oleruit. vñ sc̄dm mentes oīs b̄ cecus natus ē.

Neq̄ hic pec. Peccauerūt quidē b̄ nō illo p̄tō factū ē vt cecū nasceret. b̄ h̄c ē cā ut maifestent o. d. i illo.

Sed vt mani. Ut cum illuminando t̄p̄ eū qd̄ i cecitate hūani generis factur⁹ sit significādo fil⁹ dei mani festet. vñ b̄dit. m. o. o.

Quādiū sum. Nō lōm t̄cexp̄sum ē erat i mādo. b̄ t̄sp̄ v̄q̄ ad plūmationē sc̄li p̄ fidē ē cū electis. & est tēpus opandi. Nox illa ē īfernalis in q̄ nūlli licet opari. vt necar deti diuini licuit. b̄ t̄m est t̄ps recipiendi.

Et fecit lu. Sic

aquis sacerditis hois
ebilitate concava ter-
rari; ubi cecus lora fa-
cie lumine recepit. quod ceci-
tas iudeorum vel quoque
cunq; infidelium non potest
sanari; nisi doctrina a
qua regni Christi q; sine strepi-
tu et clamore vestrorum le-
viter fluit. non ysaias.
aque syloque que vadit
cum sylletio.

Et venit videt. Querunt quo istius sine
fide soluauerit cum lega-
tur neminem sine sanati-
one interiori exterius
sanasse. Sed hoc de
illis qui propter peccata
infirmabantur. iste non
poter peccatis sed propter
gloriam dei languebat.

Non est homo
hunc. Ille spiritualiter cu-
stodit sabbatum qui est
sine peccato. illi non qui
serui sunt peccati.

Tu quid dicas? Querunt calumniam
ut ille de synagoga peleretur. sed a christo inueni-
retur.

Ille autem dixit. Fabiuncus in corde
de qui nondum filium
rei perficeretur. non tam
mentitur.

Donec vocauem
rum pauperes. i. dyabolos. vel
vicia. quod dicunt etate habet. i. d. s. l. qui nolunt
hominem perficeri Christum.

ergo et lanit. et uenit uidet. Itaque
uicini et quod uiderat eum prius quod me
dicus erat. dicebat: Nonne hic est
qui sedebat et medicabat? Alij di-
cebant. quod hic est. Alij autem nequaquam
sed similis est ei. Ille vero dicebat
propter gratiam ne damnaret ingratius
quod ego sum. Dicebat ergo ei. Quo
modo apti sunt tibi oculi? Respon-
dit. Ille homo quod dicit ibimus. lutum fe-
cit et uinxit oculos meos et dixit mi-
hi. Uade ad natatoriam silo et laua
te qui non habebat in coede quod ipse facie.
Et abiit et laui. et video. Et dixerunt
ei. Ubi est ille? Ait. Nescio. Adducit
eum ad phariseos quod cecus fuerat.
Erat autem sabbatum quando lutum fecit
Ihesus. et apuit oculos eius. Itaque
ergo interrogabat eum pharisei quo
est similes inuncto loquitur
non vidisset. Ille autem dixit eis. Tu
poterat et nescire quod predicas.
tum posuit mihi super oculos. et laui
et video. Dicebat ergo ex phariseis
quod non omnes qui iam quidam inungebantur. isti nec
quidam. Non est hic homo a deo qui
videt nec inuncti. Iam inuncti
sabbatum non custodit. Alij autem dice-
bat. quomodo potest homo peccator
dico ille diverserat iter lucet et tenebras
hunc signa facere? Et scisma erat in
ter eos. Dicunt ergo ceco iterum. Tu
quid dicas de illo quod apuit oculos
tuos? Ille autem dixit. Quia propheta
est. Non crediderunt ergo iudei de
illo. quod cecus fuisset et vidisset do-
cere cuius qui cecus fuerat et uiderat
nec vocauerunt parentes eius. qui vi-
derat. et interrogauerunt eos dicentes
Hic est filius vester quem vos dicitis
quod cecus natus est: quomodo ergo nun
uidet? Responderunt eis parentes ei-
us. et dixerunt. Scimus quod hic est filius
noster. et quod cecus est natus. Quomodo
autem nunuidet nescimus. aut quod ei
apuit oculos nos nescimus. Ipsum
ut instruamini quid nobis calamini
non est opus nobis loqui pro infante.
interrogate. etate habet; ipse de se

loquaf. Nec dixerunt parentes eius
quoniam timebatur iudiciorum. Jam enim

spiritauerat iudei: ut si quis cum co-
iq; iam non est malum. expulsos cui Christus suscepit.

fitur Christus: extra sinagogam tie-
ret. Propterea parentes eius dire-
xit. quod etate huius interrogate voca-

uerit ergo rursus hoies qui fuerat ce-
qui quasi nega quod accepisti.

et dixerunt ei. Da gloria deo. Nos

qui est blasphemare: non de gloria dare

scimus quod hic homo peccator est. Dicit

non per calumnie nec ueritate celat

ergo ille. Si peccator est nescio.

vnu scio quod cecus cum essem non video

Dixerunt ergo illi. quod fecit tibi? quod

apuit tibi oculos? Redit eis. Dixi

vobis iam et audiatis: Quid iterum

vultis audire? Numquid et vos vultis

discipuli ei fieri? Maledixerunt er-

go ei et dixerunt. Tu discipulus illius

qui si essent christi credentes quez moyses

nunciauit.

sis. Nos autem moysi discipuli sumus

qui seruum deo preferuntur qui moyses do-

Nos scimus quod moysi locutus est de

cristo acceptus huncibat alii et divinitatem

qui hoc accepit.

Hunc autem nescimus unde sit. Redit il-

le homo et dixit eis. In hoc enim mirabi-

le est quod vos nescitis unde sit: et apuit

meos oculos. Scimus autem quod petrus

iaduicuimus: quod petrus deo audit ut publi-

cam confidemus

res deus non audit: sed si quis dei

cultor est et voluntate eius facit hunc

magna res est

exaudit. A seculo non est audiendum: quod

quis apuit oculos cecini nati. Nisi est

hic a deo: non poterat facere quicquam

Responderunt et dixerunt ei. In pec-

catis natus es totus. et tu doces

nos. Et eicerunt eum foras. Audiuit

Ihesus quia eicerunt eum foras. et cum

inuenisset eum dixit ei. Tu credis in

filium dei: Respondit ille et dixit.

Quis est dominus ut credas in eum?

Et dixit ei cor galilee: Ecce missus in

ei Ihesus. Et vidisti eum: et qui loqui

quo loca facie. iam filium dei agnoscat. in filio boi-

tur tecum ipse est. At ille ait: Credo

quod qualiter credit iudicat.

Et ut deum dicitur.

Et procidens adorauit eum. Et

Da gloria deo
Dare gloriam deo est re-
nitate de aliquo quasi
presente deo dicere hoc
est. Confidere istu non
esse deum sicut nos: sed
peccatores.

Quid iterum vul-
tus. Aug. Promi-
tatur pro duricam
eorum de cetero: factus vi-
dens. et ceteros iam non
serens.

Maledixerunt.
Secundum cor eorum ma-
ledictio est. sed quod dicitur
optabile est omnibus ut
discipuli christi sunt.
Aug. te stulta male-
dictione eos redargu-
ens dicit. Maledictio
ista veniat super nos: ac
si diceret. vnde talia
opera facere possent ut
discipuli eius fieri me-
remur.

Hunc autem
scimus. Supposi-
xerat huncimmo unde
hic dicit se nescire. Et ne
scire nos dicimus que
ab iudeis? Ille nescitur
latebatur. patitur
signorum virtute. Nescit
unde sit: et ut tensio
cos illuminat.

Misi esse thica
deo. Preta cor ira
littere veritatem confitit
hunc enim non nisi a domino
nec a discipulis fierent
nisi deus in eis.

In peccatis n.
Id est. cum clausis oculis
quod dicunt esse pro pecca-
tis parentum. sed christus
totum sanat. extra oculos
intus cor apit.

Ettu doces et.
Tertius interrogando
ut disceret magistrum
secerat. sed ingratis
centem piecerunt foras.

Sed quod expulsum: ma-
gis factus est christianus.

Quis est. Adhuc
unus bis verbis solle-
dit se itaq; dudu cor ad
credendi habuisse pa-
ratum: sed in quem crede-
re tebeat ignorasse.

Et vidisti. Jam
domini lauat facie in
uncti: iam cordis oculos
illuminat. et ille non
tantum filium hominem sed
etiam confitetur filium dei

Johannes

CUt qui nō vidēt. Id ē. qui se nō uidere putant et querunt ut videat et qui vident. i. qui se videre putant. et medicū non cōrunt. et hoc ē iudicium. i. decretio: Quidiscernit causam credentialem a superbis. Iudicium enī damnatio nis nō modo sī in sine faciet. vñ ego nō iudico quemq;.

Amen amen dico. Quia pharisei iactabat se videre. qd possent; si
oues christi essent: dñs
protra eorum arrogantias
de grege suo et de ho-
stio quo intrat in ouis-
te similitudinem ppo-
nit ostendes quod nec sa-
pientia nec obseruatō
legis nec bona vita qc
qd valet nisi p eum. si
ne eo nihil sunt in quo
cunqz iudeo vel gētisi
et pho vel phariseo qd
vovent beate vivere. ul-
tretico sub nomine xpi:
nec tamē in xpo pdicā-
te. s̄ omnes sine eo ra-

Si ceci esletis nō haberetis pecca-
sum. **N**unc vero dicitis. qz vide-
dicum nō qritis. **E**t ita ceci pmanetis.
mus peccatū vestrum manet.

C. x.
men amē die

vobis qui nō intrat p ho
lium s. i. in catholicā ecclesiā in cōsortiū fide
bumilis intrat s casur⁹ et alio
stium in ouile ouium: sed ascendit
s quoquo mō p̄t̄ c̄br̄ist̄um · vel nō b̄cne de co
sentiendo vel nō cuius gloriā s̄ suam q̄rendo
t. i. qui recte sentit de xp̄o et nō sua s̄ q̄ xp̄i sunt
aliunde; ille surē z lairo. **¶** Qui aut
q̄rit t̄p̄destinatio ad vitā
intrat p hostium pastorē ou. u. hu
s̄ p̄destinati ad vitam
t̄m quo cūq̄ sonet uox verbi dci
ic hostiarius ap̄it: z oues t̄ voce ei⁹
s̄ obediendo s̄ q̄r̄ habet nomia scripta in libro
uite. unde et dicit. nouit dñs qui sunt eius.
audiūt. **Et** p̄priās oues vocat no
s̄ quasi de egipto i doctrinā uel re
minatim. z educit eas. **Et** cum pro
gnū t̄ de tenebris ad lucē dū aī cas uadit. qua
si in columnā nubis et ignis t̄ exemplū cis fa
ciens. qđ docuit uel ad regnū p̄cedit.
priās oues t̄ emiserit: t̄ ante eas va
t̄ quocūq̄ ierit s̄ p̄seuerādo usq̄ in finem
dit. z oues illū t̄ sequunt̄ quia sciūt
t̄m quo nō est uox christi etiā si bon⁹ uidet.
voce z eius. **¶** Alienū autem non se
quunt̄. sed effugiunt ab eo: quia n̄

Qo pastor ē p̄municat suis. **P**astor aut̄ intrat p̄ hostium. q̄z ipse se chri-
stum p̄dicat. vt lumen; z alia z se ostēdit. z intellectus; z alia z se intelligit. z
alij pastores similiter xp̄m p̄dicant.

¶ **Qui hostiarius.** Hostiarius, i. xps qui se apit, vel scriptura q̄ dū
at ad christū, vel sp̄us sanctus qui docet omnē veritatē.
¶ **Et oues vocē ēc.** Aug⁹. Aliqui sunt vere oues q; nouit dñs q̄ sunt
eis, sine iam cepint, sine nōdum, et tamē sunt errātes foris: audiētes voce⁹
alienoꝝ in multis. Ecōtra lupi sunt intus et audiunt vocē pastoris in multis

... etiam in scriptis quatuor vocis patribus in libro

C X

Sed ē quēdā p̄pria vox pastoralis, s. q̄ p̄seuerauerit usq; in finē, s. e. **N**ā
nullus p̄prium p̄temnit, nullus alien? audit.

Elli autem non cogunt. Predestinationes ones ad tempus se nesciunt: nec vocem palutoris audiunt sed in fine pluerunt. Ecce contra lupi ad tempus audiunt et intrant led retro abeunt.

Si quis. **I**cem
denter ondit. nō soluz
pastore h̄ zones utra
rephostiuꝝ.

terret obsecris pascit manifestius. dum expoit
nouerunt vocem alienorum. **Hoc p-**
s q̄ r̄actat se uidere.
uerbum dixit illis ihesus. Illi au-
tem in quo cēvincunē ceci esse
nō cognoverunt qđ loquereſ
fūt cr̄dēs q̄ dixit et pie q̄rens intelligat
eis. **Dixit ergo eis iterum ihesus.**
¶ me ergo intrat q̄ intrat
Amen amē dico vobis: quia ego
¶ p̄ter me pp̄bete p̄missi cū eo. i. cum ueritate
lūm hostiū ouium. **Omnes** quot
quot venerunt fures sunt ⁊ latro-
nes: sed nō audierūt eos oues. ego
sum ostium. p̄ me si quis introierit
q̄ p̄seuerādo intus bene cogitādo tūc ingre-
ditur credendo opando. egredieſ ad pugnā con-
tra hereticos
saluabitur ⁊ ingredieſ ⁊ egredieſ.
¶ h̄c erupta s̄cē

Intra tene cogitatio
egredies extra excep-
tioꝝ bñ opando. **V**
ingrediet in ecclesiā v-
bic viuat p fidem. v-
post dicit. vt vitā ho-
beat. et egrediet de ista
vita vt ingtemum v-
iuit. **A**nde post et abi-
dantius habeat vita
et pascua iueniet ingr-
diꝝ et tradicere.

Bonus pastor animā suam ponit
pro omnibus suis. **Mercennarii** autē
sunt si uideat quod ueritatem predicat ut pastor
per quod non amore carū sed per sua mercede
et gratia uocis nō possit uiuere non sunt
Ubi uerba dīes regrediens.
Ubi uerba furet: alienā rem sibi
usurpādo. mactet a se
de retrahēdo. pdat in
eternā damnationem.

Mercennarii
aut. Mercennarius
qui qrit q sua sunt: n
q xpri q seruit deo: no
pter deu sp aliq me
cede: q culpabilis e
non e fili. Et in necessa
rius et toleradus. Fu
vero sp est cauendus
Prepositi xpo q fili
sunt: snt et pastores. e
tn vnum e pastor. q i
li omes sunt membra illi
cuus sunt oves pprie
Et lupus rapit

Quoniam et sua querit; non occurrit resistendo vel mala arguendo. quod est fugere; quod est morum est fuga animi. fugit ne perdat quod diligat. unde reddes causam fuge subdiligit. **M**ercenarii est et non amat oues et sua. **P**astores autem non dicunt fugere sed cedunt persecutori. et huius se ouium utilitati. quibus etiam corde absentes sunt spiritu presentes. **E**go sum pastor. Post culpam factam iterum formam veri pastoris opponit.

Ego sum p. u. Non es tu nisi tecum. Veri pantois apponit
Ego l.p. b. etiam pono p. ouib. qd nō ipse vn^o fecit. nisi q omēs sui et ipsi
vn^o sūt; q ipse sine illis b. potuit. illi nō sine eo; sine q nihil possunt.
Et ego agno. Filius q se agnoscit patre; nos q illū. sicut alibi. Deu;

nemo vidit vnḡ nisi unigenitus qui ē in sinu patris ipse enarravit. Item nemo nouit filium nisi pater. neq; patres qd; nouit nisi fili. et cui fili voluerit reuelare.

Et animā meā Hoc ē p̄batio dilectionis ad patrem et ad omnes fratres et petrus tertio consensu amorem iubet p̄scere oves t p̄cōis monit. **P**ro ouibus meis. Pro ouibus domus israel qd; pierat ad qd; corporaliter missa a quib; nō sunt d̄issiles ille qd; sunt de gentibus vñ dicit. Oportet me alias adducere. qd; nō p̄fuios qd; in illis ipse. Et vocē m. a. nō dicit meor. qd; in ipsis ille loquitur.

Quia ego p. a. Ang. Verbu ex quo s̄ncepit hominē. i. car nem et animā nunc depositū animā ut cēt animā a verbo separata ī caro posuit animā. qd; expirauit. qua redeunte surrexit. Vnde ergo ad tēpua carnē et animā separant. ī neutrā a verbo dei. Caro itaq; ponit animā et sumit. ī nō p̄tate sua. ī p̄tate habitatis carnē teatatis. **F**acta sunt autē Encion. i. nonū. Inde encenari. i. iniciare. Encenia festa d̄icato nis tēpli qd; fē ē a iuda machabeo tpe hyemis. Hyems autē hic commemorat. vt significet iudeos frigidos. qd; nō accedit ad ignē. i. non credit in christū. Salomon autē facto tēplo ī autūno illud redicavit zorobabel et ihesus sacerdos post captiuitatē redicavit tēplū ī vere dedicauerūt. Iudas machabeo p̄p̄ba natōe antiochii hyeme.

In porticu z̄. Ponit qd; tēplū cingebat solēt significari noīe templi.

Circūdederunt Dño patieter iter ob p̄bria veritatē p̄dicāte exercitūt nō obsequūt sed tēptant.

Quoniamq; animā. Calumniant illū tollere animas qd; saluat. quē p̄p̄z hominē putabant. ī p̄lō regnaturum.

trem. et animā meā pono p̄ ouibus meis. **E**t alias oves habeo quē nō sūt ex hoc ouili. et alias oportet me p̄ apostolos qd; non illorū adducere. et voce meā audient. et p̄tōneā p̄ ouib; p̄p̄terea fiet vñ ouile et vñus pastor. **D**rot qd; ētō me pater diligit. qd; morior ut resurgat p̄tōneā me diligit pater. qd; ego p̄no animā meā. et iterū sumā eam. **N**emo tollit eam a me. sed ego p̄no eam a me ipso. Pote statem habeo iterū sumendi eam. **E**t cōibus p̄tōneā et p̄nēdā et sumēdā animā tñq; qd; inferior s̄z qd; genitū equalis quicquid habet a patre habet.

Hoc mādatū accepi t̄ a patre meo qd; tenebre lucē non cōprehendunt. **D**issensio iterū facta ē inter iudeos p̄pter sermones hos. Dicebat autē multi ex ipsis. **D**emoniūz habet et istorum oculis tam cōp̄tant apiri insanit. Quid eū auditis? Alij dicebant. hēc verba nō sunt demoniūz quasi dōmoniūz nō solēt bona opari um habentis. Nunquid demoniūz potest cēcoz oculos apire? Facta sunt autē encenia ī hierosolimis et byems erat. Et ambulabat ihūs ī salomon stare solebat ad orādū in tēplo in porticu salomonis. Circe byems ī iudicis cundederunt ergo eum videri. et dicebant ei. Quoniamq; animā nostrā dūccit nos relinqs. t. i. ille messias qui venturus ē ī mundū tollis? Si tu es ch̄rist̄ dic nobis tē verbū dei et p̄bo p̄ opa quid sim palā. Rñdit eis ihesus. Loquor vobis et non creditis. Opa qd; ego facio ī nomine patris mei. hēc testi moniūz phibent de me. Sed vos nō curistos videbat futuros p̄ditionis creditis: qd; nō estis ex ouibus me sed qd; p̄bō intrant. obsecuant p̄ceptis. **D**ues meę vocem meā audiūt. et imitatione et beatitudine et ego cognosco eas: et sequunt me qd; vos de p̄senti vita cogitatis et columnas qd; hec sūt pascua de qd; supra. facili dicitis vos gibitis ī eternū qd; nō estis de ouibus.

Et ego vitam eternam do eis. et et si ī p̄senti videant p̄ire fur et latro nihil p̄nt cōtra illos quos nouit dōcus dīcōs non p̄bunt ī eternū. et nō rapiet

spāte s̄q; cas quisq; de manu mea. **P**ater s̄gnēdo. i. cē unigenitū filiū coqualem cocternū. t̄ creaturis et angelis meus qd; dedit mihi mai. **O**mib; s̄ virtutem et gloriā būt̄ rei qd; nō rapit de manu cōs. patri attribuit. s̄ potestate qd; vna esti mihi et patri. vel de me qui sum manū p̄ris. ē. et nō potest rape de manu patris mei. Ego et pater vñ sumus.

Sustulerūt ergo lapides iudei ut s̄ nō verbis sed factis corū lapidarent eum. Rñdit eis ihesus Multa bona opa ostēdi vobis ex scūus gloriā qd; vbiq;. patre meo. Drot qd; eoꝝ opus me lapidatis? Respōderunt ei iudei s̄ nō p̄nt negare bona accipisse dei. De bono ope nō lapidam̄ te. s̄ nō p̄nt ferre qd; filio dei dicit sed de blasphemia. et qd; tu homo cum sis: facis te ipsum dēū. Respōdit eis ihesus. Nonne scriptū ē ī psalmo lege vestra: quia ego dixi dūj estis

Si illos dixit deos ad quos sum falso statis argui s̄d dei factus ē: et nō potest solui scri t. s̄gnēdo vt sancte cēt. dōit vt sancti genuit. p̄itura: quem pater t̄ sanctificauit et s̄. i. cī sentiat carnati cōstituit p̄ salutē mūsi misit in mundū vos dicitis quia blasphemas? qd; dīri filius dei sum s̄ que nō potest facere nisi filius s̄i solis verbis p̄dico ne credatis. **S**i nō facio opa patris mei: Inoli te credere mihi. Si autē facio. et si s̄ verbis et inoccē vite mihi nō vultis credere. opibus credite: vt cognoscatis et credatis. qd; in me ē pater et ego ī patre. Que s̄ nō credeō s̄t̄ vt occidat rebant ergo eū apprehēdere: et eriuit de manib; eoꝝ. Et abiit iterū mystice ad gentes. nonobat se esse impletio nē vmbre iam cessantis trans iordanē ī eū locū t̄ vbi erat iohēs baptizās primū: et mansit illic. Et multi venerūt ad eū. et dicebant: qd; iohēs quidem signū fecit nullum. Omnia autē quēcunq; dīxit iohannes de hoc: vera erant. et multi crediderūt in eum.

Si tu es ch̄rist̄ stus d. n. p. s̄. dō re nitatē desiderant ī p̄t̄ rānt calumnia. vt si di xerit se regem. oīra aī gustū facientē potesta ti tradat. Sed dñs sic t̄p̄t̄ responsū ut nec illis sit locus calūniæ. et fidelib; us p̄pter quos h̄c referunt. manifeste appareat. qd; ipse sit xp̄s: nō h̄o tantū vīli p̄t̄t̄t̄. ī filius dei. **E**t nō potest rā. Ideo nō p̄t̄ rā p̄t̄re: qd; ex hoc qd; suz et patre: maior: sum: ad p̄t̄gēndū. qd; illi ad ipu gnandum.

Ego et pater vñ nu s̄l. Dis verbis nō solūm iudei p̄solūt̄ qd; s̄t̄ionem. qd; vt tēptaret accesserūt: ī etiā futurop̄ hereticorū dānatā saniam.

Tulerunt ergo

Hoc iā non ferit qd; tera tulerūt. et vni ad lapides currūt. Sed qd; ibūs nō patiēnisi p̄vult: adhuc loquitur. **F**acis t. i. d. Intellēcerūt nō possedici ego et p̄a. v. s. nisi vobis qd; eq̄itas pris et filij. qd; arrius nō intellexit. Christū autē qd; vidit illos tardos: nō ferre spēdōz. dōz p̄t̄ratis: t̄p̄nt ī bis xp̄is: nē s̄. **Q**uia ego. In bus modis dīt̄ natūra. adoptōt̄. vt ego dīxi. d. e. falso. vt demo nes et ydola.

Sed illos dī. S̄i p̄ sermōne tēp̄ti cipādo sūt̄ boies qd; qd; ille qd; p̄ naturā ē si lī. qd; p̄t̄cipāt̄ nō ē dē. **O**peribus cre dite. Fidem adhucere openis. vt merito fīōi apli. cognoscēdo opa veniat ad fidē teatatis.

Quia ī me ē p̄. Pater ē ī filio. filiū ī p̄ie ut ḡlō ī eo cui qd; lis ē. vñ. t̄ p̄t̄ dīcē. ego t̄ p̄t̄ v. s. t̄ qd; vider me vider et patrē. et hoc ī cī p̄p̄t̄. **D**ūn̄ autē hōi p̄ p̄t̄cipāt̄ opa dīcē ī tēo p̄t̄nētē et deus ī eo vī ī vase.

Et multi venie. At̄ app̄hēdēt̄ opa nētē. nō qd; inq; ap̄p̄ bendere volebat dīcē dētē. vñ s̄q; ī m. c. i.

Erat autem quidam

languens Lazarus a Bethania:

de castello marie et marthae sororum eius
et ne erreremus cum multis sint huiusmodi ostendit
et notissima actione.

Maria autem erat qui vixit dominum unigenito et extensis pedes eius capillis suis. cuius frater Lazarus infirmus est. sufficit amanti nostri. quod non deserit quem amat ut se a dolore illius liberetur ab egredizione.

Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine ecce que amas infirmam. Audiens autem Iesus dixit eis.

Si quis nec ipsa mortis imminentia
ad mortem fuit. sed ad miraculum quo omnes credent in christum.

Infirmitas hec non est ad mortem sed quod non cum auxiliis nobis perfuit per gloria dei. ut glorificet filius dei infirmantem.

Et tristis consolator tristes erat per eum. Diligebat autem Iesus martham et sororem eius mariam et lazaram.

Ut ergo audiuit quia infirmabatur Iesus qui ve quatuor impleretur dem mactum in eodem loco duobus diebus.

Deinde post hec dicit discipuli quod discessit infirmitatis fuit quod redit peccatis est quod est circa iherusalem a regibus de iudea inde sicut a romolo romani.

Et sicut in iudea iterum. Et cuncti ei discipuli. Rabbi nunc querunt te iudei lapidare. et iterum va-

ter quasi non vos deus mihi consilium sed me secundum et in me die ambulate et non offendatis discillum illuc. Respondit Iesus. Nonne duodeci horae sunt diei. Si quis ambulet in nocte offendit: quod lux non

lauerit in nocte. offendit: quod lux non est in eo. hec ait. et post hec dicit eis.

Lazarus amicus tuus dormit. sed va-

do ut a somno excite eum. Dixerunt ergo discipuli eius. Domine si dormit

qui soleret esse somnum egrotantium salutis idicium. saluus erit. Dixerat autem Iesus de morte eius. Illi autem putaverunt quod de dormitione somni diceret. Tunc

qui obscurus dicerat dormire ergo Iesus dixit eis manifeste. La-

zarus mortuus est: et gaudeo propter ut me nihil latere.

Et in scio quod mortuus est vos ut credatis: quoniam noueram ibi.

Sed eam ad eum dixit ergo thomas

geminus qui didimus ad discipulos. Ecce verus amantium affectus

mus et nos ut moriamur cum eo. Cite vel cum eo vivere. vel cum eo mori

nit itaque ihesus et iuenit eum quattuor dies iam in monumento habente.

Erat autem bethania iuxta hierosolimam quasi stadii xv. Multi autem ex iudeis venerant ad martham et mariam

ut solarent eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit quod Iesus venit.

Activa vita primum occurrit per opera misericordie. quod contemplati quietem desiderat

occurrit illi: maria autem domi sedebat. Dicit ergo martha ad ihesum

Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc

scio quod quoniam poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihesus. Re-

sponde dicum non determinat quando. et non illa dicit ei.

Surget frater tuus. Dicit ei martha

de illa certa sum. de hac incerta

Scio quod resurget in resurrectione

quasi dicas quod resurget et uerum est. sed quoniam

tunc resurget: potest et modo quod ego dico.

in nouissimo die. Dicit ei ihesus.

VIDEO resurrectio quod vita

Ego sum resurrectio et uita. qui cre-

dit in me etiam si mortuus fuerit vi-

uet. et ois qui uiuit et credit in me.

Si ad tempus morias secundum carnem

sciens fidem quoniam confessionem

non morietur in eternum. Credis hoc?

Omnia bec credo quod

ait illi. utique domine. ego credidi quod tu

missus ad salutem mundi.

Et xps filius dei uini qui in hunc mun-

dum venisti. Et cum hec dixisset abiit

secundum et illecebrante

et vocauit mariam sororem sua silentio

dicens. Magister adeat et vocate

Illa ut audiuit surrexit cito. et ve-

nit ad eum. Non dum enim venerat

Ihesus in castellum: sed erat adhuc

in illo loco ubi occurravit ei martha

Judei igitur qui erant cum ea in domo

Et credatis:

Non quod inaperente credere. sed ut robustius crederet. Semper enim fides eorum miraculis quod gerat.

Et inuenit eum.

Dystice quoniam sunt dies mortis. Nascitur

homo in originali peccato ecce dies unus mortis postquam venit ad rationales annos naturalem legem quod dicit in corde quod tibi non vis: alij ne feceris transgreditur ecce secundus dies mortis.

Data est a deo etiam lex scripta prohibens ma-

la quod ipsa remittitur ecce dies tertius mortis.

Addit evangelium predicat rps: eterna vita ecce contra gehenna sed et hoc remittunt homines

ecce quartus dies mortis in qua putret homo: sed nec tales relinquit misericordia.

Erat autem he-

o bethania. in domus obedientie ubi s. suscitandus erat mortuus vicina est hierosolimis bene mysterio agnitus.

Quoniam quod resurget in resurrectione qui gentes iudicor. qui in fine seculi queret. qui ad hierosolimam. i. ad pacis visionem pueniet. Non tam nisi expletis xvi.

Stadii. i. post cognitorem veteris et noui testamenti spiritalem.

Sed et nunc scio

Hoc scio quod potes sustinere si vis quod tuo re-

linquo arbitrio non autem plumo nego rego ut suscites: quem ne-

scio an sit utilis fieri resurrectio.

Etiam si mortuus.

Tres mortuos suscitauit ihesus. unum in domo. i. in corde. unum in porta. i. in ore. tertium in monumento. i. inope-

ut pernotudine peccandi.

Vener. Ut uiuite abraham ysaac et iacob quoniam deus dicit sicut uiuox. credens etiam

mortuus uiuit. sicut non

credens etiam uiuens: mortuus est.

Silentio. Quia

si audirent inde eam vocata fuisse a ihesu:

Et vocat te. Causa breuitatis in verbis marthae ostendit non prius di-

cum. i. quod dominus martham vocauerit.

Secuti sunt eis. d. Hec ideo euangeli sta narrare curauit ut videam⁹ q̄ occasio fecerit ut plures baberet testes resurrectio qua triduani.

In fremuit spū Prota potestate ipse tremuit et turbavit se quē alius turbare nō potuit sicut omnia hu insmodi suscepit quia voluit. Significat autē quantū homo turbari debeat p̄ressus tāta mole peccati. Quādo autē peccator cōputans q̄ bona dei acceptit q̄ mala reddidit freat in spū et turbatur; christus tremuit in eo et turbat q̄ fidet de christo; christus ē in corde Tremit vero fides ī homine dū de peccatis in crepat se.

Tibi posuisti. Qui ables lauit mortuū; scit et vbi sit sepultus sed sic dicens se q̄ si nescire potius hominem significat. unde dicit non noui vos. et vbi es adam.

Ihesus ergo. Difficultatem ostedit vīnificationis talis peccatoris.

Erat autē spe. Lazarus mortuus sanguis ē in deo in christo nō credentum et lapide. i. onere legis oppressorum. Sorores perrogates fideles sūt in populo iudiciorum. Dux. Unusquisq; peccator mole peccatorum p̄fusus et sua lege granatus et cōsuetudine sua mala iam fetes alios exēplo suo male apte corrūpit. Sōrōres cogitationes aliquas q̄ q̄cōgitantis semale fecisse volent.

Domine iam fe. Tinebat remoto lapide poti⁹ fatorē extorti q̄ frēm resuscitari. Sed propter populū. Iis verbis se gloriā patris ḡrere sicut in alijs operibus ostendit. Nam q̄ secū dum hominem minor erat patre. ab eo petit suscitationē lazari. et ideo se exauditi dicit et hoc ppter cōstātes. vt sic crederet dei filium.

Voce magna clā. Tremuit lacrimauit. clamauit. q̄ difficile surgit. quē moles male p̄fetudinis h̄mit. Et tamen post magnā vocem surgit. i. p

et cōsolabant eam. cū vidissent mariam q̄ cito surrexit et exiit. secuti sunt eam dicētes: Quia vadit ad monumentū ut ploret ibi. Maria ergo cuz venisset ubi erat ihūs: videns eū cecidit ad pedes ei⁹. et dicit q̄ te p̄iente nulla infirmitas aula fuit apparexit ei: Dñe si fuisses hic: n̄ eēt mori: apud quas vita nouerat hospitari. tuus frater me⁹. Ihūs ergo ut videt eam plorantē. et iudeos q̄ venient cū ea plorantē: infremuit spū et turbavit semetipsuz et dixit. Ubi posuisti eū? Dicūt ei. Dñe veni et misericordia p̄lacet ergo se p̄ctoz s̄ humanitatem vide. Et lacrimat⁹ est ihesus. Dicit vñ s̄r nō veni vocare iustos. sed peccatores. rūt ergo iudei. Ecce quoniam amabat eū. Quidā autē ex ipsis dixerūt s̄ potuit. s̄noluit. q̄ plus ē suscitare mortuū s̄ nemorēt facere. s̄nividit hoc qd̄ cōfitebā. Non poterat hic q̄ apuit oculos certū nō credebāt cīnati facere ut hic nō moreretur: tremat. et in tesi vis reuiscere. Ihesus ergo rursum tremēt in te metipso venit ad monumentū. Erat mortuus sub lapide. revs sub lege: quia rei sub lege boni cū lege. aut̄ spelunca: et lapis suppositus tonus legis remouēt. p̄dicate gratiam. erat ei. Ait ihūs: Tollite lapidem. Dicit ei martha: soror ei⁹ q̄ mortu⁹ fuerat. Dñe iaz fetet. quātriduan⁹ ē em. Dicit ei ihūs. Nonne dixi tē q̄ faciatē quātriduan⁹ suscitāt. om̄es enī p̄cauerunt et egent gloria dei: quoniam si credideris t̄ videbis gloriam dei. Tulerūt ergo lapides. Ihesus autē eleuatis sursuz oculis dixit. Pater gr̄as ago tibi qm̄ audiisti me. Ego autē sciebā q̄ sp̄ me audis. sed ppter populū q̄ circum stat dixi: vt credat q̄ tu me misisti hēc cū dixisset voce magna clamāt̄ sicut potentia ē q̄ surgit: ita q̄ adhuc ligatus uit. Lazare veni foras. Et statim p̄diūt. foras p̄cessit. vinculis p̄ctoz p̄diūt q̄ mortuū fuerat: ligat⁹ p̄des et man⁹ institis. et facies illius velamen sup cor. sudario erat ligata. Dixit eis ihūs s̄nō om̄nes. Soluite eū et sinite abire. Multi

ergo ex iudeis q̄ venerat ad mariā et martham. et viderat q̄ fecit ihūs.

crediderūt in eum. Quidā autē ex qui venerant vel ex his qui crediderat ipsis abierūt ad phariseos. et dixerunt eis q̄ fecit ihūs.

Collegerunt s̄ aduersus ihūm ergo p̄tifices et pharisei cōcilium

et dicebāt. Quid facim⁹: q̄ bic hō multa signa facit: Si dimittim⁹ cū

sic: omnes credēt in eū. Et venient romani. et tollēt nostrū locū et genitū inuestigās vel sagas vel venēs ore iterpatur

tez. vñus autē ex ipsis caiphas nomine cū esset p̄tifer anni illi⁹ dixit

eis. Vlos nescitis quicq; nec cogitatis: q̄ expedit nobis vt vñ moriaſ p̄ populo. et nō tota gens peat

Hoc a semetipso nō dixit. sed cum esset p̄tifer anni illi⁹ prophetauit

q̄ ihūs moriturus erat pro gente

Et nō tū pro gente: s̄ vt filios dei q̄ erant dispsi cōgregaret in vnum

non quin et prius. sed modo diffinit. Ab illo ergo die cogitauerūt vt in

terficeret eum. Ihesus ergo iam si nō q̄ hoc non posset sed docet iusos cedere furor p̄frequentium.

in palam ambulabat apud iudeos s̄ significat transitū ad gētē in effrē q̄ interptatur crucificatio. i. eccl̄ia.

sed abiit ī regionē iuxta desertū. in cīnitate q̄ dī effrem: et ibi morabat cū discipulis suis. Proximū autē erat pasca iudeoꝝ. et ascēderūt mlt̄ ti hierosolimā de regione an̄ pasca

sicut p̄ceperat deus vñus conuenire ad pasca. vt illius diei sanctificarentur celebrationē

vt sanctificaret seipsoſ. Querebāt tobili sui sanctifitacionis. in ipso loco oratōis tractat de nece agni.

ergo ihesuſ: et colloquebanſ adiun

uicem in tēplo stātes. Quid putas

q̄ nō venit ad diē festū? Dederant autē p̄tifices et pharisei man-

datū: vt si q̄s cognoverit vbi sit.

ad occidēdū indicet vt apprehenderet eum.

nondum crediderant.

Proximū autē. Imminētē pasca figurali in quo iā ver⁹ agnus imo-
lad⁹ ē. pliliū erat uer iudeos de eo occidēdō. et ipse appiquat passiōis loco

Johannes

Ihesus eos coepit dicere. vtne quan-
tus agnus ad victimam. vt verum pascha
babcamus.

Jesus ergo an-
te sex dies pasce venit in bethanię
vbi lazarus fuerat mortuus quē su-
scitauit hiesus. **F**ecerunt autem ei cena
in sutorio lazari ut nō fantasina. sed vera
eius resurrectio probeatur. comedit loquitur. sc.
ibi. **T**at martha misstrabat. lazarus
vero unus erat ex discubētib⁹ cu⁹
salteria sutorio lazari
eo. **M**aria ergo accepit librā vngē-
ti nardipistici preciosi. et vnxit pe-
des hiesu. et extersit capillis suis
pedes eius. et dom⁹ ipleta est ex odo-
ri iste moris bono odore d quo alij
vnuunt
re vnguenti. **D**ixit ergo unus ex di-
scipulis eius iudas scariothis qui
erat eum traditus. **Q**uare hoc vi-
gentū non veniūt trecētis denarijs
ne cum cura pauperum putaremus dixisse.
determinat euāgelista cur dicerat
et datum ē egenis. **D**ixit autem hoc:
non quia de egenis pertinebat ad
eum: sed quia fur erat et loculos
in loculos ministerio. sed tollebat fur
to. et exportabat.
habens ea quae mittebant portava-
bat. **D**ixit ergo hiesus. **S**inite illā
vt si non reimplas in deuotōne post mea
mortem
vt in diē sepulture meę seruet illud
Paupes cūm semper habetis vobis
cum: me autem nō semper habebitis.
Cognouit ergo turba multa ex iudeis
quia illic est: et venerunt non
propter hiesum imm̄: sed vt lazarus
videret quē suscitauit a mortuis.
quia propter lazaru veniebant.
Logitauerunt autem principes sacer-
dotum vt et lazaru iterficerent: qā
multi propter illum abibāt ex iudeis
et credebant in hiesum. **I**n crastinum
autem turba multa que vene-

rat ad diez festū. cum au dissent q
venit hiesus hierosolimā accepēt
per ramos mortificatō carnis. vel exempla
precedentū p̄m
ramos palmaꝝ. t processerūt ob
ſicroni. quasi osy
anna. i. salua obsecro
uiam ei. t clamabant. Osanna be
t spatis. Etia posserit dicere in suo. quia ipse
dñs.
neditus qui veit i noīe t domini
t ſr cuiter dicit quod ali latius quo factū sit
narrant. t ſ populū indeorū.
rex isrl. t Et iuenit ihūs ſasellum t
ſ cōfessionē fidci t ſ i zacbaria t ſ huic
facto adhibetur prop̄beticum testimonium.
ſedit ſup eum. t Scriptū ē. t Noli
timere filia syon. Ecce rex tuus ve
nit tibi ſedens ſuper pulluz asine.
ſ fieri ſcdm. pp̄betiam q̄ in pullo
ſcederit.
Nec nō cognouerūt diſcipuli eius
ſ resurrecōne
primū: ſed quando glorificatus ē
ſ recolentes q̄ viderant
hiesus : tūc recordati ſunt q̄a hec
t ſ non alia q̄ ſcripta erant de eo.
erant ſcripta de eo. t hec fecerunt
ſimplices mirabile factū efferebāt. ſi o
pharisei turbide loquuntur
ei. Testimoniuū ergo phibebat tur
ba q̄ erat cum eo qñ lazaru voca
uit de monumento: t ſuscitauit eū
a mortuis. propterea q̄ obuiā ve
nit ei turba: q̄ audierūt eum fecis
ſ iuda turbati
ſe hoc signū. Dbarisei ergo dire
runt ad ſemetipſos. Clidetis q̄a
ſ pp̄betat nesciētes
nihil proficimus. Ecce totus mū
dus post eū abijt. Erant aut̄ qdam
ſ proſdit. gentiles ex his q̄ ascēderāt ut ado
rarent in die festo. Ni ergo accesser
ūt ad philippum q̄ erat a bethſai
da galileę: t rogabāt eum dicētes:
Dñe volumus hiesum videre. Cle
nit philippus t dicit andree. An
dreas rursum t philippus dixerūt
hiesu. Hiesus autē respondit eis.
dicens. Cenit hora ut clarificetur
ſ ſed p̄i sum moriturus.
filius hoīs. Amē amen dico vobis

Benedictus q̄ uenit ī no-
concurrentes. **D**icit ita
ē clarificatō de istis vo-
turā plenitudinē cō-

Nisi quis glorificatus
Sed hanc altitudinem
glorificatois precedit
humilitas passionis.
Vnus. Amen dico
vobis. Vnde dicit
granum mortificandum et
multiplicandum. ad quam
passione iam exhortatus
subdit. Qui amat a
suam regem.

Nisi g. fru. Angl.
Ipsa frumenta quo
veneredebat fidelis anima.
Granum dico quod spiritualis
seges deus surgere. Cum
sint multa grana semi
num nulli se compat
nisi frumento. non mos
cepit ecce deus solo gen
no confici corpus domini.
Qui a. Angl. Qui
amat in hac vita. per
dit in futuro quod ma
gis congruit. Unus sub
dit. Qui odit animam in
hoc mundo. Non amat
sed odit animam in hoc
mundo: qui diligendo
deum: potius quam in eis
peccet eligit occidi.

Si quis mi
Precium operis quo
illi ministratur: esse eis
illo sine quo nullus
bene est. et cum quo nul
quam male est. unus et ap
tus subdit. Si quis mi
bi ministrauerit.

Nunc anima. Pre
dicta pallio et ad eas
supposita exhortatione:
quasi data voce forti
tudinis sue: subdit as
fectum infirmitatis mei:
quem vere suscepit. sed
ex voluntate pro nob
ne te hac infirmitate
desperemus. in qua ec
cet docet quid dicere de
beamus. et quo consu
gere. quasi. Et turba
tur anima mea: quid
dicam: quo fugiam.
quem inuocem. in quem
spere: in patrem qui sal
uat cui voluntatem me
am propone. quod propte
rea ut hec patiar veni
in hanc horam. unus et
clarificatio mihi sic sit
et in membris meis.

Dater cl. Salua
tione quero: sed passi
ones non recuso: prop
ter quam passionem clarifica me. quod est gloria tui nos.

Non propter. Ostendit hanc vocem non sibi indicasse quod scribat; sed
eis quibus indicari optebat.

Nunc undi. Discretionis. s. quod est ante ultimum damnationis. quod nunc
per passionem ure dyaboli destruto multi liberabuntur. Unde expon
do subiungit. Datio turborum et proborum. p. b. m.

Escientia. A redemptis expelletur: predicatione apostolis plene expellit,
quolum a paucis. et si extra sepietur: non sedet intus,

Nisi granum frumenti cadens in
terra mortuus fuerit ipsum solu ma
net. Si autem mortuus fuerit multus
in fide populorum. excedit amore.

Fructum affert. Qui amat animas
morietur cum christo temporalis vitam
suam perdet eam. Et quod odit animam su
am in hoc mundo: in vita eterna cu

Sicut et. s. qui querit non quia sua sunt. sed quia
ibidem Christi: quoniam bona sunt in temporalibus suis et spiritualibus
propter deum faciens stoliditatem ea. Si quis mihi ministrat:
me sequatur. Et ubi sum ego: illic
et minister meus erit. Si quis mi

Sicut et ibidem sit adoptatus ubi est unicus
bi ministraverit: honorificabit eum
sicut bonificabit me anima
pater meus. Nunc anima mea
quod est ex voluntate. s. quasi scis quid
turbata est. et quid dicam: Pater
saluifica me ex hac hora. Sicut prop
terea veni in hanc horam. Pater
suscitabo.

Clarifica nomen tuum. Venit ergo
sicut mundus est
vel in oibus mirabilibus quod bucoliq*s* egit in boi
et in resurrectione lazari.

Vox de celo dicens. Clarificaui. et
sicut resurrectio et ascensione.

Iterum clarificabo. Turba autem
que stabant et audierat. dicebat. to
nitrum factum est. Alii dicebant. An
gelus ei locutus est. Respondit hie
sus. et dicit: Non propter me vox
hec venit. sed propter vos. Nunc
sicut discretio.

Sicut nunc patitur
turborum et per ecclesias
iudicium est mundi. Nunc pri
mus dyabolus qui dominatur in malis mundo decipit
ceps huius mundi ejicitur foras

Safirmative sicut in cruce.
Et ego si exaltatus fuero a terra:
omnia traham ad me ipsum. Hoc
autem dicebat significans quam mor
te esset moriturus. Respedit ei tur
ba. Nos audiuvimus ex lege: quia
christus manet in eternus. Et quoniam

Tu dicis. exportet filiu hois exalte
ri. Et quis est iste filius hominis?

Sicut cum intelligitis quod Christus manet in eternum. be
atis Iacobus omnia. non dicit omnes. vi de vni
versitate hominum accipe
res: sed oia recte integritate
creature. i. animas.

Quod et corpus intel
ligimus: quod vivimus:
et nec capillus pereat.

Eccl. vt de solis homi
nibus dicitur: oia non
destinata de quibus
nihil perit. v. oia gene
ra hominum: oia v. quibus
dyabolus ejicitur.

Et quoniam tu dicitur.
h. e. Quoniam in cruce mo
rietur. Hoc enim cum di
xisse putabat: quod face
re cogitabat. Filius ho
minis: quod in memoriter
tenebant quod sepe dire
rat se filii hois: non quod
dixisset. si exaltata fuerit
filius hois. Quis est
iste filius hois? Si enim
christus est: manus iter
num. Si manet eternum
quoniam exaltabit a terra,
et morietur in cruce.

Ambulate. Id
est totum intelligere: et mori
turum Christum ut redundat:
victor in eternum in glo
bo perducatur. Vnde Christus
vobis babili. ne te
nebie ignorantis et mor
tis perpetue vos copie
bendat.

Nescit quo v.
Qui non credit mortem
Christi nescit quod vadit: sed
offredit petram scandali
quod est Christus: iudicis pectoris
necesse est: et irritabiles
mortuus.

Dum lu. b. Id est
dum aliquis vel intelligit
et mortalitate Christi. et
dicit in veritate addendo
et beatitudine: ut renascatur
in veritate.

Abeis. Non ab
his qui credere ceteri
sed ab his qui iudebant
et abscondit se nostre
infirmitati consuluntur
sive perit derogantur.

Excecauit oculos eorum. et induravit
cor eorum. ut non videant oculis. et non
sunt vel aliqui ut sic confundantur et sancte
intelligant corde. et perturbantur. et
sancte eos. Hoc dicit Isaia quando
non sicut est: sed aliqua specie. ut solet fieri in
victore in os et aliorum Christi
vidit gloriam eius et locutus est de eo.

Clerum et amorem multi ex principi
bus crediderunt in eum: sed propter
sunt ergo hoc credere fuit eis quasi non credere.

Phariseos non perturbantur: ut de
synagoga non ejercentur. Dilere
sunt eos credentes imbuti
in mundanis.

Excecauit oculos hominum magis quam
deos et predixit: non credituros et peccaturos: non tamen coegerit ad hoc: sed ut sit sicut pre
scit et predixit.

Non potest. Non potest hois mutari in melius: sed quandiu tales
non possunt credere.

Excecauit. Quia predixit Isaia in spiritu prophetice oia excecato in deum:
non poterat credere non quod necessitate non possent: et ita nulla culpa esset eis: sed quod
nolebant: quam voluntate eorum prescrivit te et predixit. Sicut alia cum reddit
rei. s. excecato dei: s. etiam haec excecationem meruit voluntas eorum tumida: quod s

volentes constitutere
iusticiam tuam non
sunt subiecti: quod dicit
non posse credere. Ita
est cuius voluntatis hu-
mana: sicut quod de te
non posse negare: laus
est voluntatis diuinae.

Gloriam d. 36
crucis fronte credentia
vbi est sedes verecum-
digigitur: ut de noie
christi nullus erubescat
et magis gloriam dei
quod bonum querat.

Nielius. Alijs
non credentibus: alijs
vero credentibus: vel
palam cum palmis et
laudibus. **V**el in occi-
to iam appinquante
sua passione: clamat
biulus qui latebat quod
dui passio non erat co-
pendia.

Qui credit in me
Quia homo appare-
bat: et deus in homine
latebat: ne putaret eum
boitantum esse quod
videbant: vultus cre-
di talem et tamen qualis
et quantus pater est.
Et hoc est: non credit
in me: id est: in hoc quod
videt: sed in eum quod me
misit: quem necesse est
credi patrem: et si pat-
er est: habet filium. **Q**ui
ego credit in patrem
credit in filium: equa-
lem ei: et hic talis vere
credit: non qui credit
me hominem filium dei
per gratiam: non per na-
turam. Et ideo ne quis
intelligeret patrem tam
quam multorum filiorum:
patrem per gratiam: non
unica verbi equal-
tibi: subdit. **E**t qui vi-
det me: videt et cum
qui me misit. **E**sco a
deo nol distat inter me
et eum: ut qui videt me
videat eum. **H**ec visio non carnalis: sed intellectualis est mundo corde.

Qui videt me. Non ait: non videt me: sed eum qui me misit: sicut vir-
titus qui credit in me: non credit in me: sed in eum qui misit me: quia illud dicitur: ne sic videt: erubescat: et credere tam boi filius. **B**ut dixit ut credere est egypti. **N**ec tam boi dicit alii missi: et apostoli: quod tam seruus. **P**otest autem dicere alia si-
lio communia: ut qui audit vel recipit me: audit eum et recipit qui me
misit: quia dominus honoratur in seruio: et pater in filio.
Ego lux. De alio non dicitur: lux venit in mundum: nisi de eo quod illu-
minat: etenim ut illuminati sunt lux: quod vita eorum incepit boibus.
Sermo quem. Manifeste dicit se indicaturum in nouissimo die: quis
ipse est heros patris qui se ipsum locutus est: se ipsum annunciat.
Mandatum. Non sededit pater filio mandatum per angelum vel aliam
creaturem. **N**ec mandatum quod aliquis nesciret: sed dum verbum et sapien-
tiam in qua sunt omnia mandata: genuit: dedit: sicut filio quod est vita: eo dedit
vitam quod genuit vitam: quia gignendo vitam: dedit eam vitam quod sine vitio fuit.
Ecclio. **L**a dicat mandatum esse vitam eternam. **T**ipse sit vita eterna: aper-
te dicit se mandatum dei.
Quae ergo. Intelligentibus metibus ut
est nata veritas ex patre: sic loquitur veritas intus sine sono: sicut di-

que est in cruce.
Gloriam dei. **H**iesus autem clamanit
quod semini in fine comunicat: **S**ed omnes
videt exterius: **S**ed qui credit in me: non credit
me solum sed etiam in patrem.

Et dixit. **Q**ui credit in me: non cre-
dit in me: sed in eum qui misit me. **E**t
qui videt me: videt eum qui misit
me. **E**go lux in mundum veni: ut
non in alia lumina.

inquisitus est: si non fide postea vera visione illu-
stretur.

Omnis qui credit in me: in tenebris
est. **E**t si quis audierit ver-
ba mea et non custodierit: ego non in-
sum. **S**ed cur non sum? **S**ed quia primus ad
uentus non iudicari misericordie est.
Dico eum. **N**on enim veni ut iudicem
mundum: sed ut saluiscem mitem:
non credo ut me esse deum.

Qui spernit me et non accipit verba
mea: habet qui iudicet eum. **S**er-
mo quem locutus sum: ille iudicabit
eum in nouissimo die. **Q**uia ego
non loquitor ex te: quod non est ex te:
ex meipso non sum locutus: sed quod
ad hoc ut loquerer.
Misit me pater: ipse mihi mandatus
dedit quid dicam: et quid loquar.
Et scio: quia mandatum eius vita eter-
na est. **Q**uod ergo ego loquo: sicut
sicut verat me veritatem genuit: sic veritas
me veritatem anuncio
dixit mihi pater: sic loquo.

Ca. XIII:

figuralem

Hoc diem fe-
stum pasche sciens hie-

Et si dicitur: dies pasche quo transiret per crucem: ecce veritas illius figure. **S**ed quo transire populus
de egypto.

Sus quia venit hora eius ut tran-

seat ex hoc mundo ad patrem cum

Sed pro eis factus homo
dilexit suos qui erant in mun-

do eius moriens. **S**ed eius dilectione ipsi transi-
serunt in mundo.

Isparta nondum transacta: quod postea recubuit
et buccellam iudee debuit

Et cena facta cum dyabolus iam misisset in
iudee. **S**ed hoc consentientis inquisitas est

Non credes esse deum

Cor ut traderet eum iudas simo-

Sed in usum mala in effectum

Quo: vtitur ut vult: et in malo bonum facit

Nis scariothis. **S**ciens quia oia

Sciens non cum descrevit

Dedit ei pater in manus: et quia a

Tu non nos relinquis. significat quod de
celestibus descendit: et quod seipsum etiam inuitat: et

Formam serui induit.

Deo exiuit et ad iudeum vadit. **S**ur-

Git a cena et deponit vestimenta sua:

Tarnem mundam et humilitate

Et cum accepisset lintheum precepi-
xit se. **D**einde misit aquaz in peluum

Svestigia euangelistarum firmat et purgat

Etcepit lauare pedes discipulorum:

Sed quod tota eius passio nostra est purgatio.

Corporis

Et extergere lintheo quo erat pres-

Non post alios: sed prius ad principes

Apóstolorum: ideo expauescit quod

Deus lauet pedes homini

Cinctus. **C**lenit ergo ad symonem pe-

Deu*s* seruo

Tru*s*. et dicit ei petrus. **D**ñe tu mihi

Lauas pedes. **R**espondit hiesus. et

Dixit ei. **Q**uod ego facio tu nescis

Modo: scies autem postea. **D**icit ei i-

Petrus. **N**on lauabis mihi pedes in-

Non numeris terrenis de periculo salutis

Eternum. respondit ei hiesus. **T**u

Sed dicit pro solis pedibus

Non lauero te: non habebis partes

Pascha eius agnus tuus. **N**ec erubescunt dicere alios euāgelistas mentitos quod dicunt dominum p̄niter: cum alijs carnes agni comedisse. **H**unc iohannem vero illos correxisse dicunt. **S**ed errat: quod cū oēs eōdē spū locutos fuisse constat: si in uno mentiretur: alijs eis non crederebunt.

Utrum trāsi. Interpretatur nobis euāgelista nōmē pasche. i. transitus et significatoꝝ: quis sicut illi in egypto. sic christus de mundo. **S**ic et nos sanguine agni insigniti. de virtutis ad virtutes. de mundo ad celum.

In fine dicitur. In fine i. in christū quod ē finis plūmās i. ut ei dicitur transi-
tus quo ipse transit. **V**el in fine i. in morte: nō quod morte terminus eius dicitur. **S**ed in dū et h̄yba sequētia p̄ducunt i. noluerunt intrare in pretorium. s. plati domum. ne p̄taminarentur: ut comedere rent pascha intelligētes

Pascha eius agnus tuus. **N**ec erubescunt dicere alios euāgelistas mentitos quod dicunt dominum p̄niter: cum alijs carnes agni comedisse. **H**unc iohannem vero illos correxisse dicunt. **S**ed errat: quod cū oēs eōdē spū locutos fuisse constat: si in uno mentiretur: alijs eis non crederebunt.

Utrum trāsi. Interpretatur nobis euāgelista nōmē pasche. i. transitus et significatoꝝ: quis sicut illi in egypto. sic christus de mundo. **S**ic et nos sanguine agni insigniti. de virtutis ad virtutes. de mundo ad celum.

In fine dicitur. In fine i. in christū quod ē finis plūmās i. ut ei dicitur transi-
tus quo ipse transit. **V**el in fine i. in morte: nō quod morte terminus eius dicitur. **S**ed in dū et h̄yba sequētia p̄ducunt i. noluerunt intrare in pretorium. s. plati domum. ne p̄taminarentur: ut comedere rent pascha intelligētes

Pascha eius agnus tuus. **N**ec erubescunt dicere alios euāgelistas mentitos quod dicunt dominum p̄niter: cum alijs carnes agni comedisse. **H**unc iohannem vero illos correxisse dicunt. **S**ed errat: quod cū oēs eōdē spū locutos fuisse constat: si in uno mentiretur: alijs eis non crederebunt.

Et cena facta cum dyabolus iam misisset in iudee. **S**ed hoc consentientis inquisitas est

Non credes esse deum

Cor ut traderet eum iudas simo-

Sed in usum mala in effectum

Quo: vtitur ut vult: et in malo bonum facit

Nis scariothis. **S**ciens quia oia

Sciens non cum descrevit

Dedit ei p̄t̄: ut crederet

Boīes quod nōdū possunt

Intelligere: ex ore car-
nis verba sonnerunt;

Aplata et litteris signa-
ta: nos ad ipsam veri-
tatem aliquatenus eri-
gunt.

Ante diēse. **D**iem festum dicit quin
decimū diez. s. diē pas-
sionis: quod post imola-
tōne agni que tunc fie-
bat in die iouis: facie-
bat inde magnum se-
stum. qd b̄ pascha vo-
catur.

Pascha apō grē-
cos equinoctiū est. **D**ici-
turent et a pascham. id
ē. a passione et a tran-
situ. qd hebrei phase-
diant. **D**ies aut. xij post
equinoctiū verna-
le i. quo immolabatur
agnus ad vesperam:
apprie pascha a transi-
tu dicebatur. **D**ies ve-
ro solennitatis sequen-
tes: quorū primus et vlti-
mus maior cultu ha-
bebantur: dies azimo-
rū. ppie vocabantur.

Vocatur tū et dies im-
molatiōis azima. et qn-
tadēcima pascha. **In**
bac significatē dicit
iobannes. **A**ndē p.
vocādo diē solēnē pa-
scha. **G**reci vero diē
qua immolatur agnus:
dicunt solum vocari
pascha. et illa die di-
cant christum cruci-
xum fuisse ad meridiē
et dicunt enim anticipas-
se vñ diē an. ut cū
discipulis agnū come-
teret. et hoc p̄firman-
dū et h̄yba sequētia p̄-
ducunt i. noluerunt in-
trare in pretorium. s. pi-
lati domum. ne p̄tami-
narentur: ut comede-
rent pascha intelligētes

Depositus est. **P**roptermodum altitudinem: suppositurus eius humilitatem. ut perfecte commendetur humilitas homini: cum tam altus sit se humiliatur: ut et pedes traditoris lauaretur.

Deinde mihi. Sanguine in terram fudit: ut vestigia credentium mandarentur: que terrenis peccatis erat sordida.

Dicit ei p. **P**roptermodum altitudine promissi ministerij non potest sustinere: re deum ad pedes humiliari: paucore perterritus.

Respodit. Qui non lauantur per baptismum et confessionem personae: noster non habet pretium cum hiesu.

Dicit ei sy. p. Errare petri hic nobis profuit. Errauit enim ne nos erraremus. Errauit: cum se totum laudandum deo obtulit: quem deus corerit: omnes lemel baptizatum non es se baptisandum.

Qui lotus. Ex his verbis intelligimus baptizatos apostolos: et si non legimus rbi vel quando.

Qui lotus est. Baptismo: totus est mundus. Sed quod iterum puluere terrenum habitat inquinatur: iterum opus est pedes lauare: quos lauat dominus interpellans pro nobis: et nos ipsi orando. Ille etiam qui in orio studet veritati: dum in aliis pulsanti spiritu aperire possit: pedes inquinat: quia veritas humiliatur auditur: sed sine periculo non potest predicari: sed hos pedes dominus discipulis lauatur.

Et recu. Sicut prius exemplo: sic etiam nunc verbo instruit eos magister veritatis. Et quod dicit magna veritas non est arrogancia: sed veritas quae prodest ad ditoribus: sicut faciebat paulus.

Gregorius. Incauti sunt builes qui se mendacio illagant: dum arroganti vitant: quia contra veritatem se erigunt quam relinquunt. Qui enim necessitate cogente vera de se et bona loquitur: tantum magis humiliati iungitur quanto veritati sociantur.

Non de oibus. Non omnem facietis hoc unde beati sitis: sed qui manducant in propria: non ut proficiat sed ut lateat: levabit contra me calcaneum suum: et me calcabit: ut impleat scriptura quae hoc predixit: non quod cogat: sed quia quod futurum erat non tacuit.

Ego scio quod. Ad hoc ut sequaces mei sint beati. Elegit autem iudas non ad hoc: sed ad illud quod te eo factum est: ad salutem aliorum. Unde alibi. Elegit vos duodecim: sed unde dyabolus est.

Ammodo dico. Quasi hucus tolerari et tacui: sed iam noto prodito

mecum. **D**icit ei symo petrus. Domini servitus bacchanalione: totum se offert ablucendus est: amore et timore affectus opera non tam pedes meos: sed et manus et caput.

Dicit ei hiesus. Qui lotus est: non indiget nisi ut pedes: et spater pedes: quibus tangit terram: lauet: sed est mundus tuus. **E**t vos et quare hoc dixit: exponit euangelista.

Mundi estis: sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset qui tradieret eum. **P**ropterea dixit: non estis mundi: ipsa purgatio per sanguinem di omnes. **P**ostquam ergo lauit pedes surgens immortalis factus est

eorum accepit vestimenta sua. **E**t cum sicut ad dexteram patris sedens: et per spem misericordiam in linguis docet: et immunit ad scientiam quod prius nesciebat. **R**ecubuerit: iterum dixit eis. **S**citis quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister et domine: et bene sicut quia vero erit sicut dimisisti dicitur: sum eternus. **D**i ergo ego lapicata veritas: sicut deus sicut veritas ui pedes vestros dominus et magister alter alteri peccata dimittit et pro iniurie orare.

Tvos debetis alter alterius lauare pedes. **E**xemplum enim dedi vobis: ut quemadmodum ego feci vobis: sicut ego patior et vos patiam: sicut me humiliavi ita vos humiliavim: et manu vel cordite: ita et vos faciat. **A**men. amem dico vobis: non est seruus maior domino suo. neque apostolus est maior eo quod feci et doceo. **M**isit illum. **S**i hoc scitis: beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegi: sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat meum panem: levabit coram

rem antequam fiat quod in ore faciendum est: ut cuius factum fuerit credatis quia ego sum ille de qua scriptura illa predixit.

Amen amen. Postquam ex exemplo suo eos docuit humiliacionem et calcanei passione: supponit quo proletetur eos honore quod ipse et prius in eis recipiet.

Oni accipit. In istis verbis non virtus naturae missi et mittentes sed in misericordia mittentes autoritas premedatur. **Q**uisquis ergo sic missum accipiat ut in eo mittente attendat: ut in petro christi scilicet in seruo domini christi patre: scilicet in virginato genitorum.

Cum hec dixisset. **M**ulta infirmitas in eo vere turbata est: non sua prava: sicut et per passa. **V**oluntarie autem accepit turbato: ne desperet seruus turbatus necessitate. **Q**uia autem turbatur spiritus: significat turbando spiritus et caritate: cum virges caritatem et zizania a trinco ante messem cogitare separe. **T**urbatus est. **D**icitur vobis ex vobis trahitur: ne turbas non carne spiritu. **N**on tunc spiritu subito: non erit et repetita malitia: cum turbaverit: sed quam fuerat enim ut non lateret expulsus: et ille iam erat exiturus et iudicatos ad nocturnus. **T**urbanus autem eius inimicus passus et proximi periculi perdit: sicut supra dicitur. **N**unc anima mea turbata est: appinquata passione.

In sinu. Ideo quod dicit supra pectus significat secretum: de quo alio dicitur: ut rerum gestarum scriptorum non sui predicatorum diceret. **E**rat ergo recumbens unus in pectus significat secretum: ex discipulis eius in sinu hiesu quem non plus oibus: sed familiariter ut per pacem de vita certe non per passionem diligebat hiesu. **I**nvenit ergo huic non loquendo sed immundo de motu corporis: post sono vocis ut querat symon petrus: et dixit ei. **Q**uis est de quo dicit. Itaque cum recubuerit hic est ille sinus: secreti sapientiae. **S**et ille supra pectus hiesu dicit ei.

Dñe quis est hic? **R**espondit hiesu: **I**lle est cui ego intuitus panem porrexero. **E**t cuius intuitus panem: de dicit inde symonis scariothis. **E**t pater quod bona male est: yesus et beatus in bucella introiuit in eum satanas. sumptuoso peccatum aurit. **S**ed plenus posside. **E**t dixit ei hiesus. **Q**uod facis fac ret in quem intrauerat ut deciperet. **C**itius. **N**oc autem nemo sciavit discubentium ad quid dixerit ei. **Q**uidam enim putabat: quod loculos habebat

Dedit inde. **N**on ut quidam putant nunc iudas corpore habuit accepit. **S**ciendum est quod iam omnibus dominus distribuerat sacramentum corporis et sanguinis inter quos et iudas fuit. **T**ende per bucellam intuitam: exprimitur ipse traditor. **Z**

Quod facis. **N**on precepit: sed predicit inde malum: nobis bonum: quia hoc vult cito fieri: non tam festinando in illius personam quod in salutem fidelium.

Quia loculos habet. In quibus oblata seruabantur suorum necessitibus et aliis indigentibus. **I**n quo datur forma ecclesie seruandi necessaria: quae inbetur non cogitare de crastino: ne pro terrenis seruaretur: vel timo rei pugnae iusticiam deserat.

Johannes

Erat autem nos. Non congruit sacramento. Erat enim qui exiuit filius te nebarum faciens opera tenebrarum.

Nunc clarificata. Aug. Exeunte iudea pro quo dicebatur. non estis mihi omnes; remanserunt soli iudei cum suo mundatore: in quo significata est clarificatio Christi: in qua separatis malis: manebit in eternitate cum sanctis. Sicut ergo res significantes tanquam res significatae appellantur: ut petra non dicitur significabat Christum: sed erat Christus. ita hoc facto separationis iudei: protestans futuram illam separationem dicit. Quia non significata est clarificatio: sed clarificatus est filius hominis et deus est ei: quia non ipse in se: sed deus in eo clarificatur. Quod quod exponet subdit. Si deus clarificatus est in eo quia non quiescit ille voluntate suam: sed patitur: et deus est in semet ipso: ut humana natura verbo unita etiam immortaliter permaneat. Et hec clarificatio est per se: immortalis resurrectio non differetur in fine: sicut omnis ad quam potest referri et ipsius dictum ut dicatur. Quia non de instantiis passionis: sed de proximo resurrectionis quasi sit factus quod mox est futurum.

Filioli. Aug. Quia dicerat quod Deus est eis clarificandus eum: ne putarent quod non ultra iugurteretur eis conservando in terra: addidit: adhuc modicum vobiscum sum in firmitate carnis sicut et vos: vobis ad horam mortis: sicut post resurrectionem dicit: cum esset vobiscum in carne mortali. Vel modicum vobiscum sum: si non eadem qualitate ipsam in terram conseruare post resurrectiones vel diebus. De persistencia autem divina qua cum eis est vobis ad summationem seculi non potest hoc accipi: quia non contineat quod sequitur:

Queritis me et non potestis me venire. Tunc enim implebitur: vobis ego sum et illi sunt.

Nono ego va. Quia non poterant apostoli nondum spiritu confirmati sequi dominum: immo pro duobus et iusticia: vel venire ad vitam immortalis ad quam ipse ibat: secuturi autem erat postea. Quia autem idonei possint esse et peregrinari: docet. Nodatum non dicitur.

Modatum non. Aug. Non quod hoc non sit in antiqua lege. Diliges proximum sicut te: non quod antiqui sancti non sic dilexerunt. Sed quia dilectio de veteri facit nouum bonum: quo cum tempore: quod non facit dilectio que est naturali necessitudine: ut inter pueros patres et filios et huic: ut taceat de turpi quod est inter amatores. Et hoc pulchre determinat sicut dilexi vos pueri turnus ad finem sine fine: ea dilectio diligite. ut sit filii dei fratres unico filio: quod dilectio facit mori seculo.

Cultus diligantis. Non potest habere permisso dilectionem dei qui est in dilectione proximi. In proximo enim non nisi Deus diligat: sicut et Christus in nobis diligat: et non quod hoc habeamus: sed ut bateremus: sicut medicus in ego: non moribus sed salutem quam venit dare.

C. XIII.

Domine quod vado. Audito quo ego vado: et intellecta via qua sequi potest. Et dilectione: dicit petrus ut sequi paratus. Et quod hunc eius animum nouit domini: dixit non modo eum posse in quo non abstulit spem futuri: sed confirmavit. Sequitur autem postea.

Anima mea. Multum presumit qui anima pro eo ponere promisit: quod non dum pro petro anima dedit: quasi pire possit.

Augusti. Voluntate sua sed non vires suas recognoscere ut infirmus voluntate suam iactat: sed inspiciebat inquietudinem medicus. Ille promittebat: ille prescibebat: et quod nesciebat audiebat: qui prescibebat docebat.

Non catabit g. Petrus ante primus gallicantum trinam negat: tunc incipit tota autem pfectio auctum secundum gallicatum.

C. XIII.

Non turbetur. Aug. Ne autem mortales tanquam homines timerent et non turbaretur: consolatur eos: se etiam deus est. dicens. Ne autem iterum sibi timerent quasi ab eo perire, cum confidentia in petro dicta sit. negabitis certificantem temporetales se apud deum cum christo maliuros esse. quod si differentes nullum in aliis habent a domo in quodque his mansiones pro merito. Per denarium quod tem oibz significatur una et non diversa viuendi in eternitate mansiones. per maiorem significatur diversa dignitas in eadem eterna vita. quod alia claritas solis. alia clara. l. a. c. s.

In domo. Aug. Domus dei: templum dei: regnum dei: regnum celorum sunt homines iusti in quibus sunt multe differentes inter se. Et he sunt mansiones ipsius domus. Ne autem parate vel destinare: sed centrum preparande vel destinare tunc vado: et.

Sed parare non vel parare sunt: sed ut sint parando: illud negat: hoc affirmat. Christum vobis: quia vado parare vobis locum: et si abierto et preparabo in inicio introducam in mansiones: ut maneat praecondito. Nero vobis locum iterum invento et accipiam vos ad meipsum: ut ubi sunt sed ne querant ubi sit: hoc subdit: quo: si ad patrem. Et nota quod et ibi est ut deus et illuc vadit et homo. cum sit una persona deus et homo: ego et vos sitis. Et quo ego vado

parade sit in opatōe. Unusquisque destinavit hos et vocauit et iustificauit et magnificauit. Et secundum hunc dicitur. Fecit te quod futura sunt. id est factum est.

Augu. Non iusti sunt regnum dei et regnum celorum ut dicitur. Colligitur de regno eius oia Iacobus. Sed secundum dicitur. Fulgebunt iusti secundum regnum dei et regno eius etiam orat. Adueniat recte et in fine. Percepit regnum id est regnum erat et non regnabit: non regnate quod erat in spiritu sancto in re.

Si quo minus. Id est: si non destinavit mansionem quod est iocundus est quod est iocundus est quod est iocundus est quod est iocundus est.

Augu. Confirmat enim quod si non erit: dixisset: ibo et parabo: et destinabo. sed quod iam ibi sit non est opus: aliquid pareat: quod vero non dicitur sunt in opatōe: addit. et si abierto et preparauero. Abies enim reliquias parat: quod subtrahit se et latet ut sit fides quod non est de re visa: et inde est merita fidei. Ex hac videtur in multis et in multis peregrinari et in ea residetur quod non dicitur habebat. Et hunc est preparatio mansionis: quod sic parat nos sibi et se nobis ut maneat in nobis et nos in eo quantum quis est percepit ei per misericordiam per dilectionem meritorum: et in institutione mansionum est.

Johannes

C. XIII.

Et si abiero Ang. Abiit latendo: venit apparedo. sed manz regedo
ut proficiamus bni viuendo. et lic paraflocus.

Augustus. Fides quoniam videt credit: nam si videret non esset fides. credet col-
ligitur meritum. cuncti redditur premium. Eat ergo deus et paret locum. eat ne
videatur. Lateat ut creditur. Tunc enim locus paratur; si ex fide innatus creditur.
Desideretur ut desideratus habeatur. Desiderium dilectionis preparatio est mansionis.

¶ Et quo va. **Hoc**

§ i. me ad spm.

vos scitis et viā scitis. Dicit ei thomas. Dñe. nescim⁹ quo vadis. et quō possum⁹ viā scire. Dicit eihie
† s̄ via sine errore querētibus. veritas sine falsitate invenientibus. vita sine morte permanētibus. et cum sim via
sus. Ego sum⁹ via et veritas et vita.
¶ vñm s̄ cū quo sū veritas et vita s̄ viā.
Nemo veit ad patrez nisi per me.
s̄ qui id ē sum cū p̄c.
Si cognouissetis me: et patrē meū
vtiqz cognouissetis. et ammodo co-
s̄ nō tñ oculis corpis.
gnoscetis eū et vidistis eū. Dicit ei
s̄ nō intelligēs istū oīno similē patrī. s̄ qua-
si qui maior te ē
philippus. Dñe oīnde nobis p̄em
s̄ quia ī eo sufficientia erit nobis.
et sufficit nobis. Dicit ei ihūs. Lā-
to tempore vobiscū sum et non co-
s̄ qz nec filiū nouit qui patrē meliore crevit.
† s̄ philippe. vere me nō nouistis. qz si me nouis-
setis et patrē. † s̄ sp̄nlibus oculis
gnouistis me. † Philippe q̄ vidz
s̄ nō qz aliud sit filius. aliud p̄f. sed quia omni-
no similis.
me. vidz et p̄ez. Nō tu dicas. ostē-
† s̄ qd si nondū credere et videre potes-
de nobis patrē. † Nō creditis: quia:
s̄ cur ergo iscpabiles sepatim vis noscere.
ego ī patre et p̄ ī me ē. Verba que-
† s̄ sic equalis alter alteri. vt tñ alter ex altero.
ego loquor vobis † a me ipso nō lo-
quor. Dī ati me manēs ipse facit
s̄ et cum facit in me. nō creditis. q. c. ī p̄.
opa. Nō creditis qz ego ī p̄ze et p̄z
hic ostenditur nō solus philipp⁹ arguendus.
in me ē. alioquin propter opa ipsa
s̄ q̄ ego ī patre et pater in me est. si enim sepati
essemus. nullo mō iscpabiliter opari possemus
credite. Amē amē dico vobis. q̄ cre-

per ipm ad ipsuꝝ et ad
patrē vadī. Cū chri
stus sit deus et bō fm
homineꝝ venit ad ho
mines. Et scdm hominē glorificatum reddit ad se deum: qui est cū patre vna
veritas et vita. Sic et sui in glorificatōne venient ad ipsā xpitatē viā et vitā
et tā sibi q̄ illis ē via p obediētiā. Un. Prop̄ qd̄ exal-il-d.zc

Si cognouissetis. Quia dixerat nullū venire ad patrē nisi per se: qui est inseparabiliter idē cū patre: ne quereret quis ē pater: ostendit ex se no to nosci patrē: qđ nondū quidā cognoverāt: quos arguit dices. **D**i cognō, **E**t vidistis e. Ut de duobus oīno similibo dicitur: si istū vidisti: il lū vidisti: viderāt ergo qđ simul vnū filiū: sed moriēdi erant ut talē etiā pā trem intelligerent & non dissimilē.

Quoniam t.d. Et cum oculo similis. Quoniam t.d. quasi video quo anno dicas. non
queris alterum similem; sed putas meliorē.

Ego ipse sum a meipso qui loquor. ei tribuit quod facit. de
qua est ipse omni facit.

Qui credit in me. Ego et pater indifferenter operamur. **Et** qui cu[m] cre-
dit in me (ne de solis apostol[h]o accipetur) opera que ego facio per me. ipse
faciet. **i.e.** ego facio in eo vel per eum; et etiam maiora. **et** quoniam ille faciet sed ipse in eo
estendit a se ad nos et a patrem in me hoc faciens prius facio ut per ea faciat.

D opera que e. f. Nō tñ et se sed et me. nō ē scrūus major dñ. Ipse em
line eis multa illi line eo nibil nisi peccati.

Maiora. Ang. **Quia** si ipse fimbria; petrus umbra sanavit. **Vel** opus eius est qd per lelo quicur et docet aliquos, discipulis vero loquentib plures crediderunt. **Vel** quis ego facio. i. fidē 7 ipse faciet. qz ego pñ p^o ipse; 7 miora horū qz ego sine eo. **Alia** em̄ opa facit i nobis ut faciamus et nos. i. credere vñ iustificatur impi^o. **Alia** sine nobis; ut qz tñ p^odicabat johba iustice

¶ Ecce fides q̄ opaſ p̄ dilectionē. ¶ S̄ non ergo
eredit qui nō facit. ¶ S̄ prius ego. post ipſe. q̄
dit i me: t̄ opera i q̄ ego i facio t̄ ipſe
ego facio ut ipſe faciat.
Se faciet: t̄ maiora horū faciet: quia
ego ad p̄rez vado. Et q̄ dñcūq; petie-
t̄ s̄ ad salutem alia propici⁹ dat. irat⁹ n̄ daret.
S̄ hoc addit⁹ ne putetur q̄ promiserit sine p̄re-
facturus. ¶ S̄ statim vel post s̄ nō facit sine pa-
rius p̄rem i noīe meo. t̄ hoc faciā:
tre filius quāquidē iō facit ut i eo p̄ glorificet
vt clarificet p̄ i filio. Si qđ petieri
tis me i noīe meo hoc faciā. Si di-
t̄ s̄ vt faciatis que ego facio. vt faciā q̄ petitis.
Licitis me: t̄ mandata mea finate. et

Si diligitis m.
Quo monet diligere
et seruare mandata ut
accipiant spūm quen-
tisi habeat nō possit
diligere et seruare. S;

Tibi ad quendam ut illustret et alia bususmodi
faciat, ut ut videtur speciem introducat.

dabit vobis ut maneat vobiscum in
sanctu*m* qui patri et filio coeterius est.

Eccl. xii. 1. sancti qui patet in uno coelorum et consubstantialis est remanens amator mundi. cu quo nunquam est amator dei
Eternū. Spūm veritatis quē inūt
est non habet inuisibiles oculos quibus inuisi-

d^o n̄ pōt accipe: quia n̄ videt euz
Cūc sciendo intelligit.

nec scit eum. **Vos autem cognoscetis eum:** quia apud vos manebit et iudicat se patrem illis

**in vobis erit. Nō reliquaꝝ vos or
t s̄ post resurrectioneꝝ carne et p̄scentia deitatis
ſed.**

phanos. ^{temp.} Venia^r ad vos. Adhuc
medicū: et mūndus me iā non videt

modicu : et misericordia tua non vici
vos autem videbitis me quia ego
in suā uitā etiā illis promittit.

vino et vos viuetis. **In illo die vos**

ce pupilli latine ē. **A**d huc mo. S

lis carnis: post modicum n̄ videbit; q̄ resuscit
temp⁹ modicū ē quo finito: auferetur ip⁹ ne
debunt. **Q**uia ego t̄c Presenti xit;

Ad illos vtitur futuro q̄xī fine futura resur
Et vos i m. Hoc mō ē ⁊ cognoscit' qdāmī

**Spem qn hec pinncto pficietur qmō inchoat
Qui habet.** Nō solum vos apostoli vi-
cumq; habet in mēoria et seruat in vita. **Uel**

Uel qui b^z in sermoibz: seruat in moribus. **A**c
ciendo **E**t ego. Ad hoc diligam: ut mani
per ad hanc fidei ut credamus et mandata

non ad hoc, sed potius ut credamus. et mandata
capiamus. **Et manifestabo.** Qui habent misericordiam
ibi. **Manifestabo ei meipm.** Sed permittit cam

diligit. p*r* me*d* diliget eum. q*p*at tunc ego t*f*estatio. **Dicit ei i*u***. Iudito q*p* mund*n* i*m*ia c*u*ib*s* s*t*itur. q*p*it indas c*u*am hui*d* discret*o*

responsionem domini: dilectio per quam solam et non per aliam discernitur: gens sancta a non sancta.

Ad eum veni. Venit deus ad homines dum deus venit ad teum. Venit homo credendo: obediendo: intuendo: capiendo: deo: venit subueniendo: illuminando: implendo.

Et misericordia. Caritas facit habitare in domo in quod per filium facit misericordiam: non manifestationem deo: ille queritur.

Hec locutus. Hoc de misericordiâ dilectionis suis in quod significat ecclesia futura spiritualis in quod beatitudinem non recedit. Apud vos manes: hic ecclâs pñs corporalis, in qua visitat liberando: redit.

Paracletus. Consolans cum sit epus trinitatis: ad gloriam in maxime spissantem perninet: quod scriptura nois bonitatem spissat: et designat: pro bonitate ergo deus nos consolat: per quam omnia bona sua nobis tribuit. Unde ipse filius doctrinam patris: spiritu dicit: Ille vos docebit omnia: quod si filius docet nos credere patrem: hoc totum facit pro sua beatitudine.

Cille vos do. Docet quod dixerim: non quod dicit filius et spiritus doceat: quod dicit et docet: et ipsa trinitas dicit et docet. Sed quod trinitas est: oportet singulariter singulis glorias glorias insinuari: quas non possunt audiire: insuperabiliter intelligere debemus. Cum ergo dicimus: pater et filius et spissans: non eos simul dicimus: cum non possint esse simul.

Hac relinquo. Iuramus ad patrem: Nam rem: et repetimus deo: Nam deo: Et quod propterea dicit: pacem super pacem. Par est in hoc seculo: quod manentes hostem vincimur: in vicem diligimur: et de occulis invenimus: non indicamus. Par erit in futuro: cum sine hoste regnabimur: ubi alter ab altero non potest dissentire: ubi omnia apta et laus vicius: In illo autem et ab illo est vitrum par. Ipse enim est par nostrum: et eum credimus: quia est: et eum videbimus: sicut est. Unde quod dicit mea a posteriori: etiam ad prius subaudiendum est. Ut par in hoc seculo est nostra quod est aliqua et non plena: et ab illo in futuro sua est par: ubi nihil repugnat: quod est ipse habet. **No turbetur.** Qui in pace vos reli-

sumus: et radius in sole vnuus cum ipso: cognoscetis quod ego sum in patre meo: et ut palmitis in vite: sed ut ait apostolus: si autem Christus in nobis.

Iz vos in me: Tego in vobis. Qui hoc enim opere omnino dilectus est mandata mea et faciat ea: ille est qui diligit me. Qui autem diligit me: dilit patrem et filium inseparabilem: et diligit. Et haec visio erit mercenaria: et manifestabo ei meipsum. Dicit enim iudas

non ille scariothis. Domine quod fecisti est: quod nobis manifestatus es tecum et non in mundo: Respondebat Iesus: et dixit ei apostolus: vel quisquis haec est dilectus in custodia sermonum. **Si quis diligit me.** Simeonem meum habebit: et per me diligit eum: et ad eum velet: ego et pater et spissans. Et sic erit in eternâ vita et misericordia: non transitoria: sed eterna: niemus: et misericordia apud eum facies: et haec sunt qui nunquam videtur patrem et spiritum: sed nec filium in forma dei: et si in forma servii.

Qui non diligit me sermones meos non seruat. Et simeonem quem audistis non est suum verbum: sed patris: et quod se voluntate intelligi singulariter dixit qui prius pluralem dicerat sermones meos. Non meus sed eius quod misit me proximus: et corporaliter patet quod si auferret ne timcatis: quod Nec locutus sum vobis: apud vos manes. **Paracletus autem spissans.** cuiusque mittet per in nomine meo: ille docet et sciatis: suggesteret et velitis: et habet occulto non ministerio: et inferior: vel coram vobis: docet et oportet: et suggesteret: et morabit vos: et facit vos memoriam eum: ecce hoc est gratia spiritus: quod non obliuiscatur: his omnia quecumque dixerim vobis.

Sicutus ad parentem. **Hac reliquo vobis:** pacem meam do: et producturus as patrem. Et sine molesta mundo fruantur: quod non est vera ubi diuisa sunt corda: vobis. **No quoniam mundum dat ego vobis.** Non turbet cor vestrum neque fortes: sed si dixi vobis quod vos terret: dico: venio quod midet. **Audistis.** quia ego dixi vobis: coram vobis: et coram iudicio: vobis: vado: et venio ad vos. **Si diligenteris me gauderetis.** Videlicet: quod secundum minor uadit et ueniet iudicare: vado ad proximum: quod per maior me est. Et quod uero ad patrem.

Nunc dixi vobis priusquam fiat: ut cuicunque factum fuerit creditur. **Ja non multa**

sumus: et accepta licentia a deo: sed dyabolus loquitur vobiscum. **Venit enim princeps peccatorum non creaturarum: et quod ad se pertinet: nullum oinom peccatum suum.**

Mundus et in me non habet quicquam nisi habet peccatum: quod pater mandauit. **Sed ut cognoscat mundus quod diligo prem: et sicut mandatus dedit mihi:** quod discubens dicebat discubentibus hoc: ut cognoscat mundus: ad locum unde tradidus ad mortem ero: **Precum sic facio.** **Surgite eamus hic.**

C. XV.

Ego sum uitis. **Si sum uitis.**

Et quod est alia in amaritudine concusa: scilicet quod id est et vera: et pater meus filius: non tantum circa operando: sed etiam in mentum dando:

Agricola est. **Dilectus palmitum in me non seretur.**

Et propter hoc mundatus est te fructum tolleret eum: et oportet fert fructus amplius simundando corda: spiritum charitatis infundendo: et purgabit eum ut fructum plus as-

sumundi atque iterum plus mundandi: ut fructum plus ferat: et faciat.

Si uero sibi speraret ceteri. **Creditur.** **Quod faciū uideritis.**

Et quod non est laus meritum fidei: immo nec fides est de eo quod videtur: sed de eo quod non videtur. **Si credatis me filium dei: non noua fide quod etiam prius crediderat: sed auctoritate et refecta: quod et in modo cum hunc diceret: parva erat et cum moreret: nulla.**

Et in me non. **No**

luit dominus habere quod per

deret: pauperrimus: ne haberet dyabolus quod auferret.

Ego sum vi. **Et**

me predeceperat ad passio-

nem debet sequi: quia ego sum uitis: et caput

viti: et in natura vo-

bilium: ut in me possit

fructificare humana na-

tura.

Et pacem in. **Ego**

etiam agricultura cum pietate: quod

sum mundator palmitum: quod est agricultura non vi-

tis officium: qui etiam pal-

mites operarios facit: licet non de suo nec per ip-

sos: sed per meipsum.

Propter ser. **No**

git propter aquam baptisimorum: qui et ipsa sinever-

bo est soli aqua: per hunc fit sacramentum.

Ego sum v. **Qui se**

se ferre fructum existimat: non est in vite.

Unde cum repetitio et superiorum explana-

tione supponit. **Ego sum v.** **Vos pal.** mibi quasi vita adhuc est.

Qui manet. **Et** id quicquid (non solum vos) manet in me credendo: obedien-

do: perseverando: et ego in eo illuminando: subueniendo: perseverantia dando.

Dic fert fru-

ctus. **Et** si haec uoces Christi sunt in vita: etiam gratia palmitibus non da-

ret: nisi etiam dens esset.

Siquis in m. **U**erba praesertim ceteris lignis

sunt viliora: quod nullus sibi appetit: sed ligni in vita sunt vel in igne.

quo non turbet cor vnum de eo quod dixi vado: qui pastori absentia lupus inadit: qui sicut bœvus vadit: ut de pñs sum

Si diligenteris.

Angus. **H**oc erat ire ad eum et recedere a nobis: mutare atque imor-

ta facere: quod suscepit ex nobis mortale: et le-

nare in celum: quod fuit in terra per nobis.

Haec ergo humana gen-

terlandum est. **eo quod licet as-**

sumpta a verbo; **ut in**

mortalis costrueret in

celum: atque ita fieret ter-

ra sublimis: ut in cornu

ptibilis puluis sederet

ad dexteram patris.

Gauderetis tamen.

Quia humana natura

agratulandum est in le-

giatura ad dexteram patris

in quo id est sibi sperat-

ceteri.

Creditur.

Quod faciū uideritis.

Et

luit dominus habere quod per

deret: pauperrimus: ne

haberet dyabolus quod au-

ferret.

Ego sum vi.

Et

me predeceperat ad passio-

nem debet sequi: quia ego

sum uitis: et caput

viti: et in natura vo-

bilium: ut in me possit

fructificare humana na-

tura.

Et pacem in.

Ego

etiam agricultura cum pietate: quod

sum mundator palmitum: quod est agricultura non vi-

tis officium: qui etiam pal-

mites operarios facit: licet non de suo nec per ip-

sos: sed per meipsum.

Propter ser.

No

git propter aquam baptis-

ismorum: qui et ipsa sinever-

bo est soli aqua: per hunc

fit sacramentum.

Ego sum v.

Qui se

se ferre fructum existimat: non est in vite.

Unde cum repetitio et superiorum explana-

tione supponit. **Ego sum v.** **Vos pal.** mibi quasi vita adhuc est.

Qui manet. **Et** id quicquid (non solum vos) manet in me credendo: obedien-

do: perseverando: et ego in eo illuminando: subueniendo: perseverantia dando.

Dic fert fru-

ctus. **Et** si haec uoces Christi sunt in vita: etiam gratia palmitibus non da-

ret: nisi etiam dens esset.

Siquis in m. **U**erba praesertim ceteris lignis

sunt viliora: quod nullus sibi appetit: sed ligni in vita sunt vel in igne.

Et ver. zc. Verba dei tunc dicuntur manere in nobis; qn facimus qm pccipit. et diligimus qm pccipit. Qui aut hoc nō facit: tangit nō coheret. et video nō sunt ei in beneficiis sed i testimonii dāna. **D**icitis. tōmis: Si quid petit fidelis et nō fit. nō petit hoc qd hz mansio i eo. nec qd hnt verba ei que sunt in eo. h qd habet cupiditas et iuritas carnis.

En hoc clarifi. Qui manet in me fructū m. fert. qd e ex gratia tei. et ita e gloria e nō bois. et hē In h dū rificatus e p.

Ult fructū p. Si cut nō equalitate ostēdit nostre nature et sue. sed gratia qua mediator est. nā pater diligat nos sed in filio.

Efficiamini. Quo mō: Si me dilexeritis ex qd dilectō et pccptō ob servatione. Si me dilexeris sicut dilexit me pater. non quantū. Non enim notatur equalitas sed si militudo dās eis eter nā eternitatē.

Si pre. m. Non dicit qd pro lernatis pceptis sint dilectō tores. Nemo enim seruat qd nō diligit. h qd nemo diligit nisi qui seruat. Ostendit ergo nō unde generentur. h vnde mōstrent dilectores.

Uel i dilectō mea qua diligō vos. i. ma nente gratia mea. et in scietur vos manere in ea si pcepta sernabim. Nisi ergo prius seruat pcepta oia. nō possit seruare pcepta nisi eos diligat. zc.

Ult gaudiū m. Gaudium dei de nobis qui pccidit et pccidestinam tempē plenū in nobis icpit ex fide. crescit imo et pccidetur in resurrectōne. **D**oc e pccip. Et supra de dilectōne proximi: sed repetitio e pccipit. ibi in dicit in dātō: quasi nō an fuerit. h aut hē. quasi nō alind sit. Ibi non: ne in vetustate remaneamus. h mē: ne pccidetur. **M**aiorem di. Diffinit plēitudinē mutuqz dilectōis quā habere pccipit. **G**am nō di. Comendata dilectōne addit qd dignatōis e. vt bonos seruos (qui lātū faciendo qd pccipit) dicat amicos et eis tollit nomē serui qui est extimorē foras mittēdo. qui nescit quid faciat domin⁹. **N**qua cū aliquid facit sic extollitur. quasi ipse faciat. nō dñs. Sunt tñ serui timore permanente in eternum qui intrant in gaudium domini: hi scīt qd faciat eos dom⁹. nō solū boies sed et iustos et quidquid boni est. **N**ota feci. Nō qd iam quis oia scīt. cū post etiā dicat. multa h. v. d. q. n. p. p. mō. Sed dicit se cisse nota quis scīt se factū in resurrectōne ubi plene errant. beati in anima et corpore. et hec est gloria nō ex vobis sed ex me. et hoc est. nō vos me elegi sis. **H**ec man. Hic oīdit quis sit fructus quē dicerat. pro quo et dabit pater quod petimus: qd hoc dedit ut diligamus.

Tut ait apostol⁹ ipsius op̄sumus creati i p̄o et efficiamini mei discipuli. Sicut ecce vñ plurimus fructus ex dilectione. sed vñ dilexit qd p̄a nos dilexit. dixerit me pater et ego dilexi vos. Et iō pccerat. qd quo in ea manebim⁹. **D**anete in dilectione mea. **S**i p̄ligite me. et vos dignos diligite efficite. cepta mea seruaueritis: manebitis

in dilectōne mea: sicut et ego p̄cece. Et hoc ostendit diligi a patre ego homo pta patris mei seruauit. et manco i

eius dilectōne. **H**ec locutus sum. qd ut gaudea de vobis. qd e cū ḡam p̄stat.

vobis ut gaudiū meū in vobis sit. qd ut vero impleatur.

Et gaudiū vestrum impleat. **H**oc qd aliud. qd hoc sūt oia. et dilectōs dei et frōs est pccptā meū ut diligatis inuicē.

qd nō sicut boies se inuicē diligunt. sed ut deus habeatis. **H**ita et vos pro fratribus vme inuicem. sed nō mibi coparemī.

qd ut posui animā meā pro vobis. sicut dixerit vos. **M**aiorē hac di

lēctōnē nō hz qd ut animam suam ponat quis pro amicis suis.

Vlos amici mei estis si feceritis qd

ego p̄cipio vobis. **J**a nō dicam. qd si prius.

Et ille qui solo timore seruit nō ille de quo dō vos seruos: quia seruos nescit qd

euge ser. b. ac. qui seruit ex amore. faciat dominus eius. **V**los autē di

hō ego homo ad opus boim.

ri amicos. qd oia. qd cū audiuī a

qd qui nō elegit nō dū diligit. p̄ me nota feci vobis. **N**ō vos

qd mia p̄ueni vos cū cētis malis. qd spirauī fidē me elegistis. sed ego elegi vos: et

qd ad gratia plantauī. qd me viā. et hoc iterū gratia. qd cito volendo. fructus afferatis p̄flectādo. qd quem nō afferrat nisi prius electi.

ipso vobis vos ut facias. et fru crū affe

ctō. qd dilectō qd ē fructus nō. qd modo ē

in desiderio. nondum in saturitate. et ipso desi

derō quod cūqz p̄. zc.

Ratis: et fructus vñ maneat. ut qd.

qd quodcumqz petierimus i noī biisu dabit uo

bis pater. cūqz petieritis p̄ez i noī meo det

qd quem fructum vobis. **H**ec mādo vobis ut diligat qui odit qd diligat inuicem. **S**i mādus vos odit: et grandis cōsolatō membris et capite.

cōceptu.

scitote qd me priorem vobis odio

dānato.

habuit. **S**i dāno suissetis: mādus

qd falsa dilectōe. qua se falso diligat. sed vere

odit se. qd naturā odit. diligat virtū

qd suū erat diligenter. **Q**uia vero

h nunc qd tūc de eo fui

de mādo nō estis: sed ego elegi vos

dāno. propterea odit vos mādus.

Memōte sermois mei quē ego di

qui.

xv. **N**ō ē seruus maior dño

hē ita. qd nec potest

placere seruus cui displicet dñs.

Si me pccuti sunt: et vos per

h in quibus ego qd ut in eo caperent et calū

niarentur.

si sermonē meū fuave

qui etiam mēus. qd que diri odi

runt. et vñ fuabūt. sed hē omia

babebunt. p̄sequens. sermonem cōtemnit

hē est me in vobis oderunt. et p̄sequuntur

sermonē et qd mēus est cōtemnit

facient vobis propter nomē meū:

ca scīa de qua scriptum est: scīre autē te. scīre est consummatus. qd misit me sed si nō etiūsēz

qd nescierūt cū qd misit me. **S**i non

h illud quod tenetur zc. et sine quo dimittuntur: id est credere in xp̄m qui iō venit ut crederet in cū h in quibus sup̄a: si me pccuti sunt zc:

venissez et locū fuissez eis. **P**ctm

qd veni et locutus sum eis:

nō haberēt. **N**ūc autē excusatōez nō

hnt dāno. qd me odit et p̄ez meuz

h nō inter eos vel corā eis. sed in eis: qd eos sana

uit p̄ quib⁹ debuerūt cum amare: nō odisse:

odit. si opa nō fecissez i illū qd nō ait?

h illud magnum:

facit: p̄ctm nō haberēt. **N**ūc autē

hilla opera: et si nō scīentes

et viderunt et oderūt: et me et p̄ez

meum. **S**z ut impleat sermo qui i

hā cū est data: hā in psalmis:

lege eorum scriptus est: quia odio

habuerunt me gratis. **C**um autēz

dāt me sed oderūt: et p̄sequuntur in meipso et in meis. hā peccatum i mēti

am redundat in patrē. quia qui me odit et patrē me odit. **E**t qd ē granissi

mā nō solū veni et locutus sum. sed opa feci que videntes oderunt: et me et

patrē. Nec est cā quare: sed ut impleatur. s. q. i. l. s. e. qd est. **S**ed gratiā ode

rūt sicut scriptū est. **Q**ui me odit. Questio nō diffūlāda hic nascit:

qdō. s. poterāt odisse quē nescit. si enim tēnū nō (quod ē ipse. sed nesciō

quid aliud suspicantur ee) credūt et hoc oderūt: vñqz nō ipsum oderunt: h

qd sua suspicōne mendaci. vel falsa credūtate cōcipiunt. **S**i hō qd est. h

te illo sentiūt: qdō enī nescire dicuntur: et qdē de hoībus vel hoībus hoc

fieri potest. **N**on em̄ vñlos possimus diligere vel odisse. sed nō ignotos. et

et si nō vñsi: fama vel litteris nota ē eoz̄ probitas vel improbitas. et si di

ligimus bona et odim⁹ mala. et ita nō erramus i iudicio rerū: veniale est.

Sā nō vera sentimus de occūltis hoīm quē ē humana tentatō. si si spicem

aliter ee qd̄ sint: qd̄ suspicōnes si sint humanae: iudiciū dāt talib⁹. i. diffūlāta cō

sētē sententia prohibetur. Ex suspicōibus aut euēnit. et bonis bonum

si putet malū nesciens oderit. qui etiā nesciēs malū diligit. **S**ic et malū cui

displacet bonitas; bonū odit et si putet malū nesciēs diligit.

Ult diligā. Aug.

vento lepe dilectōz

comendat quasi sola

p̄cipiēda sit sine qua nō

possunt cetera qd sine

ceteris nō p̄t babē

hō bac aut patientē

detem̄us sustinere etiā

oia aduersa mādi. vñ

subdit. **S**im. zc.

Simun. Noī

mundi aliquā boni: ali

quādō mali designan

tur. qd vna māsiā ē q

tota in adam penit. d

qua sunt alia vasa in

honorē: alia i p̄uelā

Mādus qd. Si

malus p̄nit legis

mali-ex parte odit mā

dus qd suū est. duz

p̄nit ex parte amat:

qd malus fauet malis.

Sermonis. Hoc

lc. **D**ō el lerius ma

io: d. s. et illū superio

ris. **S**oltōtē quia p̄o

me v.o. b. subdit

cām: qd nē ler. m. d. s.

Mō ēser. **Q**uia

exemplō lui qd aliud

melius nō est monit

ad ferenda odio mun

di.

Johannes

C. XVI.

In die nemo. Aug. **M**anuit tot milia de paucis. q super aquas inire et petra re fecit. talia huic. **S**ed et moyses in diviso mari. in manu. et iisque in diviso iordanie iuxto sole. et alii patres fecerunt: que nec ipso nec alius fecit. Non ergo te talibus hunc dicit. **S**upratentis christus miracula omnia. q natus de virginem. q te morte surrexit. sed hec non sunt facta in eis nec coram eis. Dicit ergo de sanitibus: quod et quantas nullus fecerat in eis. et qd ipse per seipsum fecit: nemo sine eo.

Oderunt enim et m. et p. Iudei dicunt le diligere deum. et tam nescientes oderunt: qd qui volunt esse malum: nolunt esse veritatem quia damnantur. Et sicut oderunt sanctam pgnam: odierunt veritatem que irrogat peccatum: nescientes eni? esse veritatem. Et si oderunt veritatem: oderunt eum: d quo nata est veritas: ita patrem nescientes de eo nata veritatem odierunt.

Quia odio. cc. **S**iatis odiit: qui nullum ex odio comodum querit vel incommodum fugit. Sic ipi? oderunt ipsum. Sic iusti diligunt gratis: non propter aliud sed propter ipsum.

Let autem. Quae videntes opera oderunt gratis: me et patrem. **S**ed venerunt paratus manifestiore testimonio: quinque eos qd viderunt et oderunt: sed et quidam cum copiis de tanto scelere conseruent.

Quia ego? m. **D**ie pentecostes erit spissancus in centrum. xx. boies congregatos: cu? qbus erat oes apostoli domo ubi cena fuerat.

Quia a p. **S**piritus procedit a patre et filio: sed filius dicit a patre procedere: qd ad patrem solet referre: et qd ipsius est de quo ipse. A quo ergo hunc sit: ab illo habet ut de illo procedat spissus.

Hec locutus sum. Postquam exemplo suo docuit ferre odia in quo sciret quid detineat facere: sed non posse postquam etiam promisit spissum quo poterunt resistere: etiam addit. **H**ec locutus sum te odio mei. qd est exemplum de spiritu: qui confirmabit: ut ita charitate diffusa in cordibus vestris: sit vobis multa Pax et non scandalum. **V**erum enim scandali: **Q**uid passuri: absq; sinagogis id est extra sinagogas facient vos: quia non erat alius populus dei nisi israel. si ipso recuperet non est alia ecclesia christi: nec alia sinagoga isti. **S**ed qd isti semper volunt esse sine christo: volentes constitutere suam iustitiam: pellunt eos qui nunc volunt esse sine christo: iusticiam eius subiecti. **N**ec erubescunt pulsi: sicut illi qui credentes in biolum: propter meum non audiebat confiteri ne pellerentur de sinagogis: diligentes gloriam hominum magis quam gloriam dei.

Sed venit. Quasi si pulsi ab eis tot acquiretis mibi (vnde vobis gaudium) vt non satis sit eis vos pellere. **S**ed non sicut vivere: ne omnes acquiratis: vt a iudaismo auertas: qd non tenui israel creditur deserit et sancta sua.

Hec autem. Postquam dixit futuras eorum passiones: et solatorum spissum eis esse dandam subdit. **H**ec non dixi vobis ab initio. **N**isi te passio

nibus accipimus. non solum post cenam: sed et ann proxi? pascha: et ab initio missionis duodecim apostolorum predixerat: sed te consolatorem spissum eis ventura non predicerat: quia ipse cum eis corporaliter punitus adiutorius vel consolator erat. hunc quia iam iterum est: opus erat ut illud diceret venturum: qui confirmaret eos protra abiijentes et interficiens.

Claudo ad. Ita palam: ut nemo interroget quod visu corporali cernat:

videbuit eum in nube ascendente certi de gloria: quod prius predicta passione glorierat. donec: quo vadis?

Si enim. Non quod positus in terra non posset dare: sed quia illi non sunt idonei accipere: nisi si cum humore carnem resistat nosse.

Si autem. Menti bus vultus rapitis ad celestia: aderit spiritus similiter pater et filius. Spirituales enim ex carnibus facti: capaciter fuerant trinitatem habitu. sicut promissum erat. **V**obis sum usque ad dominum. Et ad eum veniam: et manu. a. e. fa. **N**unquam enim intelligenda est separatio et si sigillatum loquatur scriptura de personis. **O**pus enim erat sic trinitatem insinuari.

Collear. Non quod simus non arguimus: sed quia spissus dabit eis charitatem et pellet timorem: ut sit eis libertas arguenda.

Augustinus. **D**e iudicio. **G**uitur de peccato qui in spiritu non creditur. Arguitur et de iusticia eorum quod credunt. **I**ndicatus est. **A**d huc multa habeo vobis dicere: sed quod non potestis portare modo. **L**et autem venerit ille

qui intus sine sonno: sic sit et alii sanctis. vnde deducitur in v. t. spissus veritatis: docebit vos oem salutem necessariam. **N**on enim loqueretur a semet sibi soli quod futura in tpe. sicut magis eterna quorum amore inflamat. ipso. **S**ed quocumque audiet loqueretur: et quae futura sunt annunciatibus vobis.

Et de iusticia. **N**on de sua: sed de credentia iustitia mundus arguit: quo ruris copertione dantur. **V**erum non ait: non videbit me mundus. sed non videbitis me vos apostoli. **C**ontra ifideles qui dicunt: quod non videmus: est vera iustitia credere quod non videt: ut qui viderunt hoc crediderunt deum. **E**t cum per ascensionem formam hominis subtracta est visibilis: sicut ex ope impletum est. **I**n fide viuit. **E**t iam non videbit me. i. nunc videbitis me talem: ut modo id est mortaliter iudicandum: sed glorificatum iudicem. **E**t hunc iustitia fidei. sed quod apostoli. **C**et si nouimus spiritum sanum carnem: sed iam non nouimus: quia quod mundus ab istis non vult accipere arguit. **D**e iudicio. **Q**uia si damnati illi sequuntur: cum eo damnatur: et ne sibi credant parci terrent supplicio illius superbi.

Omniye. Promittit quod totum facitur est spissus: in quo in hac vita totum prebeat. **A**temetipso. Aug. **Q**uia non est a seipso: quod solus per se alio non est. **N**on et filius de patre natus est: et spissus per patrem procedit: et in se filius: et spissus eis pater. **S**ed quod cum a. l. audiet ab eo quod procedit: audire illud scire est: id est et esse. **A**nd quod illi est entia: ab illo auditia. i. scia. quod non aliud quod est entia: et de semper eterna re per patrem dicitur est. **B**ut nos bene dicti sunt: erit. **S**ed quod non nunc defuit. **E**rit quod non est. **E**sit quod non est. **N**on ostendit quasi quod non erat.

Cū ergo nostra locatio p tpa varietur: de eo vere dicuntur verba cuiuslibet temporis, qd nullo tpe defuit: de est vel deerit. Et ideo nō mirū si audiet dicit de eo qui audiuit et audit: i. scit. scit. et sciet.

Ille clarificabit. Quia spūales faciendo vos declarabit, qd mō patri filius ē equa lis: quē secundū carnē ut hominē nouerant: vñ timorem tollendo faci et vos gloriaz mā annunciarē tōti mundo. qnō mibi sed hoībus pro sit.

De meo. Nō q spūs sit minor filio: cur at hoc dixit: explanat. **D**ia. q.b.p.s. proprie rea. d.q.d.ma. Ergo de p̄e accipit spūs vñ accipit fili: qd hactenitate de patre natus ē fili: de patre proce dit spūs. Qui aut de nullo nat̄ est: de nullo procedit p̄i ē solus.

Omnia q. Aug. de spū dicit christus. Spū patris u. q. lo. in vobis. Et ap̄s Si spūs eius qd suscitavit xp̄z: i. spūs patris. Itē ap̄s. Vñst dens spī ritum filij sui in corda vestra, et quisquis spī ritum christi ē hz. Ita aperte ostenditur patris et filij ē spūs.

Modicū. Dicere rat supra hinc modicū ad patrem vado: et iā nō videbitis me: ubi vi sus est aperte loqui: nec quicqz quesierunt.

Quicqz aut determinās

qñ iturus sit. i. paulo

post: et quo s. p. passionē: dicit modicū: qd anqz ip̄leret penit⁹ fuit obscurū

Modicū. i. parū temp⁹ restat vñqz ad hoc q patiar: et claudar sepulcro

et iterum paruum temp⁹ vñqz quo me videatis resuscitatum.

Vñ paruum tēpus ē. i. tridū quo clausus nō videbor: et iterum paruu. i. quadraginta di

es quo resuscitatus videbor.

Quia vado ad patrem: hoc est: qd tēpus est vt

deposita mortalitate: humana naturā celis inferā.

Vñ spūalit illis quibus

loquebarūt dicit. Modicū: et nō vñiuerse p̄mittit eccl̄. Dicit ergo modicū: nō

q mortuus: ab eis nō erat vidēdus tenebrarūt: sed qd eundo ad patrem:

facturus erat vt nō cū vñterī mortale videret: qd fecit postqz surrexit et ascē

dit in celum. **D**ibūs aut cōmuniter dicit. Iterū mo. i. totū temp⁹ vñqz ad si

nē seculi: et videbitis me: eterna visione.

Quia plo. De occiso: te

quo inimici gaudebūt.

Similiter plorāt oēs boni i erummis buiis seculi. S

mundi amatores gaudēt.

Boni aut cōparantur parienti qd genuit i par-

tu: sed letantur d̄ fructu: et plus gaudet d̄ aduentu future: plis qd tristis ē d

pnti dolore.

Si quid p̄e. Aug.

Ita sane intelligēdū ē qd ait: dabit vo-

bis: vt ea bñficia significata sciant: qd ad eos qd petat p̄prie ginet.

Exanduntur em̄ sancti pro seip̄sis: nō aut pro oibū alijs amicis vel inimicis.

Dabit vo. In futuro nō rogabitis: s. mō petite: et dabit vobis qd ad

vos pertinet: tñ de oibū illis quibus petuis: et iō vñ vobis.

sp̄ea quo ego

Ille me clarificabit: quia de meo

accipiet: et annūciabit vobis. **D**ia

qñqz hz p̄: mea sunt Propterea

dixi: qd de meo accipiet: et annuncia

bit vobis. **M**odicū et iā nō videbi-

tis me: et iterū modicū et videbitis

me: qd obscure dixit.

me: qd vado ad p̄em. **D**ixerūt er-

go ex discipulis eius ad inuicem:

Quid ē hoc qd dicit nobis: Mo-

dicū et nō videbitis me: et iterū mo-

dicum et videbitis me: qd vado ad

p̄ez: Dicebant ergo. Quid ē hoc

qd nobis dicit modicū: nescimus

fīm hoc ostendit se dē: cū sine verbis eorum

quid loquit. Lognouit aut̄ ihūs

intelligēt dubitatōz.

qd volebant eū interrogare: et di-

xite eis. De hoc qñtis inter vos qd

diri: Modicū et nō videbitis me: et

iterū modicū et videbitis me. Amē

exponit quod dicerat: s. se moritū et resusci-

ame dico vobis: qd plorabitis et

tandum:

flebitis vos: mūd̄ aut̄ gaudebit:

Vos aut̄ contristabimini: sed tristi-

cia vñt vñt et ascensione:

cia vñt vñt et gaudiū. **M**ulier cuz

parit tristitia hz: qd venit hora ei:

fīm feminā sed masculū: qd ad fructū eternū

Lū aut̄ peperit puerum: iā nō memi-

cōtemplatōnē cuncte actōe referunt: non ad

nit p̄fissū propter gaudiū: qd na-

mollitionē buiis seculi.

fīm vita eternā: fīm adaptat similitudine-

tus ē hō i mdm. Et vos igif nūc

fīm tristiciā victo impinguatore remunerabo.

quidē tristiciam habetis. Iterū

autem videbo vos: et gaudebit cor-

fīqz gaudiū ip̄oz r̄ps ē qui iā nō morit.

vestrum: et gaudiū vñm neo tollz

fīcēre visionē: quod non in hac vita fīnō

a vobis. Et i illo die me nō interrogat-

petis vel interrogabitis: qd tūc erit plena co-

gnitō et sufficientia.

bitis quicqz. Amē dico vobis

fīqz si aliquid nō nibil.

si qd petierūt p̄ez i noīe meo da-

bit vobis. Usqzmodo non petistis

fīqz aliquid sit cogitō rei permanētis

fīqz nō cognovistis sicut cognoscendū ē

fīnō aut̄ petite vt gaudiū vñ. p. quod est

fīqz in i noīe meo. Petite et acci-

pietis vt gaudiū vñm sit plenum.

Hec in puerbijs locutus sum vo-

bis. Vñt hora cū iā nō i prouerbijs

fīm i corde nō aure-

loqr vobis: fī palā 8 p̄e meo iānū

ciabo vobis. In illo die i noīe meo

fīqz nibil tūc decrit: etiū nūc rogo.

petetis. Et nō dico vobis: qd ego

rogabo p̄em 8 vobis. Ip̄e em p̄

fīqz idco ita exaltamini.

amat vos: qd uos me amastis: et

fīqz docēt: qd a do exiui. Exiui a

fīvisibilitē: fī corpore: fī discessione

p̄e et ueni i mdm. Iterū reliquo

fī gubernationē p̄tē.

mdm et uado ad p̄ez. Dicunt et di-

fī palā loqui estimant: cuz dictorū cūs ne

scipuli ei. Ecce nūc palā loqris et

queant comprehendere misteria.

prouerbiū nullū dicis. Nūc scim⁹

fī docēti qui sponte oia dicit: scimus quid que

qd scis oia: et nō op̄ ē tibi ut qd te i

sitrus velit: alijs op̄ ē interrogare: qd aliter

fī qd scis oia:

terrogat. In hoc credim⁹ qd a deo

nescerēt quid questior scire vellit: fīt p̄uuli

exiui. Rñdit eis ihūs: Mō credi-

tis. Ecce uenit hora: et iam uenit

fī vñtis dñltatis torporē.

ut disp̄gam̄ unusquisqz i propria:

et me soluz relinqatis. Et nō sum

viderant abstulit. Redit ad patrem: qui a amatoribus suis se equalē

creden⁹ docuit patri. Dicunt. Cū nōdū vñset hora quā p̄misit: ecce

nūc palā loquit illa qd dñs lat: n̄ intelligētibus esse prouerbia: illi vñqz adeo

nō intelligunt: vt nec saltē se n̄ intelligere intelligat. De qz cogitō infirmitate

admonēs rñdit. Mō credit et. C Nūc scimus. Aperte ostendit: qd

loq̄s de eis: ad eos maxime agebat qd illos delectabat audire: et qd ip̄i

interrogare volebant: hec ip̄e p̄ueniens vñt proferebat: et iō illi qd cogita-

tōnes nouerat p̄fiteſcere oia quasi dñi et dei filii,

Et non est. Cum scias oia: nō ē op̄us vt interroges aliquē a quo aliquid

scias. Ne, etiā interrogēs ab alijs p̄sciens quid ille velit. Si aut̄ aliquē iter-

rogant: l'interrogatōs ē: nō eis sed alijs op̄ fuit. Mō credit et. C Nūc scimus. Aperte ostendit: qd

loq̄s de eis: ad eos maxime agebat qd illos delectabat audire: et qd ip̄i

redempturus eēt isti. C Et non sum.

Ecce p̄ficerunt: s. ad manus vult eos extendi: vt cum dixerint a deo exi-

dicat. Pater meū ē: nec sic putēt a deo exisse: vt putēt etiā recēsse.

Quia pa. Dixerat relinq̄ m. et v. ad p. nūc dicit: pater meū ē: qd intelligē-

tiē xbum: nō intelligēt p̄uerbijs. Cui si nō ē cibus: tū lactis ē alimētū. Et

quo ē qd sciebat eu nosse oia. Neclo. Non solum quod in cena: sed etiā

quod ab initio. S. marime qd i cena bac d̄ causa dicit dīca: ut in illo pacē

Hec in p. Que

huncloqz dixi: quasi i

prouerbijs que solent

Johannes

C. XVIII.

seruent; quasi alter p^o
alterū. Simul enim ser-
uant pater et filius et
spūssancus qui ē vn^o
de^o. Scriptura nos
nō leuat nili ad nos d^o
scendat. Qū ita loquit^r
intelligam^r distingue
re psonas n̄ separa na-
turam
nō sunt. sicut et ego, nō sum s̄ m̄do
fideo. Sic seruabātur ab illo malo qd̄ orabat.
Sanctifica eos in veritate: sermo
s̄ qz si carne n̄ peti.
tuis veritas est. Sicut tu me misi
† sv̄ apostoli dicuntur † liberatos a labe peti
sisti i m̄d̄z: ita ⁊ ego misi eos i m̄d̄z
et pro eis ego sanctifico meipsum:
nt sint et iñi sanctificati in veritate

Chāndiū qđ supra
expressit vt sint vnūz
sicut et nos. **H**ec ē pac
illa z beatitudo in fu
turo seculo : propter
quā omīq; fiunt ppter
quā se ēē locutū dicitū
mundo.

Vt illi et ipsi transirent in verba
† **S**vt seruentur a malo vt sanctificantur
Nō pro eis autem Irogo tantum
pro illis quorū fides iā incepta resurrectōne et
ascensione cōfirmabitur.
sed et pro eis qui credituri sunt p
† **S**quid rogas. † qđ supra d̄ solis apostolis hoc
de omnibus simul. **S**in fide. in charitate. in pace.
qđ in vnū regnū sunt futuri. d̄ quo postea supponet.
Abū eorū in † me: vt vnū sint sicut

Sacrifica. Sicut ex gratia tua i^cepta ē sanctificatō p̄ quaz iā nō sunt de mundo: ea dē gratia fac sacerdōtes ut p̄seuerent in veritāte. cuius vmbra fuerūt veteres sanctificatōes id ē i me qui sum veritas. qđ subdēdo apit. **S**ermo t. v. ē. quod ē. ego sum veritas. **O**re ce logos. latine verbū vel sermo qui est yni genitus p̄ris.

Sacredox. tu pater i me et ego in te: vt et ipsi ī t̄ svntas sanctorū hic vel in fututo nō ē cā fidei s̄z merces. q̄ sita sunt vnu. **T**h̄s p̄ eis vt bō rogo. et vt deus facio qđ rogo.

Nobis vnu sint ut mūdas cre-
dat qz tu me misisti. et ego t̄clarita-
tē qz tu dīdisti mibi. **D**ī ei ut sint
i m̄ charitate sicut supra i fide. q̄ sint vnu
per me vnu mediatorēm. **T**h̄s clāritate
vnu sicut et nos vnu sum⁹. **E**go
i supra tātu ut sint vnu. hic cōsummati. ibi credat.
hic cognoscat.

In eis et tu in me: vt sint cōsummati
t̄sio ē ipsi cōsummati. hoc et ibi et hic. qz inseparabili
chara. atque patris et filii mō credimus tūc cognoscere.

Et pro eis.e.s.
Id ē. vt pro eis proposito
ego me hōiem sanctifico ī me verbo.qd ē ab
initio incarnatōis suę
qñ verbū factuę est ca
ro. **I**ta aut illis pdest
quia et ipsos qui sunt
ego:qr caput et corpus
sunt vnum christi:san
ctifico in meipso. vno
addit. vt sint et ipsi si
cuit ego sanctificati in
veritate ei ī me.

Et chari atem patris et filii mo creatus ut cognoscimus.
In viii:z cognoscat mūdus:qr tu
me misisti: et dixeristi eos sicut et me
dixeristi. **D**ac:quos dedisti mihi
t s qd dixeristi eos in me. recipere eos mecum. **I**n s co
summādos in tantam spem erigit qua maior n sit
Ivolo i vt vbi sum ego et illi sint me
fīca mecum t s aut credant.qd hic ē merces fidei.n
fides.
Cum vt videat claritatē meā quaz
t s post crucem mihi homini. vel mihi deo. cū me ge
nūisti ubi equalē **I**n s videant.qd d.m.i quo et nos
dilexit et pdestinavit tec. qd in fine mudi faciet.
Dedisti mihi:qr dixeristi me aī cō

Contra eos. **I**n
no de iouis apostolis;
sed te ceteris membris
incipit. **N**on aut orat
pro his qui iam sunt in
fide eius defuncti. sed
pro his qui sunt in temptacionibus.

Sed pro eis. Qui credituri sunt usq; in finē mundi; vel iā credunt
vbiq; sunt: n̄ tam perfecte vt post credituri sunt p̄ resurrectōnem.
Der verbū. Per verbū euangeliū qd ē eoū: n̄ q p̄ eos tñ sit p̄dica-
tiō: s et p̄ paulū et alios quoslibet. sed qz eis primo et principaliter p̄misit
sit ad p̄dicandū. Hoc ē verbū si tei; verbū dei. p̄ quod credidit latro. credi-
dit paul⁹ z q̄cūmq; credit.
Cut omnes. Nō ait omes vnu sumus. sed vt illi oēs vnu sint sicut tu
pater in me et ego in te: subaudi vnu sumus. Ita z pater ī filio et filius ī pa-

Vit et ipsi: In nobis dicit ut qd vnu sicut fide et charitate · gratie dei
tre: vt vnu sint · qd vnius libtatis. Ros vero possumus et patre et filio et
spusanto. Vel pater et filius et spusant in nobis esse possunt · vnu tñ cum
deo esse n̄ possum: qd n̄ vni sube. Deo vero in nobis est ut in templo. Ros in
illo ut creature in creatore

Tribuant: ut nuc aut lux i dñō.
Ult mundus. Nūdus h accipitur pro oībus illis qui vñū sunt. Nec
h qd̄lunt facit cām ut credant: q; potins credendo vnum sunt. qui qñis
vñū essent natura: dissentiendo tñ ab uno: n̄ erāt vñū: h orādo dixit. ut mū
dus credat. sicut orando dixit ut oīnes vñū sint. ac si tertio subaudiatur. ro
go ut vñdus credat.

Si ueritatem
dus te nō cognouit. **E**go autē te co-
tē sacerdotem sacerdotem cognouerūt. qz. t. m. ergo grā
nouerūt
Gnoui: tibi tē cognouerūt qz tu me
missisti. **E**t notuz feci eis nomē tuū
sacerdotem.
tē notū faciā: ut dilectō qua dilexis-
sti me: in ipsis sit et ego in ipsis.

C. XVIII.

Hec cum dixis
set hiesus egressus ē cuz
discipulis suis trans torrentem ce
dron vbi erat ortus in quem in
troiuit ipse et discipuli eius. Scie
bat autem iudas q̄ tradebat eū : locū.
qz hiesus frequenter p̄uenerat illuc
cū discipulis suis. Judas ergo cū
accepisset cohortē et a pōtificibus
et phariseis ministros: venit illuc

Cnox enim erat, in qua id cum lucernis et facibus ut si latere vellent his quereretur. **S**ip̄i accederunt sibi lumē pēale. **I**psūt̄ his siqui cum dīfendere vellent expugnarentur. **T**unc laternis et facibus et in armis. **H**ieſus itaq̄ ſciēs oīa que vētura erant ſup̄ eum p̄cēſſit et dixit eis: **S**ū ignorās qđ vellēt. **S**ed ut ſciret eccl̄i quē querebāt. **D**uē qn̄ ritis? **R**̄nderūt ei: **I**hm̄ **S**ed ſū abſcondit ſe. **I**l̄o oīdit nazarenū. **D**icit eis hieſus: **Ego** ſuſti nescius facti eorū. vel potius ut ſigno osculi cū traderet. **S**tabat aut̄ et iudas qui tra- debat eū cum iþſis. **U**t ergo dixit.

Ni satis fuit dicere. vbi ego sum: sed addit meū. q̄ miseri p̄nt esse vbi ille ē qui nulquā deest. s̄ soli bū sunt cū illo. q̄ nō sunt beati nisi ex eo. **C**ū illo. q̄ fruuntur illo. videt illū sicuti est. **M**ali n̄ sunt cum illo. vt eccl̄ia luce n̄ sunt cum luce. **P**ec boni nūc ita sunt cum eo. v̄ si aliq̄ mō p̄ fidē sunt cū eo.

Dilecent. **C**ū i forma serui clarificata viderint iudicatē bonū r̄ma. In tollet impunis ne videat claritatēz tei qua de⁹ ē. quā soli mūdi corde vi debunt qđ erit eis vita eterna.

Ult dilectō. **D**ilectō q̄ p̄ diligēt filiū ē i oīb̄ iustis: q̄r mēbra ei⁹ sunt v̄ diliguntur i illo qui tot⁹ diligēt. iō subdit. v̄ ego i ipsis sum. q̄si v̄ ego sū in ipsis. aliter ē i nobis v̄ i tēplo. nos i illo aliē. q̄ nos sumus ille: c̄ h̄m bo

Egressius. **J**ā apostol i agro culto minē eius capiſsumus corp⁹ v̄ fructuoso ope p̄ assiduā p̄diciatōz p̄stitut⁹: tpe passioiſ i ortū paradisi utro ducit vbi fructus ē abundātor. v̄ q̄ i deserto tēptatus vicerat. **I**n orto su os coronat. v̄ ait latroni. Amē amē d.t.b.m.e.i.pa.

Ubi erat or. **I**n orto capit̄ v̄ teleret p̄tin̄ p̄missum i orto telicariū i que būr̄ Icli torretē trāsiēs; discipulos i introduxit **C**ohortē. Nō inde orū s̄ militū a p̄side seruato ordie legitimate p̄tatis: vt illis tenētib⁹ null⁹ au deret resistere. v̄l etiā si quis auderet: p̄tra tot n̄ posset. **C**enit illuc Nocte tradit⁹: vt sine turbis q̄i die freqnētes aderāt: inueniretur. **G**ra bat. De osculo h̄ tac⁹ qđ alt̄ euāgeliste dicūt.

Ego sum *Hacena*
voctot feroes et for
tes moritur pstravit.
xitate latens deitatis
et volebat quod cōp̄e
bendi: sūnisi q̄ vo
Aberunt. luit
vbiq̄ dicit xp̄us: ego
sum et iudei expectan
tes antip̄z retro abe
unt et in terra que
amāt cadūt.
Sinute h. *Aug.* Fa
cūt qd̄ iubet: sinunt
eos abire quos n̄ vult
p̄ire: n̄ q̄ p̄ sint mori
tur: sed q̄ sic n̄dū cre
dēbat: quō credit qui
nō pereunt.

Dercussit. Ser
uus lignificat populu
legis seruū. *Aris* pro
dono amputata et a do
mino sanata: audituz
amputatu: et vetusta
te renouatu: et seruū
at liber i nouitate spi
ritus: nō vetustate lit
tere. *Vñ d.* malachus
i. regnaturus cū xp̄o.
Qd̄ significat q̄ nō
cogitauit petrus. *s* ma
gistrū defendere volu
it: dñs improbat fcm.
et monet en ad patiāz
illud tamē mīstice et
fieri debuit et scribi.
Mitte gla. *As* di
cer: quicq̄at vindica
Aliter. Louerte gladi
um i locū suū. *i. b*um
p̄dicatiōnis pueret ad
gētes: vbi bñ paulum
hostiū aptuz et genis i
ueniater. Aliter p̄qm
plenitudo subintraue
rit: dicit petro p̄ quez
totus oīdo p̄dicatorū
designatur mitte vbi
p̄dicatiōni ad israel.
Dis em q̄ gla ac g p.
Quo gladio: illo qui
igneus p̄titur: para
dism: et gladio sp̄us
q̄i desribit armata.
Cohors a. *Mos*
erat indeps: vt quem
mōrē dignū indicaret
victum p̄sidi traderēt
Et adduxerūt e.
Erat eo tpe duo lacer
dotū principes: *v. Lu*
cas ait: *anās et cayphas*
q̄ vicissim annos suos
ageant. *S*tū erat annus cayph̄z et voluntate eius primū duci: eī ih̄s ad
annū: n̄ q̄ collega: sed q̄ socer eius erat. *Vel* domus sic erat posite: vt nō
reter annas a trāscēntibus p̄teriri
Et altius d. Quis sic iste q̄: h̄ taceatur nō temere diffiniat. Solet tam
iste Johannes sic se significare.
Dicit ille nō. *Aug.* Nō solū negat xp̄um q̄ dicit en nō ee christū: sed
q̄ etia negat se ee christianū: r̄ita hic ip̄leut: qd̄ dñs dixit: ter me negabis.

ego sum: abierūt retrosum et ceci
derunt i terrā. *I*terū ergo interro
gauit eos. **Quē queritis?** Illi autē
direrūt: ih̄um nazarenū. **Respōdit**
hesus: *Dixi* vobis. q̄ ego sū. *S*i
ergo me q̄ritis: sinite hos abire: vt
ipleretur sermo quē dixit: q̄ quos
dedisti mihi nō pdidī ex eis quen
q̄. *S*imō ergo petrus bñs gladi
um eduxit en: et percussit pontifi
cis seruū: et abscidit eius auriculā
dextrā. **Erat aut̄ suo nōm malch̄?**
Dixit ergo ih̄us petro. *Mitte gla*
diū tuū i vaginam. *L*alicem quē
i vate apostolus ait: p nobis oīhus tradidit cum.
*I*dedit mihi p̄: n̄ vis vt bibā illū?
Cohors aut̄ et tribunus et ministri
iudicorū p̄phēcēt ih̄um: et ligauēt
en: et adduxerūt en ad annā primū
fecur ad eam. *S*voluit ad illū primū duci p̄em
Erat em̄ socer cayph̄z q̄ erat ponti
noris culpe videretur: si alterius quoq̄ sacerdos
fec anū illius. **Erat autē cayphas**
danareus: intentia
q̄ pliū dederat iudicis: q̄ expedit
vnuz hominem mori pro populo.
*S*e q̄ba aut̄ symō petrus ih̄um et
alius discipulus. **D**iscipulus autē
ille erat not̄ p̄tifici: et itroiuit cuz
ih̄u i atriu p̄tificis. **P**etrus autē
stabat ad ostiuz foris. *E*xiuit ergo
discipul⁹ ali⁹ q̄ erat notus pontifi
ci: et dixit hostiarie: et introduxit pe
tiū. **D**icit ergo petro acilla ostiana
Nūquid et tu ex discipulis es hois
istius? **D**icit ille: Nō sum. *S*tabat
aut̄ fui et mīstri ad prunas q̄ frig⁹
erat et calefacibat se. **Erat aut̄ cuz**
eis et petr⁹ stāl et calefaciēs se. **P**o
tifex ergo interrogauit ih̄um: d̄ disci
pulis suis et d̄ doctrīa e⁹. **R**ndit ei

ih̄us. **Ego palā locutus sum in dō.**
Ego semp̄ docui i sinagoga et i tem
plo quo oēs iudei p̄ueniunt: et i oc
culto locutus sum nihil. **Quid me**
interrogas? **I**terroga eos q̄ audi
erūt qd̄ locutus sim ipsis: ecce hi
sciūt qd̄ direrim ego. **N**ec cū dixis
set: vn⁹ assitēs mīstrorū dedit ala
pā ih̄u dices. **S**ic rñdes p̄tifici?
i māsuetus et patēs: qui iussi quālibet p̄uenti
Rndit ei ih̄us. **S**i male locut⁹ sus
interrogare p̄nā poterat:
Testimoniū p̄hibe d̄ malo: si aut̄ bñ
qd̄ me cedis: **E**t misit en annas li
qui erat p̄cep̄ sacerdotū illo āno. et ad en a p̄
gatū ad cayph̄z p̄tificē. **A**rat autē
cipio ducebatur. *S*ic oāne hoc et aī dixerat
symō petrus stāl et calefaciens se.
sed q̄ secuta sunt adiungit.
Dixerūt ergo ei. **N**unquid et tu ex
discipulis eius es? **N**egauit ille et
dixit. Nō sum. **D**icit vnus ex suis
p̄tificis cognatus eius cuius ab
scidit petrus auriculaz. **N**ōne ego
te vidi i orto cū illo? **I**terū ergo ne
cece cōpl. ta p̄dicō ch̄rist. et convicta p̄eūmp
gauit petrus. et strāl gallus catauit
uo petri ab anna. *T*h̄lā p̄e domus quā p̄la
reabat.
Adducūt ergo ih̄m ad cayph̄z i p̄
toriū. *T*h̄lē qui adducebat ih̄m.
Erat at māel et ip̄i n̄ itroicēt i
p̄toriū vt n̄ cōtaminaren̄: *S*h̄ man
ducarent pascha. *E*xiuit ergo pilat⁹
qui q̄ebat falsum testimonium aduersus ih̄m.
tus ad eos foras: et dixit. **Quā ac**
cusatōz affertis aduersus boiem
*T*h̄pibz tributa dari cesari. et dixit: q̄ possum de
struēre cōpl. dei. et redificare. *S*qd̄ pi atur fallū
in tot bōscis q̄ fecerat. p̄ q̄bus reddebat mala
hunc. **R**ndit et dixerūt ei. **S**i n̄
eēt hic malefactor n̄ tibi tradidisse?
cū. **D**ixit ergo eis pilatus. **A**ccipite
en vos: et bñ legē v̄az iudicate en
*T*h̄lē iterficere quēbz. *S*i festius dieb⁹. q̄: aīlo
sp̄e liebat sc̄m legē.
Dixerūt ergo ei iudei. **N**obis n̄ l̄
iudicēt en gētibus ad cru. et il.
iterficere quēbz. **V**t sermo ih̄u ip̄le
ret quē dixit: significāt q̄ morte eēt

Dalam. Id est
multus audiētib⁹: non
q̄ q̄ dicit palā cēnt co
gnita turbis. *C*um et
apostolis dixerit: hec i
proverbij locutus sū
Sed venit hora cum
palā annunciaro vobis. *E*is etiā secreta ex
ponebat: que alij per
pabolas dicebat. *S*i
militē q̄ dicit: nihil i
occulto sum locutus n̄
q̄ nō eēt occulta intel
ligentia. *S*z q̄ corā tot
bōminibus dixerat.
*E*a etiā que pauli di
rerat: n̄ sunt i occulto:
q̄ ad b̄ dixerat ut p̄di
carentur super tecta: n̄
vt tacerentur. *E*a aut̄
que audierant: n̄ i
tellecerat talia erāt. vt
n̄ posiet iusste crimiari.
et quotiens interrogā
do tētanēt vt accusa
rēt: sic respōdit vi oēs
calūnīe frustrarentur.
*J*ō dicit: qd̄ meiter.

Quid me. Id ē.
a q̄ veritate audiēt n̄
desideras. **I**terroga
magis eos. de quon̄
diciū non habeas iū
diam. *I*ta temperat re
sponsione vt nec veri
tate taceret: nec defen
dere se videtur.
Nec aut̄. *O*bici
tur cur non fecerit qd̄
docuit? debuit n̄ sic re
spondere. sed alteram
maxillam p̄bere. *S*ed
pr̄acter māsuetē et in
ste rñdit: et n̄ mō maxil
la: *S*h̄ totū corp⁹ ferien
ti paravit. *E*i hinc po
tius ostendit p̄cepta
patienti: nō ostētō
ne corporis h̄ cordis p̄
paratōne faciēda. p̄t
em q̄s maxilla visibili
ter p̄ebere iratus. *M*e
lius ḡ respondit vere
placatus: et ad ferēda
grauiora trāq̄lo q̄nō
paratus.
Si male. **M**ale
loquitur qui i verita
tem loquitur. **E**t ē. si
m. l. s. da testimoniu q̄
p̄bes mēdacem.

Erat aut̄. *Aug.*
Victo q̄ annas misit
bēsum ad cayph̄z: re
dit ad locū narratiōs vbi reliq̄rat petrū: vt explicit
qd̄ i domo ānc d̄ trā
In pretorium. Id ē. vbi p̄s pilatus bēta
petri negatō p̄tigerat
bat. *S*h̄ si ad cayph̄z q̄no i p̄toriū: foris alij cā v̄ge: et d̄ domo āng ad audi
ēdū ih̄m ābo p̄uenirat. cayphas p̄reūd̄ p̄toriū p̄sidis: et socero suo bñz re
liqt ad audiēd̄. *L*ī domo cayph̄z pilat⁹ accepit p̄toriū: et tāta erat dom⁹ vt
seorsū bētarz dñs. seorsū pilat⁹. **C**ul nō cō. *Q*uia dieb⁹ ḡsimoz p̄tamia
tō erat illis i alienigenē bētaculū itraq̄. **N**obis nō li. *H*oc dicit p̄p̄

dici festis scitatem. **L**e
em precipit ne parcant
malefactoribus preteri
seducatur a deo suo.
qualiter isti dicabant eum
et contra se ipsos dicunt
quod iterfiebat quem int
ficiendus offerebant si
cuit et pilatus iterfecit.
nisi manibus suis.

Cuz pilatus vellet
hiesum tradere iudeis
ut huius legem suam indica
rent eum; noluerunt recipere.
dicentes nobis non
sunt. q. s. i. p. f. ser. ab.
quem hiesus morte predictum
ut eum a iudeis tradidit
gates iterficerent. quasi
sic cent alieni a scelere
quod magis peccat. i. quo
deorum inoccetia est dñe
tia monstratur.

Atemetipso. Sit
hiesus quid ipse iterro
gat. et quid ille respon
suras est. Et dico ro
muit. ut sciret. sed vt
scriberetur quod scire vo
Quid fecisti? Imit
Quasi si hec culpa non
est quod te regem dicens;
quid alius fecisti; quod
non mirum si iudicari tra
deris puniendus quod te
regem dicens. Sed si hec
ca non est. tunc forte alia quod
renda est. quasi si cor
ma si hec ca est quod obi
citur an alia.

Regnum. Hoc est
quod nos facere voluit. S
pries viacissim interrogando
voluit ostendere quod
est in regno suo boim
opio iudeorum vel gen
tilium. quod omnia virtus
aptius invenit. Regnum
m. n. est in b. m. Quasi
cepti estis. non enim impe
dio dominatonem viam in
hoc mundo. ne vaneti
meatis et servatiatis sed
ad regnum celeste credere
do venire. **Tu di
cis.** Non seregem tu
met confiteri. sed ita li
bratus est ut neque se re
gem neget. nec de mun
do se fateat esse; ut ille
sentiebat qui dixit: er
go rex es tu? cui respodit. tu dicens. quod rex si. et quasi carnalis carnaliter dicens.

Ego in h. n. Non in bacre sed ad bacum: quod greci non est ambiguus. Di
ci ergo de temporali nativitate qua venit in mundum. huius quod natus est ad
hoc. et ad hoc venit in mundum. i. propter hoc ut testimonium p. u. Sed quod non
omnis est fides. addit. ois quod est in. audit. i. obedit. i. credit mihi.

Iterum eriuit. Non expectat responsum. nec cum vellet dimittere mora fie
ret. subito enim venit in mente consuetudo quod posset per pascha dimitti.

Est autem. quia in pascha a servitute liberati sunt. i. pascha est consue
tudo dimittendi eis. **D**imittam vobis. Non potuit anelli a corde
eius hiesum esse regem iudeorum: licet in scribendo titulo: tanquam ipsa veritas est
ei fixerit. et quod est interrogavit. **L**atrus. i. dyabolus sediciosus et homici
diorum auctor dimissus est iudeis. quod prima lucis ob supbia pulsus. i. tenebra
cum carcerem missus erat. et non potest iudicari videre pacem. quod sediciosorum principi

moriturus. **I**ntroiuist ergo iterum in
protorum pilatus. et vocauit ihesum et
dixit ei. Tu es rex iudeorum. **R**espondit
ihesus a te metipso hoc dicas: an ali
tibi dixerunt domine? **R**espondit pilatus
quod a me hoc non dixi: sed tu iudeis accepi
Non quod ego iudex sum: **H**ec tua et po
tifices tui tradidit te mibi. quod feci
stii? **R**espondit hiesus. **R**egnum meum non
est in aedib. i. in domo. **S**i ex hoc modo esset
apparet quod nullus descendit.
regnum meum: ministri mei utique decer
tarent ut non traderer iudeis. **N**on
est regnum meum non est in hinc. **D**icit ita
quod ei pilatus. **E**rgo rex es tu? **R**espo
ndit hiesus tu dicas. quod rex tu es ego
sum. **E**go in hoc natus sum: et ad hoc ve
ni in domum: ut testimonium prohibeatur
veritati. **D**icit quod est ex veritate: audit vo
cem meam. **D**icit ei pilatus. **Q**uid est
veritas? **E**t cum hoc dixisset: iterum ex
iuit ad eos et dicit eis: **E**go nullam in
uenio in eo cam. **E**t autem consuetudo
vobis ut vnuis dimittam in pascha.
quod ei melius.

Vultis ergo dimittam vobis regem
iudeorum. **C**lamauerunt rursus omnes
dicentes: **N**on huc est barabbas. Erat
autem barabbas latro. **C. XIX.**

Punc ergo ap
prehendit pilatus ihesum
secepsit in iuriosa pilatus. et milites suerunt ipso
et flagellauit. **E**t milites plecteret co
ronam in spinis ipso superuit capitum eius
et derisorum quod se regem dicebat esse. purpura enim. et si
et veste purpurea circumdederunt eum
et veniebat ad eum et dicebat: Ave

rex iudeorum: **E**t dabat ei alapas.

Exiuit ergo iterum pilatus foras: et

dicit eis. Ecce adduco vobis eum

foras ut cognoscatis quod nullam in

sum. **H**ec clavis imperio sed ple
nio in eo cam. **E**xiuit ergo hiesus

nos opprobrio.

portas spinea coronam: et purpura

et pilatus. **I**n quasi si regi iudeis iam pote*re*. quod de
ictu videtis. **I**n qui se regem dicit
um vestimentum et dicit eis. **E**cce ho
mum ergo vidissent eum pontifices et mi
nistri clamabant: dicentes. Crucifig
e crucifigere eum. **D**icit ei platus.

Accipite eum vos et crucifigite: **E**go

enim non in iudeo in eo cam. **R**espondebat
in domo. **N**os legem habemus: et huius legez
dicitur mori: quod filius dei se fecit. **C**um ergo
audisset pilatus hunc monachum magis
timuit. et ingressus est in protorum iterum: et
dicit ad ihesum. vnde es tu. **I**hesus autem
sibi non respondet sicut omnes sacerdotibus non
respondebat nisi nullus defensio. **R**espondit ei. Dicit ergo ei
scor doceat.

pilatus. **M**ibi non loquaris. Nescis
quod habeo potestate crucifigere te. et potes
te habeo dimittere te. **R**espondit ihesus

Non habes potestate aduersus me ullam

a. quatuorcentos habebes. non enim tibi omnino liberum es.

nulli tibi datu*m* illi desup. **P**roprie
tua qui me tradidit ubi: maius potius

hunc. **E**t exinde querebat pilatus dimis
tere eum. **J**udei autem clamabant dicentes

Sic hunc dimittis: non es amicus cesarii

Dicit ei qui se regem facit contradicit
cesari. **P**ilatus autem cum audisset hos

mones: adduxit foras ihesum. et se

dit pro tribunali in loco qui dicitur

s. a. collis vel sublimitas.

lichostratos. hebraice autem gaba

tha. **E**rat autem parastene pasche

Nisi tibi. **I**de a deo: quod non est potest nisi a deo: sed tu tibi talis data est ut sis
sub alterius potestate. et non maius peccatum est ei quod tradidit metuendo non in pilatus est sine peccato. **R**espondit autem
Exinde. **I** est ex hac causa: ne haberet peccatum occidendo innocentem: et
si minus illis inuidis: quererebat dimittere: non quod tunc primus quereret. sed si
prius volebat non quererebat. **S**ic hunc. Supra legem posuerunt fons
quam deberet mori: quia filius dei se fecit. **S**ed quod ille legem gentis alienigenam
timet: sed magis timet occidere filium dei: terrent enim a celare quod non potest
reptatio sua. **E**rat autem p. Aug. Parastene quod interpretat
preparat: est sexta feria qua preparabat necessaria sabbato: qua die precipit mo
ys duplo colligere manu*m* ppter sabbatu*m*. **H**ora quasi sexta: quod tunc caput se
xtra hora diei quod pilatus sededit pro tribunali: et dum duceret hunc regem gere
rent: completa est sexta hora: et quod tenebant fuerant usque ad nonam. **S**ed ne hoc

Johannes

C. XIX.

bora quasi sexta. Et dicit iudeis: Ecce rex vester. Illi autem clamabant: Tolle tolle: crucifige eum. Dixit autem pilatus: Regem vestrum crucifigam. Responderunt pontifices. Non habemus regem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis quod voluntati coru- to quicunque fecerunt quod fieri extorserunt ihu ut crucifigeret. Suscepserunt suu- tis suo humero ut eam comedaret imitaturis auct hies et eduxerunt eum. Et hain- lass sibi crucem eriuit in eum quod de calua- f. locu decollatōis rie locum. hebraice autem golgatha ubi t. latrones ut alii dicunt. ut sit cum impensis deputatus crucifixeretur eum: et cum eo alios duos hic et hinc. Medium autem ihum. Sopatur divisa vis in corde nescientis. Scripsit autem titulum pilatus: et posuit sup crucem. Erat autem scriptus. ihu nazarenus rex iudeorum. Nunc ergo titulum multi legerunt iudeorum: quod propter ciuitatem erat locus ubi crucifixus erat ihu. Et erat scriptum tribus linguis scrip. tur: quasi tribus testibus. quod in hebraice grece et latine. Dicebant ergo. d. vii. t. s. o. r. Hoc quod peractum habemus. r. n. c. ergo pilato pontifices iudeorum. Iste potest mutari quod veritas dixit. nec quod pila Noli scribere rex iudeorum: sed quod eius scripsit ipse dixit: rex sum iudeorum. Reditus est implacatur scriptura. ne corrumpas tituli in scripto meo. et quasi in corpore veritatis. et si vos ipsilatus. Non scripsi scripsi. Misericordia tua salutem. lites ergo cum crucifixissent eum: accep- tis de aliis vestimentis sine sorte. Hinc apparet percuti vestimenta eius: et fecerunt quatuor milites fuisse qui crucifixerunt. tuorum preterea vnicuique militi parte. et acceperunt simuliter. sed non simuliter diverserunt. Hec est causa quare non diverserunt. tunica. Erat autem tunica inconsutilis quod caritas supereminet per omnes. desuper extensa per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: non scindamus eam: sed sortiamur illa cui sit: ut scriptura ipsa diceret partiti sunt vestimenta mea sibi. et in vestem meam miserent sorte. Et milites quidem hoc fecerunt. Stabat autem iuxta crucem ihu mater eius. et filius iacobus et filia cleophae eius. et soror maris eius maria cleophae et maria magdalene. Cum vidisset ergo ihu mitem et discipulū stante quem diligebat: dicti mīri sue. Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mī tua. Et ex illa hora

I fqr ad eius curam qvqd ei ē necessariū p̄tine's
Tacepit eā discipulus i suā. **D**o
S q̄ oia dispositus p ne cītes agit
Itca sc es ihūs qr oia p̄sumata sūc
vt p̄sumeret scriptura dicit. **S**itio
Vas āt positiū erat aceto plenū **I**l
li ergo spōgiā plenam aceto ysopo
circūponeutes obtulerūt ori ei.
Cū ergo accepisset ihūs acetū dixit
q̄o p̄p̄betia p̄dixerat. et qr nibil iā restat q̄ ēte
Lotumatu ē. et iclinato capite tra
mortē fieri oponeret tradidit spūm. vt qui plācem
didit spūm. **J**udei ergo qm̄ pasce
babet at ponēdi a.s. et iterū sumēdi e.
ue erat vt n̄ remaneret i cruce cor
pora sabbato. **E**rat em̄ magnū di
tremor erentur morui de ligno ne pēdetes magnū diē sui diuturni crēciatus
es ille rogauerūt pilatiū vt frageret eorū crura. et tollerē
horrore fedarentur. **V**enerūt ergo milites et primi quidē frēgerūt cura: et
alteri q̄ crucifixus est cū eo. **A**d ihūs aut cū veissent ut vi
derent eū iā mortuū: n̄ frēgerūt ei⁹ crura. **S**z vn⁹ milituz
lācea lat⁹ eius apuit. et p̄tinuo eriuit sanguis et aqua. et q̄
vidit testimoniū phibuit. et verū ē eius testimonium. et ille
scit qr vera dicit. vt et vos credatis. facta sunt enīz hec vt
scriptura iplereſ. **D**o n̄ p̄minuetis ex i eo. Et iterū alia
ad hoc q̄ dixit. lācea latus ei⁹ aperuit. q̄ scit ea carne vēturus ē i qua ē crucifixus
scriptura dicit. **V**idebūt i quē trāssixerunt. **D**o hec auſi
rogauit pilatum ioseph ab arimathia co q̄ eſſ̄ discipulus
ihū. occultus autē propter metuz iudiciorū vt tolleret corp⁹
Milites e. Ecce q̄ gesta sunt iuxta crucē: cū iā crucifixus ēt .
Quartuor p. Quadriptita uestis significat ecclēsiā toto orbe q̄ quat
tuor partibus constat diffusa; oīb p̄tibus equaliter. i. cōcorditer distribu
ta. Lūca sonita oīm p̄tū significat vnitatē q̄ chartatis vinculo p̄tince
Incōsūtilis. Ne aliquā dissoluat vnitatis ecclēsię et ad vnū puenit. qr
omēs in vnū collegit. sicut et in duodecim vn⁹ petrus p̄ oībus dicit. **I**n es
xps filius dei vni. et ei p̄ oībus dī. **L**ibi dabo claves regni celorum. vnus p̄
oībus: qr vnitatis est in oīb
De super c. Quia charitas supeminet omnibus p̄ totū. qr nemo ē ei⁹
ergi qui p̄tinere videatur ad totū. a quo toto sicut grēca indicat lingua: ca
tholica vocatur ecclēsia q̄i sorte dei gratia p̄mēdatur.
Cū vidisse. Qui divina facinus quasi repulit ignotā matrē. iam
ostendit venisse horam quā tūc p̄dixit in qua agnoscit dī qua fuerat mor
taliter natu. et docet vt a p̄ijs filijs impendatur cura a parētibus. **U**nd et
apostolus. Siquis suorū curā nō habet: fidem negat ic.
Mulier ec. Patri quā reliquit alterum pro se filium q̄damīō tri
buit. Pā cur hec fecerit: h̄c sequētia indicant. ex illa hora a.c.d.m. suam.
qui et si iā nō baberet. p̄p̄ia in illa societate centupliciter accepit rbi erant
om̄ia p̄mūnia: nibil habens et oīa possidens.
Onia con. Omnia que oportebat fieri anteq̄ acciperet acētū et trade
ret spūm. Ut etiā scriptura h̄ p̄sumaret. In siti m.p.m.a. dicit. sitio. quasi
hoc minus fecistis. date quod estis. **D**egenerauerant em̄ a vino patrum dī
iniquitate mundi: quasi de pleno vase impleti: habentes cor ut spōgiā ca
uernosis et toruosis latibulis fraudulentū. Ysopus humiliis herba pectus
purgat: significat humilitatē christi: per quē fulsus sanguis nos emundat.
Hanc circumdebet iudici. et se circuuenisse putauerunt. **H**arundo signifi
cat scripturā que hoc facto implebatur.
Sed vnus. Vigilanti verbo v̄sus est. nō dicit percussit vel vulnera
uit: sed apernit: vt illuc quodamīō vite hostiū panderetur vnde sacramen
ta ecclēsię emanauerūt: sine quib⁹ ad vitā n̄ intratur. **I**lle sanguis fusus ē i
remissionem peccatorū. Aqua et lauacrum p̄fstat et potum. **E**cce hostiū i la
tere archē quo intrant animalia diluvio n̄ peritura. **E**cce mulier facta te
latere dormiens.

Sicut mos. Nō frustra ait, sicut mos ē iudicis sed a monitione huic officiū morē cū iusq; gentis cū suā. **L**urrebant a.d. Johānes significat sy nāgogā, quis prior ve nit ad monumentum. sed nō intravit, quia p pterias vīcātōne et passione audiuit, & et mortuū credere no luit. Petrus est ecclē sia quis cognovit car ne mortuū & viñētem credit dū. post quē & inde ī fine intrabit.

Separatū

quia sacramenta diu nitatis, īcōprehensibili a nostrā infirmitatis cognitōne remota sūt. In involuto nec finis nec initium aspicitur. Sic celsitudo diuinitatis nec cōgit eē nec s finit. In vñū, l. q̄i c̄l sura mētū dens nō ē. sed ī vñitate. Vel su darium capitū passio ch̄isti: cuius sacramēta infidelibus sunt oc culta. Seorsim: q̄i lōge a nostra, q̄i ille spōte et sine culpa pass̄. nos iūti cū culpa.

Nōdū. Scilicet vīgadeo ut cū ab ab ipso dño aperte di ceterū; ppter cōsuetudine ab eo audiendi parabolas; n̄ intellige rent.

Dolorans. Jam plus dublatō q̄d o ciso plorat, quia tanti magistri cuius vita subtracta fuerat; nec mēoria remanebat; et iste dolor ibi eaz tene bat.

Dū ergo. Quid eū sciret ibi non esse, & quia nimis voleret nec suis oculis, nec oculis illorum duos creden dū putauit. Vel potius divino instinctu & factū est.

Ihū: et posuit pilatus. Venit ergo et tulit corpus ihū. Venit autē et nōcōdemus qui venerat ad ihū. q̄i nō nocte solum sed nocte primū nocte primū ferēs mixturā mirre & aloes quasi libras centū. Accepūt ergo corpus ihū & ligauerunt eū linthēs cū aromatibus sicut mos est sepelire iudeis. Erat autē ī loco vbi crucifixus est ihūs ortus & ī or t̄ sicut in vñto marie nō ante eū, nō post eū ī hoc monumento. Accelerata sepultura ne vespaseret q̄nibz ta quisq; poitus fuerat. Ibi ergo, p le licet facere. ppter paraseue ī iudeoz: q̄r iuxta erat monumentū posuerūt hiesum.

C. XX.

Pa autē sab batī maria magdalēne ve t̄ cū ī tēp̄ opādi rediſet. q̄i ī requirendis ī t̄elligentia. Nit̄ mane cuz adhuc tenebrē es sent ad monumentū & vidit lapidez t̄ vel revoluti. q̄i ex nōmō ardore cucurrit sublatū a monumento. Lucurrit er nūciare discipulis ut aut secū quereret, aut secū dolerent. go & veit ad simonē petrū & ad aliū q̄i ī grecis codicibus additur. ī eū, propensōre caritatis et famulatus affectu. discipulū quē diligebat ihūs. Tu lerūt dñz dī monumēto: & nescim̄ vbi posuerunt eū. Exiit ergo petrū q̄i q̄i autē venerant, regressus narrat, curf̄ et ille alius discipulus: & venerūt q̄i ī decursu huius mūdi, iudei p̄ legis literaz, ad monumentū. Lurrebant autē genitēs p̄ legē nature. duo simul & ille alius discipulū p̄ cucurrit citius petro & venit primū ad monumentū. Et cū se inclinasset vidit posita lintheamīna n̄ tñ itroi uit. Venit ergo symō petrū sequēs eū. & itroiuīt ī monumentū & vide scripture sacra menta lintheamīna posita: & sudarium q̄d fuerat sup̄ caput eius: n̄ cū līchea minibus positum: s̄z separati iuolu tū ī vñū locū. Lūc ergo introiuit & ille discipulus q̄ venerat primus

vacuum sepulcrum. q̄i n̄ quidem resurrexisse ad monumentū. & vidit & credidit sed sublatum esse. cū nōdū Nōdū enim sciebant scripturā. quia oportuit eum a mortu is resurgere. Abierunt ergo iterū

discipuli ad semet ipsos. Maria autem stebat ad monumēto foris plorans. Dū ergo fleret inclinauit se et pro spexit in monumēto. & vidi duos āgelos ī albis sedentes vñū ad caput & vñū ad pedes vbi posuit erat corpus ihū dicunt ei illi. Mulier quid ploras? Dicit eis. Quia tulerūt dñm meū. & nescio vbi posuerūt eū. Nec cū dixiss̄ cōuersa ē retrosum. & vidi ihūm statē & n̄ sciebat q̄r ihūs ē. Redarguēs eam. q̄i n̄ credit adhuc ē mulier. adhuc corporei seruū appellatōe s̄gnatur. q̄i quasi n̄ lacrimas nudas sed fudē ex ḡo bone lacrime si ihū agnoscas. S̄ interrogat cā doloris ut augēatur desideriū. Dic ei ihūs. Mulier quid ploras? Quem queris? Illa q̄i penitus falso, q̄i ī cōmētē seminabat. existimās q̄r ortulanus cēt: dicit ei. Dñe si tu sustulisti eñz dico mihi vbi posuisti eū: & ego eū tollā. Dic ei ihūs. Ma sp̄ius corpe cōuersa putauit q̄i n̄ erat. nūc cōuersa corde q̄i erat agnoscit. Cōuersa illa dicit ei. Rabboni: q̄d dñs m̄gr̄. dicit ei ihūs. Noli me tangere. nōdū em̄ ascendi ad patrē meū. Vade ī naturā. q̄i n̄ ait cōter nostrū. sed meū et restrū. q̄i differentiā autē adfrēs meos et dic eis. Ascendo ad l p̄rem meum et ī gratia ī deū meū. q̄i ego bō. restrū. q̄i vos ab errore liberauit. sub quo et bō suū p̄rem vñm: l̄deum meum & deuz vñm. Cōleit maria magdalēne nūcians discipulis q̄r vidi dñm & dixit mihi hēc. Lūt̄ hoc ī ipso die resurrectōis: ī s̄mō corporis vbi erat diuinitas. bohia clausa n̄ ob tergo eet sero die illo vna sabbatorū. & foræ eēt clau s̄terunt s. cut et natus fuerat de virginē. ī die diuina eiusdem resurrectōis. se vbi erāt discipuli īgregati p̄ opter metu ī iudeozū. Cōleit hiesus & stetit ī medio. & dicit eis. Pax vobis. & cum hoc

Vidit d. an. Angeli. i. nūciū significat euangelīū ch̄isti a capite usq; ad pedes. ab initio usq; ad finē eē nūciandū. Et ille ex passione sua erat nūciandus. quia deus est ante secula. & homo ī fine seculi. Sedet ergo angelus ad caput. cum dicit. In principio erat verbu. Ad pedes: cū dicit Verbu caro factum ē. Vel duo angeli duo testamenta. vñū p̄m̄s. aliud sequens. Coniuncta: dñm pari sensu: incarnatum. mortuum. resuscitatum nūciant.

Quid plo. Quasi. nōli plorare. Prohibent lacrimas quodāmodo nūciantes gaudiū. At illa putans eos interrogare nescientes: prodit cām lacrimarū. q̄r tulerūt d. m. i. corp̄ dñi mei.

Et nō scie. Quia tergum ad eum habebat quē non resurrexisse crebat. q̄r amabat & dubitabat. videbat & nō cognoscet.

Quē queris. Non q̄ dubitet quē reqreret: q̄r illa quē querit igno ret: n̄ em̄ querit xp̄m: & quē putat raptū.

Domine. Quē putat ortulanū dicit dñm vt honosificaret homines a quo rogabat beneficium. Nec sic dicit eum dñm sicut illū quē querit sub latuū. Hiesum vero agnoscens vocat magistrū. q̄r recolit cū a quo discerere humana & divina discebat.

Si tu sus. Non dicit quem. q̄r b̄ in animo agit vis amoris: vt quem semper cogitat: nullū aliū ignorare credat.

Maria. Postq; cōmuni noīe vocauit. & n̄ ē agnūt. vocat et noīe acsi dicat: recognoscē eī a quo recognoscērēs.

Noli me t. Hic innuit q̄ pedes eius amplecti voluit. Merito nō tan git quē n̄ videt. n̄ q̄ videt fāgit.

Dicit ei. n. m. t. Fidem docēs & ī corde eius vt ortulanus seminat vicit. Noli m. t. nō q̄ nollet tangi nisi cū ascendisset. cū et mulieres & alii ī terra cū tetigisse legantur. & n̄ sedentem ī celo. Vult ergo sic se sp̄aliter tangi. sic se credi vt sit equalis patri. Et quia ista adhuc carnaliter in eī credebāt quē sicut hominē flebat. audit. Noli m. t. i. sic credere: q̄r i corde tuo nōdū credis me equalē ascendē ad patrem. i. nōdū credis me equalē patri. tūcā ges: cū n̄ imparē credes. In hac figurat ecclā te gentibus q̄i xp̄m n̄ credit nisi cū ad patrē ascendit.

Mistice. Noli m. t. Noli manū maioribus adhibere: sed vade ad pfectores qui facile resurrectōē credant. Mulieribus enim in ecclēsia vīe renōn permittitur.

Venit maria. Ibi culpa abscedit vñū p̄cessit. Mulier mortē vīo p̄pinavit. mō mulier vitā nūciat viris. & que tūc verba serpentis. mō narrat verba vivificatoris. ac si ipsis rebus dicat deus: d̄ qua manū illatus ē p̄tus mortis. d̄ ipa suscipite potū vīe.

Cū ergo esset. Hoc ī ipso die resurrectōis factū ē: ī quo quinque

Johannes

biesus apparuit. **P**ri
mo marij magdalenz
Secundū idē cū alijs cur
renti nūciare discipul
volēnibus. **T**ercio pe
tro. **Q**uarto cleopb
et socio eius. **Q**uinto
discipulis ianuis clau
sis p̄dictis duobus iā
reverfis.

Ostedit. Post
resurrectiones in corpe
suo dñs duo atraria
ostendit. et palpabile
eiusd nature ut formis
ad fidem. et incorrupti-
bile alterius glorie ut
inuenit ad premiu.

Dixiter e. i. Pa-
cem offert qui ppter pa-
ce venit. Iterat ut mo-
stret per suum sanguinem
esse pacificata quae in ce-
lis sunt et quae in terra.

Accipite sp̄i.
Aug. In terra datur
sp̄us ut diligatur pri-
mus. e celo datur sp̄us
ut diligatur deus.

Quorū remi.
Ecce charitas que p
spūnsan cū infundit
cordibus eorū. Qui p
ticipes sui sunt pecca-
ta dimittit eorum qui
nō sunt tenet. Et iō
postg̃ dixit accipite s.
I. cōtinuo subiecit quā
te pec.

Thomas e. No
calu led dimma dispoe
desuit thōas, et audi-
ta nō credidit. **A**nde
palpandū se ei domi
prebuit; qz eius dubi-
tatōne et facta sibi pro
batōne nulli relinqui
tur iā dubitare.

Domi d. didi. Di
dimus. i. geminus. q̄a
dabi? thomas. i. abis
sus. q̄: dubitādo p̄o
fund? nonit.

Respōdit. Vide
bat et tangebat hoīem
et super hoc teum cre-
debat īā remota dubi-
tatōne. et cōfitebatur
quē nō videbat

Quia vidisti.
Non aut tetigisti sed
vidisti, quia visus qd
amodo generalis sen-
sus est qui te alijs qua-
tus dicitur solet. **Foris** tā
nō fuit ausus tangere
sed aspiciendo tm̄ seu
etiam tāgendo credit
Beati. Commen-
dat fidē gētū. Et pteri-
to vñatur ut qd erat
futurus i sua pdestina-
tione nouerat iā factū

dixisset oñdit eis manus et latus.

Bauisi sunt ergo discipuli viso do-
cumento confirmato ē. dat ei pacē sup pacē. sicut p-
rovisus est in prophetā.

mit p. pp̄eta
mino. **Dixit ergo eis iterū.** **T**u equalis ē pater filio. sed hcc verba mediatoris
sunt. **I**le misit me. ego vos. **S**ed ē ad passiones. et
si amet. quasi ea caritate vos mieto ad mala qua p̄
vobis. **S**icut misit me p̄. et ego
me misit. **T**u insufflatō significavit spūmstūz
mitto vos. **N**ec cū dixisset tu insuffla
nī patris cē solus spūm. sed suum.
uit. **T**u dicit eis. **A**ccipite spūmstūz
s. i. quos dignos remissione iudicaveritis. duabus. l.
Quorū remiseritis peccata remit-
clamibus. videlicet potestatis et discretōnis.
tuntur eis. et quorū retinueritis.

retenta erunt. Thomas autem vnum
ex discipulis duodecim quodam didici-
mus non erat cum eis quando veit ihus.
Derunt ergo ei alii discipuli. Clidi-
dum. Ille autem dixit eis. Nisi vide-
ro i manibus eius fixuram clavorum
et mittam manum meam i latus eius:
credam. Et post dies octo iterum erant
discipuli eius intus et thomas cum
eis. Venit ihus ianuis clausis. et
stetit i medio. et dixit. Par vobis.

Deinde dicit thome. Inser digitum
tuū huc. et vide manus meas. et as-
fer manū tuā et mitte ī latus meu-
z et noli esse incredulus sed fidelis.
Respōdit thomas et dixit. Dñs me-
us et deus meus. Dicit ei hiesus

Quia vidisti me et credidisti. **B**eat
qui non viderunt et crediderunt. **M**a-
ta quidem et alia signa fecit Ihesus
cōspectu discipulorū suorū que
sunt scripta in libro hoc. **H**ec au-
scripta sunt ut credatis: quia ihu-
xps est filius dei. et ut credētes vita
habeatis in nomine eius:

Dicitur h̄c id est qđ mare galilee et sta-
festauit b̄iesus se iterum ad mare
gn̄ū genaseret.
re uberiadis. Manifestauit autem
sic. Erant aut̄ symon petrus simu-
et thomas qui d̄r̄ didim⁹. et natha-
nael qui erat a chana galileę: et filii
ſobānes et iacob⁹ maior: et quorū noīa tacētu-
zebedei. et alij ex discipulis eius
duo Dicit eis symō petrus. Vlado-

C. XXI.

piscari. Dicunt ei. venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in nauem. et illa nocte nihil prendiderunt. Mane autem facta stetit hiesus in litore: non tamen cognoverunt discipuli quia ihesus est. Dicit ergo eis hiesus. Querit. Numquid pulmentarium habetis. Respondebat ei. Non. Dicit eis. Vittate in dexteram nauigium rhetet. et inuenietis. Misericordia ergo: et iam non valebant illud trahere per multitudine piscium. Dicit ergo discipulis ille quem diligebat ihesus petro. dominus est symon fidei ecclesie petrus cum audisset quod dominus est: unica succinxit se. Erat enim nudus et misit se in mare. Alij autem discipuli in nauigio venerunt. Non enim lumen erat a terra: sed quasi cubitis trecentis trahentes rhetet piscium. Ut ergo descenderunt in terram: viderunt quibus significatur calor charitatis. In fidem et speramus et verbu[m] regni decrunt super prunas. prunas portas et piscem suppoum et panem: Dixit eis ihesus Afferte de piscibus quos predistis nunc. Ascendit symon ihesus qui in fluctibus seculi sunt. stabilitatem eternitatis ostendit. Sed electus quod petrus: et traxit rhetet in terram plenum magnis piscibus censetur finis mundi. in numero et quantitate. cum qui quagita tribus: Et cum tantu[m] essent: non esse scissum ihet.

Multa. Quasi in fine libri concludit. Multa quidē .7 a. s. f. que p̄ sua
multitudine nō sunt scripta. Hāc autē q̄ue fecit h̄ieſus et ante resurrectōnem et
post dicit se scripsisse ut fidem aſtruat qua vita habeatur. Deinde tamen
narrat quomō ſe maniſtauit h̄ieſus ad mare tiberiadis et in captura pi-
ſciū cōmēdauit ecclesię ſacramentum. qualis futura eſt in vltima resurre
ctōne. Ad quod cōmēndandum valet q̄ quasi finis libri interpoſitus ē: ut
eſſet etiam lecure narratōnis quasi p̄emium. quod ei faceret quodammo-
eminentiōrem locum.

Dostea ma. Relictis oībus scuci fuerant hiesum. & si post mortem
hielu anteqz redderetur eis viuus repetissēt priorē arte: possent videri et de-
speratōne hoc fecisse. sed post redditum viuum: post acceptū eius iſufflatō
nis spūm: post verba eius: sicut misit me pater et ego m. v. subito fiunt qd
fuerunt. pīscatores nō boīm sed pīciū. Sed sciendū est nō prohibitos suis
se sua arte licita victimū querere apostolatus ītegritatē fernata. cū vnderi
uerent nō haberent. & sic illis laborātibus adiecit dēus necessaria que pro
misit. H aūt penuria eorum disposita est: vt i pīscatōne tanta exhiberentur
sacramenta.

Et illa no. **N**ox autem aduentus Christi non nullus ad predictum per leges venit. Mane aduentus stetit. i.e. post resurrectionem extra fluctus in solido nec prius agnoscitur. **I**n hac narratione magnus est sacramentum. et ut vehementius comedat daret ultimo loco est scriptum. **N**on septem fuerunt in piscatione discipuli: si significat finem ipsorum quod septem diebus voluitur. **L**itus etiam quod est finis maris: si significat finem seculi: i.e. quo petrus rhetor extraxit in initio predicationis Christi. **E**st alia piscatio hebreorum: alia post resurrectionem. **I**bi et boni et mali capti sunt: sicut nunc hebrei ecclesia. **H**ec enim boni qui erunt in eternum impletam in fine resurrectione mortuorum. **I**bi iesus non stat in litore sicut hic ascendit in nave symonis. **I**bi pisces in nauiculis. **H**ec rhetor in terra. **I**bi ergo ecclesia in hoc seculo. **H**ec in fine seculi. **I**bi vocati: **H**ec resuscitati. **I**bi rhetoria non solum in dextera vel in sinistra. ne soli boni vel soli mali sed in differenter ut mixti habeant boni et mali. **H**ic in dextera ut soli boni. **I**bi rupit rhetor pescis in secessu. **H**ec in summa pace secundum non est cessus. **I**bi tanta misericordia quod nubes mergit. i.e. in submersione permisit non enim sunt mersae. **D**ic non valent trahere a misericordia piscium ut in nave captos refunderent sicut ibi. quod hic qui continent ad resurrectionem virtutem sunt post finem huius virtutis in somno pacis velut in profundo latentes. nec apparebunt nisi cum in litore. i.e. in fine seculi resurrexerit. **N**on ibi figuratur duabus nauiculis propter circumcisioem et punctionem: hoc isto loco ducetur cubitis propter electos virtusque generis quasi. c. et. c. quod hic numerus ad dexteram transiit. **I**bi non exprimitur numerus: quod multiplicati super numerum. hic est certus numerus. cliiij. **D**einde legem significat quod occidit. septem spiritum quod vivificat. **A**ccedat ergo spiritus ad legem ut implatur. id est. septembris ad decanum et septem: quod numerus ab uno ad septuaginta computata obliuio crescentes ad. cliiij. prout quod significatur oes ad grammaticam spiritus continentibus: quod gratia cum lege dei tangit cum aduersario discordat ut vivificante spiritu littera non occidat sed complicitur. et si quid minus sit remittatur. **H**ic numerus hebrei. cl. et iisup tres propter mysterium trinitatis. **Q**ui quagita autem sunt. viij. multiplicata p septem. et ex adiectore vni. **V**no significatur esse unum quod demonstratur p septem propter operem septembris. et eo die missus est apostolus spiritus. **I**n prima capture quod est post ecclesie magni et patrum. **I**n illo regno nulli nisi magni.

Johannes

C. XXXI.

Venite. Hic dicitur
ducatur dominus enim per pisces
panem. In alio euangelio
cum pisces fons mellis
Piscis assus christus pas-
sus. Piscis quod latuit in
aquis humani generi
captus laqueo mortis
In fano mellis nota est
dulcedo divinitatis. Et
vtrumque natura christi.
quod fons est mel in cera.
id est divinitas in huma-
nitate. Ide significat
panis. **Vn.** Ego sum
panis qui de celo des-
cendi. Christus ergo
piscis assus in passione.
Fons vel panis in re
surrectione. Comedit autem
piscem assum vel pane
ut suo cibo nobis ostendere
deret. quod et passionem ex
nostra humanitate per-
tulit. et resurrectiorem
nostram ex sua divinita-
te procuravit. **H**ic vlti-
mum coniunctum cum septem
discipulis habuit. in-
nuens illos solos secum
futuros in eterna refe-
ctio qui septiformi spi-
ritus sancto pleniter amo-
re eius anhelat.

Conditum fecit illis
septē d^r pisce quē vide-
runt super prūnas .et
de pane addens et de
pisces quos eo inbēte
attulerunt .**P**iscis as-
sus: christus ē passus.
Ipsē etiā panis qui te
cōlo descendit .**H**uic paratur ecclā ad p̄cipandā b̄titudinez q̄ p̄ pisces
designatur .**E**ades etiā p̄ septē discipulos signatur: q̄ cū eo iētū epulat .
Choc iā ter .**N**on q̄ ter tū manifestatus sit: sed ad dies refert .prīm o
die q̄ resurrexit .post octo dies hoc die qn̄ b̄ fecit de piscibus .**S**cđum dies
ḡ manifestatōnes numerant . prima quotiēsc̄nt̄ sit facta vno die resurre-
ctōnis .scđa post octo dies .**T**h̄ē tercia .**I**n hac tercia manifestatōe Euāge
liū terminatur .**L**ū ergo prā .**I**hesus scit qd̄ interrogat: an plus dili-
gat .**P**etrus qd̄ dō se nouit dicit .i. q̄ amat .**E**t quia d̄ alij q̄stum diligat
nescit .iō vtrū plus illis diligat: tacet .**E**cce docet nō temere dissinire de occi-
tis .**E**t priori periculo negatōnis cautius dō se r̄ndit .**D**asce ag .**S**i me
diligis pasce agnos meos :nō vt tuos .gloriā meā in eis q̄: nō tua .mea lu-
bra :nō tua :q̄ dilectō dei .pbatur ī dilectōne proximi .**Q**ui x̄o opus pieta-
tis negat .pximis: minus tēū diligit .**H**ec aut̄ charitas ex diuina datur grā
Nd̄ tacite innuit iohes dū interrogās de amore dicit hic qd̄ n̄ alibi .**G**ymō
iobānis .i. obediēs dei gratia .quia q̄ ardētius ceteris diligit .**E**t obedit: nō
est nisi dei gratia .**D**icit ei ter .**I**nterrogat qd̄ sciebat n̄ semel s̄ iterum
et tertio .**E**t tertio audit a petro se dilig .**E**t tertio iubet pascerē oues .**I**ting
negatōni redditur trina cōfessio: ne minus amorī lingua seruat q̄ timor .
Et sicut fuit indicium timoris negare pastoriē .sic officiū amoris pascerē dō
mini gregem .**C**ōtristatus ē p .**A**ugl .**E**tia remissis peccatis tolerat
hō miseriā in quā tū ex peccato venit .**P**roductō: em̄ pena ē q̄ culpa .nec
parua videretur culpa li cū illa auferret p̄ea .**E**t iō vel ad demonstratōnem
debitē miserie .vel ad emēdatōnē labilis vitg .v̄l ad exercitatōnē necessarie
patiētig et paliter tenet hominē pena etiā que iā reū n̄ tenet culpa .**E**t h̄ē ho-
ru dierū sc̄da s̄ n̄ r̄phēdēda cōditō .**D**asce o .**P**ascere oues ē cre-
detes ne deficiat p̄fortare .terrena l̄bsidia si necesse ē subdit .puidere .exēpla
x̄tū p̄btere .aduersarijs obsistere .peccates corrigere .**L**ū aut̄ se .**D**as-
surū p̄dicit q̄ negatū p̄dixerat .hoc iā poterat resurrectōe firmat .qd̄ ima-
ture pollicebat īfirmō .**I**ā n̄ metuit bui vitē iterū .q̄ resurgēte dño vitē al-
teri p̄cessit exēplū .**E**xētēdes m.t .**H**oc ē crucifiger .**E**t quō b̄ fiet sub-
dit .**E**t aliust te cin .**E**t du .q .n v .q̄ ad illa molestia nolēs ē duct .nolēs ad eā
vit .**E**t volēs eā vicit .**E**t reliquit affectū īfirmataq .q̄ nemo vult mori q̄ adeo

Dic eis ihūs. Venite prādete: Et
stanta erat emidētia veritatis q̄ b̄esus erat. ut nul-
lō audebat discubetum īterro-
lus eorū auderet. n̄ solū negare. sed nec dubitare. et
gare. **I**u q̄s es: iicientes qr dñs ē
iō n̄ interregare.
Et veū ihūs t accepit panez t da-
bat eis t pīscē similiter. Hoc iā ter-
cītū ad dies. n̄ ad apparitōnū numerum
cio maifestatus ē ihūs discipulis
suis cū surrexisset a mortnis. **L**uz
ergo prādidiſſent dixit symoni pe-
tro ihūs. **S**ymō iohannis diligis
me plus his: **D**icit ei. etiā dñe tu
scis: quia amo te. **D**icit ei. **P**asce
agnos meos. **D**ic ei iterū. **S**ymō
iohānis diligis me: **A**it illi. **E**tiam
dñe tu scis: qr amo te. **D**ic ei iterū.
pasce agnos meos. **D**ic ei tercio:
Symō iohānis amas me: **C**ontri-
stat̄ ē petr̄: qr dixit ei tercio. amas
me. t dicit ei. **D**ñe tu oia nosti: tu
q̄bus pones an: mā. qđ ē cōfū matō dilectōis.
scis qr amo te. **D**icit ei. **P**asce ones
meas. **A**m̄ am̄ dico tibi: cū eēs iu-
nior cingebas te t abulabas vbi
olebas: **L**uz aut̄ sennueris extēdes
manus tuas t ali⁹ te cinget t du-

Sab mortent **t** **s**qr hac morte cōdit q̄tū colēd̄ et amād̄ sit deus,
cet quo tu n̄ vis. **D**oc āt dixit significās qua morte l̄clarissi
catur⁹ esset deū. **E**t cū hoc dixisset: dīc ei. **S**egre me. **L**ō
uersus petri⁹ vidit illuz discipuluz quem diligebat hiesus
t **s**comēdat p̄ivilegiū amoris sui.
sequētē. **t** q̄ t recubuit i cēa sup pect⁹ ei⁹. t dixit. **D**omie:
quis ē q̄ te tradet. **N**ūc ergo cum vidissz petri⁹: dixit ihū.
spelāliter enī vñ oū eū vilitatē placidā accepit car
Dñe. hic āt qđ. **D**īc ei ihūs. **S**ic eū volo manere donec ve
nis absolutoñē **t** in crucis passione. **t** ex predictis hoc intellexerūt. et q̄ n̄ eēt ua i
mā. qđ ad te? **T**u me segrē. **E**xīt ergo bmo inter frēs: **qz**
telligendū. ipē iohannes admonet.
discipul⁹ ille nō morif. **E**t n̄ dixit ei ihūs. n̄ morif. s̄ sic eū
volo manere donec veniā qđ ad te. hic ē discipulus ille q̄
testimoniū phibz d̄ his: t scripsit hēc. **A**t scim⁹ qz verū ē te
stimoniūm ei⁹. **S**unt āt t alia m̄lia q̄ feē ihūs: q̄ si scribāt p
singula: nec ipz arbitrorz mūdū capere posse eos qui scrī
bēdi sunt libros.
Angeliū iohannis erplicit.

bēdi sunt libros. **E**vangeliū Johānis explicit.
est naturalis. et enī nec senectus abstulit petro. **V**nū et dñs. trāseat a me ca-
lix iste. **S**ed quātūcūq; sit molestia mortis vincat eā vis amoris. si nulla cēt
vñ partia molestia mortis; nū cēt tā maḡ glā martirū. **S**ed si pastor imolat
ē ut ouis; qđ oñib; sūnt pastores n̄ metuāt imolari. **E**t cū hoc d. **H**is
dictis cepit ih̄us abire. et nōdū utellecto qđ audiuit sequere me; cepit pernī
icessu pedū sequi. securus ē et ioh̄es qđ sciebat se diligi. **Q**uē dī. Dilige-
bat et alios sed failiariū iñi donavit potiore dulcedie sui amoris. qđ xgo
electus ab ipso virgo et mansit. vñ et matrē ei p̄mēdauit. **A**ugu. Laci-
to noīe discernit iohānes a ceteris. nō qđ solū enī. sed plus ceteris diligenter
enī. **H**ui⁹ maioris dilectionis ē indiciū qđ solus supra pectus ibū recubuit.
Porro petrus plus dilexit xpm̄ vt ipse sciens interrogat qđ dicit. diligis me
plus b.s. **D**ilectur ergo melior qđ plus qđ qđ minus diligit xpm̄. Item vide-
tur melior qđ plus qđ qui minus diligitur a xpo. et anteponitur iohānes pe-
tro. **N**isi p̄ferendo ad inuicē qđ qđ de duobus melior est. An qui minus
diligit xpm̄ et ab eo plus diligetur. an quē minus diligit xps cū ipse pl̄ enī
diligat. **D**ubia ē r̄m̄lio. **D**ilectur quidē qui plus diligit xpū; melior. **Q**uē
pi⁹ diligat xpū; felicior. et ē manifesta nūa b̄ occulta iusticia min⁹ diligētis cū
a qđ plus diligēt. et pl̄ enī a qđ min⁹ diligēt. **S**ed p̄ istos duos p̄indat duas vi-
tas eccl̄e; d̄ qđb; mīstice loquit. **U**na ē per fidē. altera p̄ spēm. **H**ec agit̄ i cor-
pore et peregrinatōne vbi beatitudō ē tñi i spe. sed miseria p̄sto ē de aduer-
sis et d̄ p̄ccati. **I**lla ē i immortalitate; vbi nihil malis sed perfectō boni. **D**u-
or actis significat p̄ petru qđ ē general persona i petra christo fūdata. huic
dī. **T**u m̄. sc̄q;. p̄ imitatōz p̄ferēdi t̄palia mala qđ termiabunt cū seculo. **H**ic
magis diliguit xpū; vt amādo et sequēdo liberet a malo. s̄ ipse min⁹ bāc di-
ligit qual nūcē; et liberat ne sp̄ tal sit. et ob aliud n̄ diligit nisi vt saluz et bāc
trāfferat. **A**ltera p̄ēplatina significat per iohāne. cui dī. **S**ic e. v. m̄. n̄ dic̄
remanere l̄ḡmanere. sed expectare. qđ n̄ mō s̄ cū venerit christus implebitur
Quasi iechoata p̄ēplatō maneat donec veniā; perficiēda cū venero vt sit
manifesta pleiūudo sūc. bāc at plene diligit xps et seruat i ḡternū. In illa vero
expectatōe. qđ nōdū nouit futurā veritatez bō minus diligit. et plus dilget
cū enī videbit sicuti ē. **Q**uia x̄o vniuersē vīg dñi sunt mia et veritas. iust⁹ i
hac vita expertus vndiq; maia. pl̄ diligat ex necessitate qua vīget qđ mia
qđ liberāci⁹ a malis. et quotidie poscit et h̄z. et min⁹ diligat a misericordē qui
mi⁹ diligit miser⁹ qđ btm̄. b̄ ē petr⁹ pl̄ amās et mi⁹ amatur. **Q**uia x̄o iust⁹
p̄ēplatōz veritatis qđ ē futura nōdū nouit minus diligit eā qđ petrus miser
miam. et i p̄a vītate būtū plene diliget a xpo. et b̄ ē iohānes minus amās
qđ petrus plus amatus. **E**t si bi duo apl̄ singuli has duas vitas significat
vtraq; tñ vtriq; p̄eūit sicut et omnib; sc̄tis. **A**d huius aut vīte p̄ cellose gub-
naculū dantur claves ad ligāda et soluēda p̄cā. **D**ropēat illā q̄tā requie-
sup p̄cēt ih̄us discumbit vñ bibit̄ veritas. **Q**ui x̄o ē iohānes p̄eūit fu-
ture vīte vbi neq; nu bēt neq; nūbentur. **S**upra p. In pectorē ih̄u sūt
oēs ihesauri sap̄c et sc̄c absconditi; sup̄ qđ recubuit quē maiori ceteris sap̄c
et sc̄c singularis munere donat. i qđ figurabatur q̄sta archana diuītaq; p̄ ce-
teris ēēt scripturus. **D**omine hic. **Q**uia audierat petr⁹ se crucifigēd;
voluit etiā fr̄is p̄gnoscere exitū. **S**ic enī. Nolo enī p̄ martiriū p̄sumare
s̄ expectare enī placidā carnis sue absolutoz qđ ego reiens recipiā enī i eter-
nā bītudinē. **E**t nō dixit. Nō ē itelligēd qđ iohānes n̄ sit mortuus in
carne; s̄ qđqđ an passus qđ vltimū i pace seniū finiret. n̄ enī magnū erat da-
re dilectio nō mori. cū dissolni et eē cū xpo sit multo melius. **H**ic ē dī.
Hic apte suā d̄sīḡt p̄sonā ex offō qđ noluit d̄sīḡre ex vocabulo. **N**e cī p.
Nō dīat spacio n̄ possē capi; s̄ capacitate legētā q̄uis salua fide retin-
nēt̄ vība videant̄ erēdere fidē n̄ hyen erholem.